

Proves d'accés a la universitat

2019

Llengua catalana i literatura

Sèrie 1

Opció d'examen
(Marqueu l'opció triada)

OPCIÓ A

☐

OPCIÓ B

☐

Qualificació				TR	
1. Comprensió lectora	1.1				
	1.2				
	1.3				
	1.4				
	1.5				
2. Expressió escrita	2.1				
	2.2				
3. Reflexió lingüística	3.1				
	3.2				
	3.3				
	3.4				
	3.5				
Suma de notes parcials					
Descompte per faltes					
Total					
Qualificació final					

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Mossèn Gaspar netejà amb calma les ulleres, va treure tabac, el polsà i esperà l'esternut alliberador. Va reprendre després la lectura començada i se submergí aviat en l'harmonia dels versos llatins. Llegia Horaci. Un somriure li pujava als llavis, i hi havia als seus ulls una ombra de recança. Digué, tot pessigant-se amb suavitat les galtes vermelloses:

—El meu desig també fóra aquest: una llenca de camp on hi hagués un hort. I prop del mas, una font d'aigua contínua. I a més d'això, una mica de bosc.

Va alçar la mirada, i els ulls varen reposar en la blavor del mar. Un oreig de setembre entrà per la finestra oberta i portà al front de mossèn Gaspar la consolació d'una prometença llunyana. Una papallona escampava per la cambra el polsim de les ales. Refilà un canari, brunzí una mosca vironera, tocaven hores al campanar de l'església veïna. Mossèn Gaspar caigué altre cop en la meditació. Tornà a mormolar:

—I prop del mas, una font d'aigua contínua.

Era de mitjana edat, alt, ni massa gras ni massa magre, lleugerament esquenut. Duia una sotana vella, molt sargida, per sota de la qual se li endevinaven les calces, d'un vellut modest i desllustrat. Mossèn Gaspar no vivia content, el turmentava una secreta angoixa. Feia molts anys que era rector a marina, i mai no s'hi havia arribat a acostumar. Perquè ell no va néixer ran del mar. Ell es crià enmig de torrenteres i de cingles, a l'alta muntanya, on no creixen oliveres, ni llimoners, ni tampoc el raïm. Terres de blat i de castanyers, de fesols, de freixes i nogueres. L'aigua amarava els prats, plens d'herbes, de vimeteres i pollancres. A l'hivern, les vetlles vora la llar i el pas de la neu fins a la porta. A l'estiu, els corns de la sega tardana i el misteri dels focs sota la nit estrellada. A la tardor, la caça del senglar i la festa del patró sant Martí. A la primavera, el conreu del terròs i els tons del verd renascut als arbres. Lladrar de gossos, ric-ric de grills, esbufecs d'òlibes, de mussols, de xots, de ducs, de miloques. I les postes resplendents, aquelles postes que no oblidaria mai, la claror d'un silenci romput per les esquelles del ramat que pastura.

—I a més d'això, una mica de bosc.

Mossèn Gaspar paladejava les paraules amb golafreria. Es veia vorejant un camí polsós, solitari, voltat de cims i de grisor d'alzines. Una roca pelada, com d'esquena d'ase. I al fons, feixes de secà i de regadiu i l'ajocada quietud de la masia. Capvespre, recolliment. Ell entrava sense dir res i s'asseia al banc de pedra del portal. I després les salutacions, el renill de l'euga, l'espessor de la llet de la vaca acabada de munyir i les tallades regalimoses de la xindria, que esborraven dels rostres la suor del treball de la tarda.

Va ser despertat per una veu. La majordona se li atansà: fresca, encara no madura, enllardufada de tafaneria. Un home el volia veure. Mossèn Gaspar preguntà distretament:

—Un pescador?

Salvador ESPRIU. «Mossèn Gaspar». A: *Laia*. Barcelona: Edicions 62, 1996, p. 31-32

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Mossèn Gaspar llegia Ovidi.	☐	☐
b) Les galtes de mossèn Gaspar eren vermellenques.	☐	☐
c) Mossèn Gaspar era rector d'un poble de muntanya.	☐	☐
d) La festa de sant Martí és a l'hivern.	☐	☐
e) La majordona de mossèn Gaspar era molt xafardera.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]

- a) *Vent:*
- b) *Murmurejar, murmurar:*
- c) *Prim:*
- d) *Assaboria:*
- e) *Esmorteït, apagat:*

- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

- a) «Mossèn Gaspar netejà amb calma les ulleres, va treure tabac, **el** polsà i esperà l'esternut alliberador»:
- b) «Feia molts anys que era rector a marina, i mai no s'**hi** havia arribat a acostumar»:

- 1.4. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, per què mossèn Gaspar no vivia content i què desitjava. [0,5 punts]

- 1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu qui és el personatge de la Bàrbara a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) <i>Mirall trencat</i> és una novella sobre la vellesa i la mort.	☐	☐
b) Teresa Goday treballava en una floristeria abans de conèixer Nicolau Rovira.	☐	☐
c) Teresa Goday no torna a veure mai més el fill que tingué amb Miquel Masdeu.	☐	☐
d) La Sofia era la filla de l'Eladi i de la Pilar Segura i fou afillada per la Teresa.	☐	☐
e) La torre que va comprar en Valldaura i on va anar a viure amb la Teresa en tornar de París era a Sant Gervasi.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) En Sebastià és un propietari dèspota.	☐	☐
b) Els orígens de la Marta provenen d'una <i>terra baixa</i> .	☐	☐
c) El personatge de la Marta no evoluciona al llarg de l'obra.	☐	☐
d) En Manelic mata en Sebastià d'un tret.	☐	☐
e) En Sebastià concerta el matrimoni entre la Marta i en Manelic per poder-se casar amb una pubilla rica.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text canviant els temps verbals en passat per formes de present. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals que modifiqueu. [1 punt]

«Era de mitjana edat, alt, ni massa gras ni massa magre, lleugerament esquenut. Duia una sotana vella, molt sargida, per sota de la qual se li endevinaven les calces, d'un vellut modest i desllustrat. Mossèn Gaspar no vivia content, el turmentava una secreta angoixa. Feia molts anys que era rector a marina, i mai no s'hi havia arribat a acostumar. [...] Mossèn Gaspar paladejava les paraules amb golafreria. Es veia vorejant un camí polsós, solitari, voltat de cims i de grisor d'alzines.»

- 2.2. En el text s'explica que mossèn Gaspar enyora el paisatge d'alta muntanya on es va criar. Si haguéssiu de triar entre el mar o la muntanya, per quin dels dos us decantaríeu? Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què exposeu els criteris de la vostra tria. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Les abelles desapareixen a Europa i altres zones del món i les conseqüències poden ser desastroses. Aquest petit insecte té un paper essencial en el desenvolupament de molts cultius. Sense la pollinització, els conreus no floriran, i sense collites, els aliments escassejaran i s'encariran.

La creixent taxa de mortalitat de les abelles als Estats Units i Europa es remunta a finals dels anys noranta, però s'ha fet més notòria a partir de l'any 2004, coincidint, precisament, amb un dels exercicis en què més es va intensificar l'escalfament global. Un estudi elaborat per la Universitat de Reading posa xifres a la realitat de l'espècie a Europa.

Dels quaranta-un països analitzats entre el 2005 i el 2010, l'informe revela que la demanda de serveis de pollinització va créixer cinc vegades més ràpid que l'oferta (el nombre) d'abelles. Gairebé la meitat dels països en presenta un dèficit. Un dels països amb més dificultats per satisfer aquestes necessitats és el Regne Unit, on tot just hi ha abelles per cobrir una quarta part de la demanda. I una àmplia majoria dels països només pot pollinitzar entre el 25 % i el 50 % dels cultius.

Les conseqüències encara no s'han fet palpables perquè les abelles han trobat **qui** les substitueixi en les tasques de pollinització. Són els anomenats *pollinitzadors silvestres*, com els borinots i els sírfids, d'aspecte semblant a les abelles o les vespes. El problema és que hi ha un coneixement escàs sobre la població d'aquests dípters i sobre els seus hàbits i eficàcia en el procés de pollinització. Aquests pollinitzadors silvestres poden córrer la mateixa sort que les abelles. Les últimes investigacions han constatat descensos generalitzats en la diversitat de pollinitzadors silvestres a gran part d'Europa, a causa d'una combinació de la intensificació agrícola, la degradació de l'hàbitat, la propagació de malalties i paràsits i el canvi climàtic.

La proliferació d'alguns pesticides també ha estat una de les causes de la reducció de la població d'abelles. Entre les malalties que sacsegen aquests insectes, **la** més perjudicial és la provocada per la varroa, un paràsit d'origen asiàtic que arribà a Europa els anys vuitanta. De la mateixa manera, la desaparició de les abelles s'ha accentuat en els últims set anys, des que el canvi climàtic s'ha fet més evident.

L'extinció de les abelles ha vingut acompanyada de l'augment dels cultius que depenen d'aquests insectes per a la seva producció. Aquest tipus de conreus s'han incrementat el 300 % des del 1961. Això es deu, en bona part, a l'auge dels biocombustibles en l'última dècada. Els agricultors es van llançar a conrear massivament blat de moro o canola, que s'utilitzen com a matèria primera per generar etanol i biodièsel. El problema és que per fer això destrueixen moltes de les flors silvestres i altres plantes de les terres, que són imprescindibles perquè les abelles recollectin el pol·len per alimentar els rucs. I si les abelles no tenen aliment, es tornen més febles, de manera que són més propenses a les malalties i menys resistents als plaguicides.

El resultat és la seva mort anticipada. És el que es coneix com la «síndrome de despoblació de colònies».

Adaptació feta a partir del text de

Javier MESONES. «Una nova amenaça plana sobre Europa: l'extinció de les abelles».

Apicultors Gironins Associats [en línia] (28 gener 2014)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Les abelles són els únics insectes que intervenen en el procés de pollinització.	☐	☐
b) Als anys noranta es va intensificar l'escalfament global.	☐	☐
c) El blat de moro i la canola són la matèria primera per a generar biocombustibles.	☐	☐
d) La síndrome de despoblació de colònies fa referència a la mort anticipada de les abelles.	☐	☐
e) La varroa va arribar als Estats Units els anys vuitanta.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]
- a) *Coneguda, divulgada:*
  - b) *Curtejaran:*
  - c) *Costums:*
  - d) *Expansió, difusió:*
  - e) *Recullin:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) «Les conseqüències encara no s'han fet palpables perquè les abelles han trobat **qui** les substitueixi en les tasques de pollinització. Són els anomenats *pollinitzadors silvestres*, com els borinots i els sírfids, d'aspecte semblant a les abelles o les vespes»:
  - b) «Entre les malalties que sacsegen aquests insectes, **la** més perjudicial és la provocada per la varroa, un paràsit d'origen asiàtic que arribà a Europa els anys vuitanta»:
- 1.4. Exposeu, en un màxim de cinquanta mots, les causes de la desaparició de les abelles. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu per què l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, representa la lluita entre dos mons irreconciliables. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) El llorer té un paper fonamental en el desenllaç fatal de la Maria.	☐	☐
b) El notari Amadeu Riera tenia sempre un clavell al despatx.	☐	☐
c) Teresa Goday apadrinà un nen que no tenia mare, perquè aquesta havia mort de part a l'hospital.	☐	☐
d) Salvador Valldaura morí d'un atac de feridura.	☐	☐
e) A Teresa Goday no li agradaven les coses boniques.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) La Marta no explica el seu passat a ningú.	☐	☐
b) En Sebastià és un cacic rural egoista i arrogant.	☐	☐
c) A la Terra Alta, en Manelic vivia entre animals.	☐	☐
d) En Manelic no s'avé amb la Nuri.	☐	☐
e) El personatge d'en Sebastià s'identifica amb un llop.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text substituint els mots subratllats per formes sinònimes. Canvieu només allò que calgui. La redacció resultant ha de tenir el mateix sentit que el fragment original. [1 punt]

«Les conseqüències encara no s'han fet palpables perquè les abelles han trobat qui les substitueixi en les tasques de pollinització. Són els anomenats *pollinitzadors silvestres*, com els borinots i els sírfids, d'aspecte semblant a les abelles o les vespes. El problema és que hi ha un coneixement escàs sobre la població d'aquests dípters i sobre els seus hàbits i eficàcia en el procés de pollinització. Aquests pollinitzadors silvestres poden córrer la mateixa sort que les abelles. Les últimes investigacions han constatat descensos generalitzats en la diversitat de pollinitzadors silvestres a gran part d'Europa, a causa d'una combinació de la intensificació agrícola, la degradació de l'hàbitat, la propagació de malalties i paràsits i el canvi climàtic.»

- 2.2. En el text s'explica el perill que suposa per a la humanitat la desaparició de les abelles. Hi ha, però, altres animals que es troben en perill d'extinció, com ara l'ocelot, la llúdria marina o el llop gris. Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu quines mesures podrien ajudar a prevenir o reduir l'extinció d'espècies animals. [2 punts]

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt.
Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. El meu desig també fora aquest: una llenca de camp on hi hagués un hort. I prop del mas, una font d'aigua contínua. I a més d'això, una mica de bosc.

- ☐ oració subordinada adverbial temporal
- ☐ oració subordinada adverbial causal
- ☐ oració subordinada de relatiu locativa
- ☐ oració subordinada adverbial consecutiva

3.1.2. Va ser despertat per una veu.

- ☐ complement agent
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement de l'adjectiu

3.1.3. Mossèn Gaspar no vivia content, el turmentava una secreta angoixa.

- ☐ complement del nom
- ☐ subjecte
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.4. Mossèn Gaspar paladejava les paraules amb golafreria.

- ☐ complement del nom
- ☐ complement de règim (o preposicional)
- ☐ complement predicatiu
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.5. Les conseqüències encara no s'han fet palpables perquè les abelles han trobat qui les substitueixi en les tasques de pollinització.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☐ oració subordinada adverbial causal
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ construcció o clàusula d'infinitiu temporal

3.1.6. Mossèn Gaspar netejà amb calma les ulleres, va treure tabac, el polsà i esperà l'esternut alliberador.

- ☐ subjecte
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ atribut
- ☐ complement o objecte indirecte

3.1.7. La creixent taxa de mortalitat de les abelles als Estats Units i Europa es remunta a finals dels anys noranta, però s'ha fet més notòria a partir de l'any 2004, coincidint, precisament, amb un dels exercicis en què més es va intensificar l'escalfament global.

- ☐ complement del nom
- ☐ complement de règim (o preposicional)
- ☐ complement agent
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.8. De la mateixa manera, la desaparició de les abelles s'ha accentuat en els últims set anys, des que el canvi climàtic s'ha fet més evident.

- ☐ oració subordinada adverbial temporal
- ☐ oració subordinada adverbial causal
- ☐ oració subordinada de relatiu locativa
- ☐ oració subordinada adverbial consecutiva

3.1.9. La creixent taxa de mortalitat de les abelles als Estats Units i Europa es remunta a finals dels anys noranta, però s'ha fet més notòria a partir de l'any 2004.

- ☐ oració coordinada concessiva
- ☐ oració coordinada adversativa
- ☐ oració subordinada substantiva de complement del nom
- ☐ oració coordinada illativa

3.1.10. Les abelles desapareixen a Europa i altres zones del món i les conseqüències poden ser desastroses.

- ☐ atribut
- ☐ complement de l'adjectiu
- ☐ complement del nom
- ☐ complement de règim (o preposicional)

3.2. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a)** Va demanar la feina _____ indicat per a fer-la. Si _____ li haguessin donat temps a preparar-se... (*almenys / al menys*)
- b)** Va ser un personatge _____ per a acabar aquesta obra d'enginyeria, gràcies al _____ hereditari que va percebre en morir el seu pare. (*cabal / cabdal*)
- c)** _____ que no trobem la darrera edició del llibre. Aleshores _____ l'haurem de comprar en una llibreria de vell. (*potser / pot ser*)
- d)** _____ triga el tren a arribar a l'estació? T'ho dic perquè m'avisis _____ arribi. (*quan / quant*)
- e)** Era un pou molt _____ i estava esporuguit perquè no sabia què hi trobaria en el _____. (*fondo / fons*)

3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal simple correcta del verb que hi ha entre parèntesis. No podeu utilitzar formes perifràstiques. [0,5 punts]

- a)** _____ (*escollir*) el que més t'agradi. Te'l regalo jo.
- b)** _____ (*comparèixer*) davant el tribunal per donar compte de la meva innocència.
- c)** Si _____ (*saber*) que en Joan sempre diu mentides, l'Anna no li faria pas cas.
- d)** Eh, vosaltres! _____ (*respondre*) de seguida. Qui de tots dos ha trencat el vidre?
- e)** Tant de bo que vosaltres _____ (*poder*) conviure amb pau i tranquil·litat.

3.4. Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so palatal africatat sord [tʃ]. [0,5 punts]

Al passeig Prim de Reus hi ha una florista que ven flors de tota mena. Un txec que hi passeja s'ha tret de la butxaca un feix de bitllets per comprar un clavell roig fosc amb un esquitx petit d'aigua, que sembla una marieta dibuixada en el pètal.

3.5. Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a)** La _____ de Beethoven no li va impedir de compondre la novena simfonia. (*sord*)
- b)** Els nens són més vulnerables a l'_____ amb plom que els adults. (*metzina*)
- c)** El vehicle va _____ entre els vianants fins que va topar contra un mur. (*zigzag*)
- d)** Va _____ de cop quan va saber la mala notícia. (*pàllid*)
- e)** El lladre ha aprofitat un moment de distracció del policia i s'ha fet _____. (*fondre*)

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans

Proves d'accés a la universitat

2019

Llengua catalana i literatura

Sèrie 4

Opció d'examen
(Marqueu l'opció triada)

OPCIÓ A

☐

OPCIÓ B

☐

Qualificació				TR	
1. Comprensió lectora	1.1				
	1.2				
	1.3				
	1.4				
	1.5				
2. Expressió escrita	2.1				
	2.2				
3. Reflexió lingüística	3.1				
	3.2				
	3.3				
	3.4				
	3.5				
Suma de notes parcials					
Descompte per faltes					
Total					
Qualificació final					

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

La mare i l'oncle potser perquè ja veien difícil que jo fos botiguer, potser per la natural ambició de fer-me seguir carrera, van decidir que continuaria els estudis a Barcelona. Quins estudis? Ells no ho sabien pas. Jo volia ésser pilot de vaixell. Aquesta dèria em venia de la primera vegada que vaig veure el mar i vaixells a Tarragona, i em durà força temps. Cap altra carrera no m'abellia. Fins i tot després d'haver-se'm desvetllat la vocació literària, jo continuava volent ésser pilot. Trobava que l'ofici de mariner lligava amb el conreu de la poesia. Jo veia la carrera d'home de mar com una aventura. Mars llunyanes, terres desconegudes, gentes estranyes. Vista la meva insistència, l'oncle consultà per escrit un vell amic seu de Barcelona, que era pilot, sobre l'esdevenidor que podria oferir la carrera de mariner. La resposta fou decisiva: moltes penes i treballs per arribar a vell amb un trist resultat. Fins i tot l'Escola Nàutica de Barcelona havia estat tancada uns quants anys per manca d'alumnes. El vell mariner aconsellava a l'oncle que el seu nebot fos qualsevol cosa abans que pilot. La família va oposar-se, doncs, al meu desig, i jo vaig desistir.

Em preguntaven cada dia si jo estava decidit a estudiar. Jo responia afirmativament. Què? Vaig triar Filosofia i Lletres. Fou acceptat. Em van repetir mil vegades que la mare no podia pagar-me els estudis. Calia que jo em guanyés la vida a Barcelona i potser alguna cosa més. La mare pagaria la resta, matrícules, vestits, etc. Per a guanyar-me la vida, s'acudí a l'oncle que jo aprenguéss l'ofici de barber. Tant ell com la mare opinaven que a setze anys no em passava el temps. Havia fet el batxillerat prou jove. Podia passar un any al poble aprenent d'afaitar. Vaig ésser portat a la millor barberia del poble com a aprenent. El barber va prometre de posar-me al corrent en un any, almenys suficientment per a guanyar-me les «garrofes» a ciutat. Anava a la barberia els dimecres al matí, els dissabtes i les vigílies de festa fins a les dues de la matinada, i els diumenges i totes les festes fins a les dues de la tarda. En ma vida no he fet res tan a disgust. No m'havia atrevit a fer un acte de rebellió, no vaig negar-me a fer de barber; però la meva resistència fou passiva i constant. Anava a la barberia tan tard com podia i, un cop allí, feia com menys coses millor. Sempre portava un llibre a la butxaca o a la mà; em passava les hores llegint. El barber no s'atrevia a renyar-me, puix que no em donava ni un cèntim. Però es queixava al meu oncle. Aquest l'autoritza per a renyar-me, per a obligar-me a aprendre fos com fos. Però el que té de bonic el cas fou que jo vaig conquistar el barber, que era el tipus de l'intel·lectual de poble, d'aquells que volen saber de tot, i que llegia bastant i que acabà per deixar-me els llibres que ell tenia. Me'l vaig fer tan meu, que sempre parlàvem de llibres i d'autors.

Joan PUIG I FERRETER. *Camins de França*. Vol. I. Barcelona: Edicions 62, 1982, p. 74-75

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) El narrador volia ser mariner, però va haver de canviar de parer.	☐	☐
b) L'oncle es faria càrrec de pagar els estudis de filosofia i lletres.	☐	☐
c) El narrador va acabar el batxillerat després dels setze anys.	☐	☐
d) El narrador anava a la barberia cada dia.	☐	☐
e) El barber deixava els seus llibres al narrador perquè els llegís.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots o les expressions següents. [0,5 punts]
- a) *Obsessió, idea fixa:*
  - b) *Agradava, atreia:*
  - c) *Renunciar:*
  - d) *Futur:*
  - e) *Desobediència, revolta:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) «Jo vaig conquerir el barber, que era el tipus de l'intel·lectual de poble, d'aquells que volen saber de tot, i que llegia bastant i que acabà per deixar-me els llibres que ell tenia. Me'l vaig fer tan meu, que sempre parlàvem de llibres i d'autors»:
  - b) «La mare i l'oncle potser perquè ja veien difícil que jo fos botiguer, potser per la natural ambició de fer-me seguir carrera, van decidir que continuaria els estudis a Barcelona. Quins estudis? Ells no **ho** sabien pas»:
- 1.4. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, per què el narrador va abandonar la idea de ser pilot de vaixell. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu quina relació tenia en Jaume amb la seva àvia, Teresa Goday, a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Armanda Valls és el personatge més destacat del servei.	☐	☐
b) L'estructura de <i>Mirall trencat</i> es divideix en quatre parts.	☐	☐
c) <i>Mirall trencat</i> abraça quatre generacions del llinatge Valldaura-Goday.	☐	☐
d) Nicolau Rovira va ser el segon marit de Teresa Goday.	☐	☐
e) Ramon Farriols té dos fills, Maria i Ramon.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La mare de la Marta era una captaire cega.	☐	☐
b) La Nuri també es riu d'en Manelic.	☐	☐
c) En Sebastià es volia casar amb una pubilla rica per eixugar els seus deutes.	☐	☐
d) La Marta i la Nuri no són amigues.	☐	☐
e) L'obra <i>Terra baixa</i> no es clou amb la frase: «He mort el llop!».	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescribiu el fragment següent del text canviant els temps verbals en passat per formes de present. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals que modifiqueu. [1 punt]

«Em preguntaven cada dia si jo estava decidit a estudiar. Jo responia afirmativament. [...] Anava a la barberia tan tard com podia i, un cop allí, feia com menys coses millor. Sempre portava un llibre a la butxaca o a la mà; em passava les hores llegint. El barber no s'atrevia a renyar-me. Però es queixava al meu oncle.»

- 2.2. En el text, de caràcter autobiogràfic, s'explica a quin ofici va haver de renunciar el narrador. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu quina professió us atreu més i per què. [2 punts]

OPCIO B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

A Barcelona sonarà el que està passant a Itàlia. El 1966, el teòleg suís Hans Urs von Balthasar va anomenar el turisme de masses «els tèrmits» d'Europa, que, «cecs», anaven de monument en monument. Al segle XXI, any 2016, els italians han optat per un apellatiu semblant, per la seva intenció despectiva, però potser una mica més cínica: «els nous bàrbars». Són els turistes *low-cost*, un col·lectiu abans anhelat però que ara suscita malestar entre els residents de les més belles ciutats d'Itàlia, on als seus barris antics s'amunteguen xifres rècord de viatgers, no sempre respectuosos. Resultat: al país transalpí, les protestes ciutadanes contra «la invasió» del turisme massiu es multipliquen, sota la denúncia que es posen en risc la vida quotidiana i els monuments italians.

L'última ciutat a alçar la veu ha estat Roma, on la polèmica s'ha intensificat els dies previs a la reobertura de l'escalinata de Trinità dei Monti, inaugurada el 1726 i que treu el cap per sobre de la plaça d'Espanya, al cor de l'urbs. La seva rehabilitació, d'un any de durada, ha costat 1,5 milions d'euros, que ha pagat íntegrament el dissenyador de joies de luxe Paolo Bulgari. Va ser ell el primer a llançar el desafiament i sol·licitar que, perquè el monument no torni a caure «en mans dels bàrbars», es prenguin mesures, com tancar-lo durant les nits, per evitar que s'embruti i es malmeti. El motiu, va dir Bulgari, és que durant les obres de restauració s'han trobat «xiclets, marques de cafè, de vi i de moltes altres porqueries» deixades pels turistes que la visiten cada dia.

Diversos comerciants de la zona li donen la raó. «S'ha arribat al punt que hi ha hagut dies en què s'han hagut de recollir excrements humans dipositats sobre els monuments», diu Gianni Battistoni, president de l'Associació de Via Condotti. «De moment, hem escrit un manifest de protesta, firmat per artistes i intel·lectuals com l'arquitecte Massimiliano Fuksas. Però també estudiem presentar una denúncia davant la justícia si l'Estat no ens escolta», afegeix, en referència a la negativa del Ministeri de Béns Culturals a construir una barreira per als cent trenta-set esglaons de Trinità dei Monti, encara que sigui de plexiglàs transparent i només de nit.

Els indicadors posen de manifest que el turisme massiu passa factura a la vida quotidiana en ciutats com Venècia. Si, per a alegria de la indústria turística, la famosa ciutat de la llacuna va allotjar nou milions de turistes el 2015 i es preveu que la dada creixi el 5 % l'any 2016, al mateix temps, l'urbs dels canals es despobra d'habitants autòctons: en quinze anys, el nombre de venecians ha baixat de 275.000 a 263.000, fet que ha coincidit amb l'augment del preu dels lloguers, del 2,3 %, a la famosa ciutat entre el 2014 i el 2015, segons xifres del Centre d'Estadístiques d'Itàlia (Istat).

«A Roma es tracta d'un fenomen que posa sobre la taula també qüestions de seguretat pública i de convivència, ja que molts allotjaments turístics no registren correctament els seus hostes i no els expliquen quines són les regles per viure a la ciutat», insisteix Viviana Di Capua, de l'Associació d'Habitants del Nucli Urbà de Roma, que reclama més controls i més multes a propietaris pirates i turistes mal educats i, en última instància, una millor gestió dels fluxos turístics per part de l'Estat. Perquè, afirma, «la manera com tractem les nostres ciutats és un termòmetre de com progressem».

Adaptació feta a partir del text

d'Irene SAVIO. «El descontentament pels excessos del turisme de masses avança a Itàlia». *El Periódico* [en línia] (21 setembre 2016)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) El teòleg italià Hans Urs von Balthasar va anomenar «tèrmits» el turisme massiu.	☐	☐
b) Paolo Bulgari va pagar una part de la restauració de l'escalinata de Trinità dei Monti.	☐	☐
c) Roma i Venècia són dues de les ciutats italianes que protesten a causa del turisme de masses.	☐	☐
d) D'acord amb l'autora de l'article, Barcelona pateix una situació semblant a la d'Itàlia pel que fa al turisme.	☐	☐
e) Venècia incrementa la xifra d'habitants autòctons.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots o les expressions següents. [0,5 punts]
- a) *A l'altre costat dels Alps:*
  - b) *Insectes que s'alimenten de fusta:*
  - c) *Designació, denominació:*
  - d) *Ciutat:*
  - e) *Desitjat:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) «Va ser ell el primer a llançar el desafiament i sol·licitar que, perquè el monument no torni a caure “en mans dels bàrbars”, es prenguin mesures, com tancar-**lo** durant les nits, per evitar que s'embruti i es malmeti»:
  - b) «A Roma es tracta d'un fenomen que posa sobre la taula també qüestions de seguretat pública i de convivència, ja que molts allotjaments turístics no registren correctament els seus hostes i no **els** expliquen quines són les regles per viure a la ciutat»:
- 1.4. Exposeu, en un màxim de cinquanta mots, la tesi principal del text. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu com evoluciona el personatge de la Marta a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La cronologia de <i>Mirall trencat</i> s'estén fins ben entrada la primera dècada de la dictadura franquista.	☐	☐
b) Miquel Masdeu no era casat quan va conèixer Teresa Goday.	☐	☐
c) Pilar Segura dona la Maria perquè l'afilli l'Eladi, juntament amb un anell de plata.	☐	☐
d) La Teresa queda decebuda per l'armari japonès que li regala el seu marit.	☐	☐
e) Teresa Goday era filla d'una modista.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La infantesa de la Marta va ser miserable i infeliç.	☐	☐
b) L'acció de l'obra <i>Terra baixa</i> transcorre en un molí.	☐	☐
c) El personatge de la Marta representa la maldat i l'odi.	☐	☐
d) A la fi de l'obra els germans Perdiguons s'enfronten a en Sebastià i el qüestionen.	☐	☐
e) En Manelic i en Sebastià es barallen a la fi de l'obra i el darrer queda malferit.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text substituint els mots subratllats per formes sinònimes. Canvieu només allò que calgui. La redacció resultant ha de tenir el mateix sentit que el fragment original. [1 punt]

«L'última ciutat a alçar la veu ha estat Roma, on la polèmica s'ha intensificat els dies previs a la reobertura de l'escalinata de Trinità dei Monti, inaugurada el 1726 i que treu el cap per sobre de la plaça d'Espanya, al cor de l'urbs. La seva rehabilitació, d'un any de durada, ha costat 1,5 milions d'euros, que ha pagat íntegrament el dissenyador de joies de luxe Paolo Bulgari. Va ser ell el primer a llançar el desafiament i sol·licitar que, perquè el monument no torni a caure "en mans dels bàrbars", es prenguin mesures, com tancar-lo durant les nits, per evitar que s'embruti i es malmeti.»

- 2.2. En el text es fa esment de les conseqüències que comporta el turisme de masses. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu els avantatges i els desavantatges que té l'activitat turística.
[2 punts]

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt.
Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

- 3.1.1.** Trobava que l'ofici de mariner lligava amb el conreu de la poesia.
☐ complement o objecte directe   ☐ complement predicatiu
☐ complement o objecte indirecte   ☐ complement de règim (o preposicional)
- 3.1.2.** Però també estudiem presentar una denúncia davant la justícia si l'Estat no ens escolta.
☐ oració subordinada substantiva de complement directe
☐ oració subordinada adverbial condicional
☐ oració subordinada adverbial temporal
☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
- 3.1.3.** La resposta fou decisiva: moltes penes i treballs per a arribar a vell amb un trist resultat.
☐ complement o objecte directe   ☐ complement circumstancial (o adjunt)
☐ atribut   ☐ subjecte
- 3.1.4.** «Estudiem presentar una denúncia davant la justícia si l'Estat no ens escolta», afegeix, en referència a la negativa del Ministeri de Béns Culturals a construir una barrera per als cent trenta-set esglaons de Trinità dei Monti, encara que sigui de plexiglàs transparent i només de nit.
☐ oració subordinada substantiva de complement directe
☐ oració subordinada adverbial condicional
☐ oració subordinada adverbial concessiva
☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu
- 3.1.5.** A Roma es tracta d'un fenomen que posa sobre la taula també qüestions de seguretat pública i de convivència.
☐ subjecte   ☐ complement del nom
☐ atribut   ☐ complement predicatiu
- 3.1.6.** Per a guanyar-me la vida, s'acudí a l'oncle que jo aprenguéss l'ofici de barber.
☐ complement o objecte indirecte   ☐ complement circumstancial (o adjunt)
☐ complement agent   ☐ complement del nom
- 3.1.7.** El barber no s'atrevia a renyar-me, puix que no em donava ni un cèntim.
☐ oració subordinada adverbial temporal
☐ oració subordinada adverbial causal
☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu locativa
☐ oració subordinada adverbial consecutiva
- 3.1.8.** El motiu, va dir Bulgari, és que durant les obres de restauració s'han trobat «xiclets, marques de cafè, de vi i de moltes altres porqueries» deixades pels turistes que la visiten cada dia.
☐ complement o objecte directe   ☐ complement circumstancial (o adjunt)
☐ complement agent   ☐ complement del nom
- 3.1.9.** S'ha arribat al punt que hi ha hagut dies en què s'han hagut de recollir excrements humans dipositats sobre els monuments.
☐ oració subordinada adverbial consecutiva
☐ oració subordinada substantiva de complement directe
☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu
☐ oració subordinada substantiva de subjecte

- 3.1.10.** La mare i l'oncle potser perquè ja veien difícil que jo fos botiguer, potser per la natural ambició de fer-me seguir carrera, van decidir que continuaria els estudis a Barcelona.
- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
  - ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu temporal
  - ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
  - ☐ construcció o clàusula d'infinitiu temporal
- 3.2.** Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** _____ cap nostre que és, ens tracta _____ si fóssim els seus rivals. (*com / com a*)
  - b)** No comparteixo les idees _____ lluites _____ crec que no tenen sentit. (*per què / perquè*)
  - c)** — _____ vi beus? —No gaire, en bec només _____ em deixa el metge. (*quan / quant*)
  - d)** — _____ de llençar el paper a terra, llença'l a la paperera. —Ja ho voldria, però no hi ha papereres _____. (*enlloc / en lloc*)
  - e)** Sort que al final no va haver de dir _____ perquè no sap _____ d'anglès. (*res / gens*)
- 3.3.** Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** No us _____ (*treure*) els abrics, que fa fred.
  - b)** Jo no _____ (*concebre*) la vida sense tu.
  - c)** Veient que no hi ha cap altra possibilitat, ell _____ (*assentir*) i accepta de fer tot el que li demanen.
  - d)** _____-te (*ajupir*) un moment i cull el que t'ha caigut.
  - e)** No comprenc per què ha triat el regal més barat _____ (*poder*) triar el més car.
- 3.4.** Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so fricatiu alveolar sord [s]. [0,5 punts]
- Tenia molta pressa a arribar al bosc perquè s'havia proposat de caçar el conill, però l'animal, que era molt llest, va fugir.
- 3.5.** Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** Fa falta que el sastre li _____ el vestit que va comprar de rebaixes. (*petit*)
  - b)** Les fulles de la planta que vaig regalar a la meva cosina s'han començat a _____. (*groc*)
  - c)** Vam sentir que s'obria la porta i ens vam quedar mig _____ i expectants. (*por*)
  - d)** Al jardí se sentia la _____ dels ocells. (*piular*)
  - e)** És un científic brillant però molt _____ amb els seus col·legues. (*geni*)

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans

SÈRIE 1

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Mossèn Gaspar netejà amb calma les ulleres, va treure tabac, **el** polsà i esperà l'esternut alliberador. Va reprendre després la lectura començada i se submergí aviat en l'harmonia dels versos llatins. Llegia Horaci. Un somriure li pujava als llavis, i hi havia als seus ulls una ombra de recança. Digué, tot pessigant-se amb suavitat les galtes vermelloses:

—El meu desig també fóra aquest: una llenca de camp on hi hagués un hort. I prop del mas, una font d'aigua contínua. I a més d'això, una mica de bosc.

Va alçar la mirada, i els ulls varen reposar en la blavor del mar. Un oreig de setembre entrà per la finestra oberta i portà al front de mossèn Gaspar la consolació d'una prometença llunyana. Una papallona escampava per la cambra el polsim de les ales. Refilà un canari, brunzí una mosca vironera, tocaven hores al campanar de l'església veïna. Mossèn Gaspar caigué altra cop en la meditació. Tornà a mormolar:

—I prop del mas, una font d'aigua contínua.

Era de mitjana edat, alt, ni massa gras ni massa magre, lleugerament esquenut. Duia una sotana vella, molt sargida, per sota de la qual se li endevinaven les calces, d'un vellut modest i desllustrat. Mossèn Gaspar no vivia content, el turmentava una secreta angoixa. Feia molts anys que era rector a marina, i mai no **s'hi** havia arribat a acostumar. Perquè ell no va néixer ran del mar. Ell es crià enmig de torrenteres i de cingles, a l'alta muntanya, on no creixen oliveres, ni llimoners, ni tampoc el raïm. Terres de blat i de castanyers, de fesols, de freixes i nogueres. L'aigua amarava els prats, plens d'herbes, de vimeteres i pollancres. A l'hivern, les vetlles vora la llar i el pas de la neu fins a la porta. A l'estiu, els corns de la sega tardana i el misteri dels focs sota la nit estrellada. A la tardor, la caça del senglar i la festa del patró sant Martí. A la primavera, el conreu del terròs i els tons del verd renascut als arbres. Lladrar de gossos, ric-ric de grills, esbufecs d'òlibes, de mussols, de xots, de ducs, de miloques. I les postes resplendents, aquelles postes que no oblidaria mai, la claror d'un silenci romput per les esquelles del ramat que pastura.

—I a més d'això, una mica de bosc.

Mossèn Gaspar paladejava les paraules amb golafreria. Es veia vorejant un camí polsós, solitari, voltat de cims i de grisor d'alzines. Una roca pelada, com d'esquena d'ase. I al fons, feixes de secà i de regadiu i l'ajocada quietud de la masia. Capvespre, recolliment. Ell entrava sense dir res i s'asseia al banc de pedra del portal. I després les salutacions, el renill de l'euga, l'espessor de la llet de la vaca acabada de munyir i les tallades regalimoses de la xindria, que esborraven dels rostres la suor del treball de la tarda.

Va ser despertat per una veu. La majordona se li atansà: fresca, encara no madura, enllardufada de tafaneria. Un home el volia veure. Mossèn Gaspar preguntà distretament:

—Un pescador?

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Mossèn Gaspar llegia Ovidi.	☐	☒
b) Les galtes de mossèn Gaspar eren vermellenques.	☒	☐
c) Mossèn Gaspar era rector d'un poble de muntanya.	☐	☒
d) La festa de sant Martí és a l'hivern.	☐	☒
e) La majordona de mossèn Gaspar era molt xafardera.	☒	☐

1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]

- a) *Vent*: oreig
- b) *Murmurejar, murmurar*: mormolar
- c) *Prim*: magre
- d) *Assaboria*: paladejava
- e) *Esmorteït, apagat*: desllustrat

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

- a) Mossèn Gaspar netejà amb calma les ulleres, va treure tabac, **el** polsà i esperarà l'esternut alliberador:
el tabac.....
- b) Feia molts anys que era rector a marina, i mai no s'**hi** havia arribat a acostumar:
A fer de (o a ser) rector a marina (o a la vora del mar).....

1.4. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, per què mossèn Gaspar no vivia content i què desitjava. [0,5 punts]

Resposta possible:

Mossèn Gaspar feia de rector vora el mar i no s'hi havia acostumat mai; per aquest motiu desitjava tornar al medi on s'havia criat, que era l'alta muntanya. Enyorava les torrenteres i els cingles i desitjava un tros d'hort, amb una font d'aigua contínua i una mica de bosc.

1.5. Responen les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu qui és el personatge de la Bàrbara, a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

La Bàrbara és una violinista que coneix Salvador Valldaura quan aquest és a Viena. És prima, rossa i d'ulls clars. En Valldaura se n'enamora i li fa enviar violetes. Després de trobar-se dues vegades, ella se suïcida, sense que hi hagi cap justificació aparent. La seva memòria plana durant tota la vida d'en Valldaura.

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) <i>Mirall trencat</i> és una novel·la sobre la vellesa i la mort.	☒	☐
b) Teresa Goday treballava en una floristeria abans de conèixer Nicolau Rovira.	☐	☒
c) Teresa Goday no torna a veure mai més el fill que tingué amb Miquel Masdeu.	☐	☒
d) La Sofia era la filla de l'Eladi i de la Pilar Segura i fou afillada per la Teresa.	☐	☒
e) La torre que va comprar en Valldaura i on va anar a viure amb la Teresa en tornar de París era a Sant Gervasi.	☒	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) En Sebastià és un propietari dèspota.	☒	☐
b) Els orígens de la Marta provenen d'una <i>terra baixa</i> .	☒	☐
c) El personatge de la Marta no evoluciona al llarg de l'obra.	☐	☒
d) En Manelic mata en Sebastià d'un tret.	☐	☒
e) En Sebastià concerta el matrimoni entre la Marta i en Manelic per poder-se casar amb una pubilla rica.	☒	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

- 2.1. Reescriu el fragment següent del text canviant els temps verbals en passat per formes de present. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals que modifiqueu. [1 punt]

Era de mitjana edat, alt, ni massa gras ni massa magre, lleugerament esquenut. **Duia** una sotana vella, molt sargida, per sota de la qual se li **endevinaven** les calces, d'un vellut modest i desllustrat. Mossèn Gaspar no **vivia** content, el **turmentava** una secreta angoixa. **Feia** molts anys que **era** rector a marina, i mai no s'hi **havia** arribat a acostumar. [...] Mossèn Gaspar **paladejava** les paraules amb golafreria. Es **veia** vorejant un camí polsós, solitari, voltat de cims i de grisor d'alzines.

És de mitjana edat, alt, ni massa gras ni massa magre, lleugerament esquenut. **Du/Duu** una sotana vella, molt sargida, per sota de la qual se li **endevinen** les calces, d'un vellut modest i desllustrat. Mossèn Gaspar no **viu** content, el **turmenta** una secreta angoixa. **Fa** molts anys que **és** rector a marina, i mai no s'hi **ha** arribat a acostumar. [...] Mossèn Gaspar **paladeja** les paraules amb golafreria. Es **veu** vorejant un camí polsós, solitari, voltat de cims i de grisor d'alzines.

- 2.2. En el text s'explica que mossèn Gaspar enyora el paisatge d'alta muntanya on es va criar. Si haguéssiu de triar entre el mar o la muntanya, per quin dels dos us decantaríeu? Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què exposeu els criteris de la vostra tria. [2 punts]

Resposta oberta.

Comentari sobre la correcció:

A final de 2016 l'Institut d'Estudis Catalans va aprovar algunes novetats normatives, amb una moratòria de quatre anys. En la reunió amb els professors de començament de curs es va recomanar que els estudiants havien de ser coherents en les respostes tot emprant unes normes o unes altres sense interferències:

- a) pel que fa a l'ortografia, es poden donar per bones tant les solucions que segueixen la norma anterior com les que segueixen la norma publicada a l'*Ortografia catalana* (2017). Aquesta solució doble afecta sobretot els accents diacrítics, les vocals epentètiques en compostos (*angioespasme*, *arterioesclerosi*), l'ús del guionet en sintagmes nominals (*manifestació pro-dret a decidir*, *ex-directora general*), o la grafia *rr* de sons ròtics en paraules prefixades (*arrítmia*, *correferent*).

- b) Pel que fa a la gramàtica, cal tenir en compte que a l'examen es demana un text formal. En aquest sentit, i en relació amb la correcció d'aquesta prova, es pot dir que la norma no ha canviat, ja que les novetats principals de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals.

Recordeu que cal aplicar els criteris d'adequació (al registre formal i al contingut que es demana), coherència (estructura del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

En relació amb la sinonímia, ja sabeu que es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i que concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

Recordeu també que, com cada any, es descompta 0,1 per faltes (incloent-hi les repetides).

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Les abelles desapareixen a Europa i altres zones del món i les conseqüències poden ser desastroses. Aquest petit insecte té un paper essencial en el desenvolupament de molts cultius. Sense la seva pol·linització, no floriran, i sense collites, els aliments escassejaran i s'encariran.

La creixent taxa de mortalitat de les abelles als Estats Units i Europa es remunta a finals dels anys noranta, però s'ha fet més notòria a partir de l'any 2004, coincidint, precisament, amb un dels exercicis en què més es va intensificar l'escalfament global. Un estudi elaborat per la Universitat de Reading posa xifres a la realitat de l'espècie a Europa.

Dels 41 països analitzats entre 2005 i 2010, l'informe revela que la demanda de serveis de pol·linització va créixer cinc vegades més ràpid que l'oferta d'abelles. Gairebé la meitat dels països en presenta un dèficit. Un dels països amb més dificultats per satisfer les necessitats és el Regne Unit, on tot just hi ha abelles per respondre a la quarta part de la demanda. I una àmplia majoria dels països només pot pol·linitzar entre el 25% i el 50%.

Les conseqüències encara no s'han fet palpables perquè les abelles han trobat **qui** les substitueixi en les tasques de pol·linització. Són els anomenats pol·linitzadors silvestres, com els borinots i els sírfids, d'aspecte semblant a les abelles o les vespes. El problema és que hi ha un coneixement escàs sobre la població d'aquests dípters i sobre els seus hàbits i eficàcia en el procés de pol·linització. Aquests pol·linitzadors silvestres poden córrer la mateixa sort que les abelles. Les últimes investigacions han constatat descensos generalitzats en la diversitat de pol·linitzadors silvestres a gran part d'Europa, a causa d'una combinació de la intensificació agrícola, la degradació de l'hàbitat, la propagació de malalties i paràsits i el canvi climàtic.

La proliferació d'alguns pesticides també ha estat una de les causes de la reducció de la població d'abelles. Entre les malalties que sacsegen aquests insectes, **la** més perjudicial és la provocada per la varroa, un paràsit d'origen asiàtic que arribà a Europa els anys vuitanta. De la mateixa manera, la desaparició de les abelles s'ha accentuat en els últims set anys, des que el canvi climàtic s'ha fet més evident.

L'extinció de les abelles ha vingut acompanyada de l'augment dels cultius que depenen d'aquests insectes per a la seva producció. Aquest tipus de terres s'ha incrementat el 300% des de 1961. Això es deu en bona part a l'auge dels biocombustibles en l'última dècada. Els agricultors es van llançar a conrear massivament blat de moro o canola, que s'utilitzen com a matèria primera per generar etanol i biodièsel. El problema és que per fer això destrueixen moltes de les flors silvestres i altres plantes de les terres, que són imprescindibles perquè les abelles recol·lectin el pol·len per alimentar els rucs. I si les abelles no tenen aliment, es tornen més febles, de manera que són més propenses a les malalties i menys resistents als plaguicides.

El resultat és la seva mort anticipada. És el que es coneix com Síndrome de Des població de Colònies.

Adaptat de *Javier Mesones*

"Una nova amenaça plana sobre Europa: l'extinció de les abelles"

Apilcultors Gironins Associats, 28 de gener de 2014

<http://www.aga.cat/index.php/articles/darreres-noticies/379-una-nova-amenaca-plana-sobre-europa-l-extincio-de-les-abelles>

1. **Comprensió lectora** [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

Vertader   Fals

a) Les abelles són els únics insectes que intervenen en el procés de pol·linització.	☐	☒
b) Als anys noranta es va intensificar l'escalfament global.	☐	☒
c) El blat de moro i la canola són la matèria primera per a generar biocombustibles.	☒	☐
d) La síndrome de despoblació de colònies fa referència a la mort anticipada de les abelles.	☒	☐
e) La varroa va arribar als Estats Units els anys vuitanta.	☐	☒

1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]

- a) *Coneguda, divulgada*: notòria
- b) *Curtejaran*: escassejaran
- c) *Costums*: hàbits
- d) *Expansió, difusió*: propagació
- e) *Recullin*: recol·lectin

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

- a) Les conseqüències encara no s'han fet palpables perquè les abelles han trobat **qui** les substitueixi en les tasques de pol·linització. Són els anomenats pol·linitzadors silvestres, com els borinots i els sírfids, d'aspecte semblant a les abelles o les vespes.

els (anomenats) pol·linitzadors silvestres (com els borinots i els sírfids)

- b) Entre les malalties que sacsegen aquests insectes **la** més perjudicial és la provocada per la varroa, un paràsit d'origen asiàtic que arribà a Europa els anys 80.

la malaltia

1.4. Exposeu, en un màxim de cinquanta mots, les causes de la desaparició de les abelles. [0,5 punts]

Resposta possible:

Hi ha diversos factors que intervenen en la desaparició de les abelles: l'escalfament global, els pesticides, les malalties provocades per paràsits, el canvi climàtic, la degradació de l'hàbitat o l'augment de cultius, com ara el blat de moro o la canola, que serveixen per generar biocombustibles.

1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu per què l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, representa la lluita entre dos mons irreconciliables. [1 punt]

Resposta possible:

Terra baixa planteja de manera simbòlica el conflicte entre dos mons antagònics: la Terra Alta, que representa el món bucòlic, ideal, incorrupte i pur; i la Terra Baixa, on viuen personatges mesquins, maliciosos, materialistes i corruptes. En definitiva, es tracta de la lluita entre el bé i el mal.

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) El llorer té un paper fonamental en el desenllaç fatal de la Maria.	☒	☐
b) El notari Amadeu Riera tenia sempre un clavell al despatx.	☐	☒
c) Teresa Goday apadrinà un nen que no tenia mare, perquè Aquesta havia mort de part a l'hospital.	☐	☒
d) Salvador Valldaura morí d'un atac de feridura.	☒	☐
e) A Teresa Goday no li agradaven les coses boniques.	☐	☒

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La Marta no explica el seu passat a ningú.	☐	☒
b) En Sebastià és un cacic rural egoista i arrogant.	☒	☐
c) A la Terra Alta, en Manelic vivia entre animals.	☒	☐
d) En Manelic no s'avé amb la Nuri.	☐	☒
e) El personatge d'en Sebastià s'identifica amb un llop.	☒	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

- 2.1. Reescriu el fragment següent del text substituint els mots subratllats per formes sinònimes. Canvieu només allò que calgui. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. [1 punt]

Les conseqüències encara no s'han fet palpables perquè les abelles han trobat qui les substitueixi en les tasques de pol·linització. Són els anomenats pol·linitzadors silvestres, com els borinots i els sírfids, d'aspecte semblant a les abelles o les vespes. El problema és que hi ha un coneixement escàs sobre la població d'aquests dípters i sobre els seus hàbits i eficàcia en el procés de pol·linització. Aquests pol·linitzadors silvestres poden córrer la mateixa sort que les abelles. Les últimes investigacions han constatat descensos generalitzats en la diversitat de pol·linitzadors silvestres a gran part d'Europa, a causa d'una combinació de la intensificació agrícola, la degradació de l'hàbitat, la propagació de malalties i paràsits i el canvi climàtic.

Les conseqüències encara no s'han fet visibles/evidents/clares perquè les abelles han trobat qui les substitueixi en les feines/treballs de pol·linització. Són els anomenats pol·linitzadors silvestres, com els borinots i els sírfids, d'aparença semblant a les abelles o les vespes. [...] Aquests pol·linitzadors silvestres poden córrer la mateixa sort que les abelles. Les darreres investigacions han constatat descensos generalitzats en la diversitat de pol·linitzadors silvestres a gran part d'Europa, a causa d'una barreja/mescla de la intensificació agrícola, la degradació de l'hàbitat, la propagació de malalties i paràsits i el canvi climàtic.

- 2.2. En el text s'explica el perill que suposa per a la humanitat la desaparició de les abelles. Hi ha, però, altres animals que es troben en perill d'extinció, com ara l'ocelot, la llúdria marina o el llop gris. Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu quines mesures podrien ajudar a prevenir o reduir l'extinció d'espècies animals. [2 punts]

Resposta oberta.

Comentari sobre la correcció:

A final de 2016 l'Institut d'Estudis Catalans va aprovar algunes novetats normatives, amb una moratòria de quatre anys. En la reunió amb els professors de començament de curs es va recomanar que els estudiants havien de ser coherents en les respostes tot emprant unes normes o unes altres sense interferències:

- a) pel que fa a l'ortografia, es poden donar per bones tant les solucions que segueixen la norma anterior com les que segueixen la norma publicada a l'*Ortografia catalana* (2017). Aquesta solució doble afecta sobretot els accents diacrítics, les vocals epentètiques en compostos (*angioespasme*, *arterioesclerosi*), l'ús del guionet en sintagmes nominals (*manifestació pro-dret a decidir*, *ex-directora general*), o la grafia *rr* de sons ròtics en paraules prefixades (*arrítmia*, *correferent*).

- b) Pel que fa a la gramàtica, cal tenir en compte que a l'examen es demana un text formal. En aquest sentit, i en relació amb la correcció d'aquesta prova, es pot dir que la norma no ha canviat, ja que les novetats principals de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals.

Recordeu que cal aplicar els criteris d'adequació (al registre formal i al contingut que es demana), coherència (estructura del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

En relació amb la sinonímia, ja sabeu que es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i que concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

Recordeu també que, com cada any, es descompta 0,1 per faltes (incloent-hi les repetides).

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats.
[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. El meu desig també fora aquest: una llenca de camp on hi hagués un hort. I prop del mas, una font d'aigua contínua. I a més d'això, una mica de bosc.

- ☐ oració subordinada adverbial temporal
- ☐ oració subordinada adverbial causal
- ☒ oració subordinada de relatiu locativa
- ☐ oració subordinada adverbial consecutiva

3.1.2. Va ser despertat per una veu.

- ☒ complement agent
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement de l'adjectiu
- ☐ complement de l'adjectiu

3.1.3. Mossèn Gaspar no vivia content, el turmentava una secreta angoixa.

- ☐ complement del nom
- ☒ subjecte
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.4. Mossèn Gaspar paladejava les paraules amb golafreria.

- ☐ complement del nom
- ☐ complement de règim (o preposicional)
- ☐ complement predicatiu
- ☒ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.5. Les conseqüències encara no s'han fet palpables perquè les abelles han trobat qui les substitueixi en les tasques de pol·linització.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☒ oració subordinada adverbial causal
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ construcció o clàusula d'infinitiu temporal

3.1.6. Mossèn Gaspar netejà amb calma les ulleres, va treure tabac, el polsà i esperà l'esternut alliberador.

- ☐ subjecte
- ☒ complement o objecte directe
- ☐ atribut
- ☐ complement o objecte indirecte

3.1.7. La creixent taxa de mortalitat de les abelles als Estats Units i Europa es remunta a finals dels anys noranta, però s'ha fet més notòria a partir de l'any 2004, coincidint, precisament, amb un dels exercicis en què més es va intensificar l'escalfament global.

- ☐ complement del nom
- ☒ complement de règim (o preposicional)
- ☐ complement agent
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.8. De la mateixa manera, la desaparició de les abelles s'ha accentuat en els últims set anys, des que el canvi climàtic s'ha fet més evident.

- ☒ oració subordinada adverbial temporal
- ☐ oració subordinada adverbial causal
- ☐ oració subordinada de relatiu locativa
- ☐ oració subordinada adverbial consecutiva

3.1.9. La creixent taxa de mortalitat de les abelles als Estats Units i Europa es remunta a finals dels anys noranta, **però s'ha fet més notòria a partir de l'any 2004.**

- ☐ oració coordinada concessiva
- ☒ oració coordinada adversativa
- ☐ oració subordinada substantiva de complement del nom
- ☐ oració coordinada il·lativa

3.1.10. Les abelles desapareixen a Europa i altres zones del món i les conseqüències poden ser **desastroses.**

- ☒ atribut
- ☐ complement de l'adjectiu
- ☐ complement del nom
- ☐ complement de règim (o preposicional)

3.2. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a) Va demanar la feina AL MENYS indicat per fer-la. Si ALMENYS li haguessin donat temps a preparar-se... (*almenys / al menys*)
- b) Va ser un personatge CABDAL per acabar aquesta obra d'enginyeria gràcies al CABAL hereditari que va percebre en morir el seu pare. (*cabal / cabdal*)
- c) POT SER que no trobem la darrera edició del llibre. Aleshores POTSER l'haurem de comprar en una llibreria de vell. (*potser / pot ser*)
- d) QUANT triga el tren a arribar a l'estació? T'ho dic perquè m'avisis QUAN arribi. (*quan / quant*)
- e) Era un pou molt FONDO i estava esporuguit perquè no sabia què hi trobaria en el FONS. (*fondo / fons*)

3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal simple correcta del verb que hi ha entre parèntesis. No podeu utilitzar formes perifràstiques. [0,5 punts]

- a) Escull (*escollir*) el que més t'agradi. Te'l regalo jo.
- b) Comparec (*comparèixer*) davant el tribunal per donar compte de la meva innocència.
- c) Si sabés (*saber*) que en Joan sempre diu mentides, l'Anna no li faria pas cas.
- d) Eh, vosaltres! Responeu (*respondre*) de seguida. Qui de tots dos ha trencat el vidre?
- e) Tant de bo que vosaltres pugueu/poguéssiu (*poder*) conviure amb pau i tranquil·litat.

3.4. Subratlleu en el text NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so palatal africatat sord [tʃ]. [0,5 punts]

Al passeig Prim de Reus hi ha una florista que ven flors de tota mena. Un txec que hi passeja s'ha tret de la butxa un feix de bitllets per comprar un clavell roig fosc amb un esquitx d'aigua, que sembla una marieta dibuixada en el pètal.

3.5. Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels substantius que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a) La sordesa de Beethoven no li va impedir de compondre la novena simfonia.
(*sord*)
- b) Els nens són més vulnerables a l'emmetzinament amb plom que els adults.
(*metzina*)
- c) El vehicle va zigzaguejar entre els vianants fins que va topar contra un mur.
(*zig-zag*)
- d) Va empal·lidir de cop quan va saber la mala notícia. (*pàl·lid*)
- e) El lladre ha aprofitat un moment de distracció del policia i s'ha fet fonedís.
(*fondre*)

SÈRIE 4

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

La mare i l'oncle potser perquè ja veien difícil que jo fos botiguer, potser per la natural ambició de fer-me seguir carrera, van decidir que continuaria els estudis a Barcelona. Quins estudis? Ells no ho sabien pas. Jo volia ésser pilot de vaixell. Aquesta dèria em venia de la primera vegada que vaig veure el mar i vaixells a Tarragona, i em durà força temps. Cap altra carrera no m'abellia. Fins i tot després d'haver-se'm desvetllat la vocació literària, jo continuava volent ésser pilot. Trobava que l'ofici de mariner lligava amb el conreu de la poesia. Jo veia la carrera d'home de mar com una aventura. Mars llunyanes, terres desconegudes, gents estranyes. Vista la meua insistència, l'oncle consultà per escrit un vell amic seu de Barcelona, que era pilot, sobre l'esdevenidor que podria oferir la carrera de mariner. La resposta fou decisiva: moltes penes i treballs per a arribar a vell amb un trist resultat. Fins i tot l'Escola Nàutica a Barcelona havia estat tancada uns quants anys per manca d'alumnes. El vell mariner aconsellava a l'oncle que el seu nebot fos qualsevol cosa abans que pilot. La família va oposar-se, doncs, al meu desig, i jo vaig desistir.

Em preguntaven cada dia si jo estava decidit a estudiar. Jo responia afirmativament. Què? Vaig triar Filosofia i Lletres. Fou acceptat. Em van repetir mil vegades que la mare no podia pagar-me els estudis. Calia que jo em guanyés la vida a Barcelona i potser alguna cosa més. La mare pagaria la resta, matrícules, vestits, etc. Per a guanyar-me la vida, s'acudí a l'oncle que jo aprenguéss l'ofici de barber. Tant ell com la mare opinaven que a setze anys no em passava el temps. Havia fet el batxillerat prou jove. Podia passar un any al poble aprenent d'afaitar. Vaig ésser portat a la millor barberia del poble com a aprenent. El barber va prometre de posar-me al corrent en un any, almenys suficientment per a guanyar-me les "garrofes" a ciutat. Anava a la barberia els dimecres al matí, els dissabtes i les vigílies de festa fins a les dues de la matinada, i els diumenges i totes les festes fins a les dues de la tarda. En ma vida no he fet res tan a disgust. No m'havia atrevit a fer un acte de rebel·lió, no vaig negar-me a fer de barber; però la meua resistència fou passiva i constant. Anava a la barberia tan tard com podia i, un cop allí, feia com menys coses millor. Sempre portava un llibre a la butxaca o a la mà; em passava les hores llegint. El barber no s'atrevia a renyar-me, puix que no em donava ni un cèntim. Però es queixava al meu oncle. Aquest l'autoritza per a renyar-me, per a obligar-me a aprendre fos com fos. Però el que té de bonic el cas fou que jo vaig conquerir el barber, que era el tipus de l'intel·lectual de poble, d'aquells que volen saber de tot, i que llegia bastant i que acabà per deixar-me els llibres que ell tenia. Me'l vaig fer tan meu, que sempre parlàvem de llibres i d'autors.

Joan Puig i Ferrer, *Camins de França*, I. Barcelona: Edicions 62, 1982, p. 74-75.

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.4. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
f) El narrador volia ser mariner, però va haver de canviar de parer.	☒	☐
g) L'oncle es faria càrrec de pagar els estudis de Filosofia i Lletres.	☐	☒
h) El narrador va acabar el batxillerat després dels setze anys.	☐	☒
i) El narrador anava a la barberia cada dia.	☐	☒
j) El barber deixava els seus llibres al narrador perquè els llegís.	☒	☐

1.5. Trobeu en el text els cinc mots o expressions que poden funcionar com a sinònims dels mots o expressions següents. [0,5 punts]

- f) Obsessió, idea fixa: dèria
- g) Agradava, atreia: abellia.....
- h) Renunciar: desistir.....
- i) Futur: esdevenidor
- j) Desobediència, revolta: rebel·lió.....

1.6. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

- c) Jo vaig conquerir el barber, que era el tipus de l'intel·lectual de poble, d'aquells que volen saber de tot, i que llegia bastant i que acabà per deixar-me els llibres que ell tenia. Me'**l** vaig fer tan meu, que sempre parlàvem de llibres i d'autors.

el barber

- d) La mare i l'oncle potser perquè ja veien difícil que jo fos botiguer, potser per la natural ambició de fer-me seguir carrera, van decidir que continuaria els estudis a Barcelona. Quins estudis? Ells no **ho** sabien pas.

quins estudis

1.7. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, per què el narrador va abandonar la idea de ser pilot de vaixell. [0,5 punts]

Resposta possible:

L'oncle del narrador s'hi va oposar després que consultés un amic seu, que havia estat pilot. Aquest li havia respost que pilot era un ofici molt dur i que arribaria a vell sense gaires beneficis. A més, l'Escola Nàutica a Barcelona havia estat tancada uns quants anys per manca d'alumnes.

1.8. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu quina relació tenia en Jaume amb la seva àvia, Teresa Goday, a *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

Resposta possible:

Jaume, víctima de la crueltat de la Maria i en Ramon, es troba ben acollit a l'habitació de l'àvia, que el fa participar del seus records i dels objectes que els representen. La Teresa l'avicia, perquè el veu indefens i mancat d'estimació, el tracta de vostè i s'hi dirigeix com "el senyor Jaume".

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Armanda Valls és el personatge més destacat del servei.	☒	☐
b) L'estructura de <i>Mirall trencat</i> es divideix en quatre parts.	☐	☒
c) <i>Mirall trencat</i> abraça quatre generacions del llinatge Valldaura-Goday.	☐	☒
d) Nicolau Rovira va ser el segon marit de Teresa Goday.	☐	☒
e) Ramon Farriols té dos fills, Maria i Ramon.	☒	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La mare de la Marta era una captaire cega.	☒	☐
b) La Nuri també es riu d'en Manelic.	☐	☒
c) En Sebastià es volia casar amb una pubilla rica per eixugar els seus deutes.	☒	☐
d) La Marta i la Nuri no són amigues.	☐	☒
e) L'obra <i>Terra baixa</i> no es clou amb la frase "He mort el llop!".	☐	☒

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text canviant els temps verbals en passat a formes de present. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals que modifiqueu. [1 punt]

Em preguntaven cada dia si jo estava decidit a estudiar. Jo responia afirmativament. [...] Anava a la barberia tan tard com podia i, un cop allí, feia com menys coses millor. Sempre portava un llibre a la butxaca o a la mà; em passava les hores llegint. El barber no s'atrevia a renyar-me. Però es queixava al meu oncle.

Em pregunten cada dia si jo estic decidit a estudiar. Jo responc afirmativament. [...] Vaig a la barberia tan tard com puc i, un cop allí, faig com menys coses millor. Sempre porto un llibre a la butxaca o a la mà; em passo les hores llegint. El barber no s'atreveix a renyar-me. Però es queixa al meu oncle.

2.2. En el text, de caràcter autobiogràfic, s'explica a quin ofici va haver de renunciar el narrador. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu quina professió us atreu més i per què. [2 punts]

Resposta oberta.

Comentari sobre la correcció:

A final de 2016 l'Institut d'Estudis Catalans va aprovar algunes novetats normatives, amb una moratòria de quatre anys. En la reunió amb els professors de començament de curs es va recomanar que els estudiants havien de ser coherents en les respostes tot emprant unes normes o unes altres sense interferències:

a) pel que fa a l'ortografia, es poden donar per bones tant les solucions que segueixen la norma anterior com les que segueixen la norma publicada a l'*Ortografia catalana* (2017). Aquesta solució doble afecta sobretot els accents diacrítics, les vocals epentètiques en compostos (*angioespasme*, *arterioesclerosi*), l'ús del guionet en sintagmes nominals (*manifestació pro-dret a decidir*, *ex-directora general*), o la grafia *rr* de sons ròtics en paraules prefixades (*arrítmia*, *correferent*).

b) Pel que fa a la gramàtica, cal tenir en compte que a l'examen es demana un text formal. En aquest sentit, i en relació amb la correcció d'aquesta prova, es pot dir que la norma no ha canviat, ja que les novetats principals de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals.

Recordeu que cal aplicar els criteris d'adequació (al registre formal i al contingut que es demana), coherència (estructura del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

En relació amb la sinonímia, ja sabeu que es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i que concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

Recordeu també que, com cada any, es descompta 0,1 per faltes tant en el text com en els altres exercicis (incloent-hi les repetides).

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

A Barcelona sonarà el que està passant a Itàlia. El 1966, el teòleg suís Hans Urs von Balthasar va anomenar el turisme de masses «els tèrmits» d'Europa, que, «cecs», anaven de monument en monument. Al segle XXI, any 2016, els italians han optat per un apel·latiu semblant, per la seva intenció despectiva, però potser una mica més cínica: «els nous bàrbars». Són els turistes *low cost*, un col·lectiu abans anhelat però que ara suscita malestar entre els residents de les més belles ciutats d'Itàlia, on als seus barris antics s'amunteguen xifres rècord de viatgers, no sempre respectuosos. Resultat: al país transalpí, les protestes ciutadanes contra «la invasió» del turisme massiu es multipliquen, sota la denúncia que es posen en risc la vida quotidiana i els monuments italians.

L'última ciutat a alçar la veu ha estat Roma, on la polèmica s'ha intensificat els dies previs a la reobertura de l'escalinata de Trinità dei Monti, inaugurada el 1726 i que treu el cap per sobre de la plaça d'Espanya, al cor de l'urbs. La seva rehabilitació, d'un any de durada, ha costat 1,5 milions d'euros, que ha pagat íntegrament el dissenyador de joies de luxe Paolo Bulgari. Va ser ell el primer a llançar el desafiament i sol·licitar que, perquè el monument no torni a caure «en mans dels bàrbars», es prenguin mesures, com tancar-lo durant les nits, per evitar que s'embruti i es malmeti. El motiu, va dir Bulgari, és que durant les obres de restauració s'han trobat «xiclets, marques de cafè, de vi i de moltes altres porqueries» deixades pels turistes que la visiten cada dia.

Diversos comerciants de la zona li donen la raó. «S'ha arribat al punt que hi ha hagut dies en què s'han hagut de recollir excrements humans dipositats sobre els monuments», diu Gianni Battistoni, president de l'Associació de Via Condotti. «De moment, hem escrit un manifest de protesta, firmat per artistes i intel·lectuals com l'arquitecte Massimiliano Fuksas. Però també estudiem presentar una denúncia davant la justícia si l'Estat no ens escolta», afegeix, en referència a la negativa del Ministeri de Béns Culturals a construir una barrera per als 137 esglaons de Trinità dei Monti, encara que sigui de plexiglàs transparent i només de nit.

Els indicadors posen de manifest com el turisme massiu passa factura a la vida quotidiana en ciutats com Venècia. Si, per a alegria de la indústria turística, la famosa ciutat de la llacuna va allotjar nou milions de turistes el 2015 i es preveu que la dada creixi el 5% l'any 2016, al mateix temps, l'urbs dels canals es despobra d'habitants autòctons: en 15 anys, el nombre de venecians ha baixat de 275.000 a 263.000, fet que ha coincidit amb l'augment del preu dels lloguers, del 2,3%, a la famosa ciutat entre el 2014 i el 2015, segons xifres del Centre d'Estadístiques d'Itàlia (Istat).

«A Roma es tracta d'un fenomen que posa sobre la taula també qüestions de seguretat pública i de convivència, ja que molts d'aquests allotjaments no registren correctament els seus hostes i no els expliquen quines són les regles per viure a la ciutat», insisteix Di Capua, de l'Associació d'Habitants del Nucli Urbà de Roma, que reclama més controls i més multes a propietaris pirates i turistes mal educats i, en última instància, una millor gestió dels fluxos turístics per part de l'Estat. Perquè, afirma, «la manera com tractem les nostres ciutats és un termòmetre de com progressem».

Adaptació feta a partir del text d'Irene Irene Savio.

“El descontentament pels excessos del turisme de masses avança a Itàlia”, *El Periódico* [en línia] (21 setembre 2016)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
f) En teòleg italià Hans Urs von Balthasar va anomenar “tèrmits” el turisme massiu.	☐	☒
g) Paolo Bulgari va pagar una part de la restauració de l'escalinata de Trinità dei Monti.	☐	☒
h) Roma i Venècia són dues de les ciutats italianes que protesten a causa del turisme de masses.	☒	☐
i) D'acord amb l'autora de l'article, Barcelona pateix una situació semblant a Itàlia pel que fa al turisme	☒	☐
j) Venècia incrementa la xifra d'habitants autòctons.	☐	☒

1.2. Trobeu en el text els cinc mots que puguin funcionar com a sinònims dels mots o les expressions següents. [0,5 punts]

- f) A l'altre costat dels Alps: transalpí
- g) Insectes que s'alimenten de fusta: tèrmits
- h) Designació, denominació: apel·latiu
- i) Ciutat: urbs
- j) Desitjat: anhelat

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

Va ser ell el primer a llançar el desafiament i sol·licitar que, perquè el monument no torni a caure «en mans dels bàrbars», es prenguin mesures, com tancar-**lo** durant les nits, per evitar que s'embruti i es malmeti:

el monument

- c) A Roma es tracta d'un fenomen que posa sobre la taula també qüestions de seguretat pública i de convivència, ja que molts d'aquests allotjaments no registren correctament els seus hostes i no **els** expliquen quines són les regles per viure a la ciutat:

als hostes

1.4. Exposeu, en un màxim de cinquanta mots, la tesi principal del text. [0,5 punts]

Resposta possible:

El turisme de masses, tot i que genera molts beneficis econòmics, pot provocar situacions insostenibles en algunes ciutats, com ara Roma i Venècia. La manca de respecte pels monuments i pels veïns fa que els ciutadans protestin, entre altres raons, per la inseguretat pública, per problemes de convivència i per l'augment dels lloguers.

1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu com evoluciona el personatge de la Marta a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà. [1 punt]

Resposta possible:

La Marta és un personatge que prové d'un entorn marginat i es mostra inicialment freda i distant. Accepta de casar-se amb en Manelic encara que no l'estima, fet que evidencia la manca d'autorespecte. Més endavant, els seus sentiments canvien, com també l'actitud que té davant d'en Sebastià i d'ella mateixa.

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La cronologia de <i>Mirall trencat</i> s'estén fins ben entrada		
b) a la primera dècada de la dictadura franquista.	☒	☐
c) Miquel Masdeu no era casat quan va conèixer Teresa Goday.	☐	☒
d) Pilar Segura dona la Maria perquè l'afilli l'Eladi, juntament amb un anell de plata.	☐	☒
e) La Teresa queda decebuda per l'armari japonès que li regala el seu marit.	☒	☐
f) Teresa Goday era filla d'una modista.	☐	☒

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La infantesa de la Marta va ser miserable i infeliç.	☒	☐
b) L'acció de l'obra <i>Terra Baixa</i> transcorre en un molí.	☒	☐
c) El personatge de la Marta representa la maldat i l'odi.	☐	☒
d) A la fi de l'obra els germans Perdiguons s'enfronten a en Sebastià i el qüestionen.	☐	☒
e) En Manelic i en Sebastià es barallen a la fi de l'obra i el darrer queda malferit.	☐	☒

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescribiu el fragment següent del text substituint els mots subratllats per formes sinònimes. Canvieu només allò que calgui. La redacció resultant ha de tenir el mateix sentit que el fragment original. [1 punt]

L'última ciutat a alçar la veu ha estat Roma, on la polèmica s'ha intensificat els dies previs a la reobertura de l'escalinata de Trinità dei Monti, inaugurada el 1726 i que treu el cap per sobre de la plaça d'Espanya, al cor de l'urbs. La seva rehabilitació, d'un any de durada, ha costat 1,5 milions d'euros, que ha pagat íntegrament el dissenyador de joies de luxe Paolo Bulgari. Va ser ell el primer a llançar el desafiament i sol·licitar que, perquè el monument no torni a caure «en mans dels bàrbars», es prenguin mesures, com tancar-lo durant les nits, per evitar que s'embruti i es malmeti.

La darrera ciutat a aixecar la veu ha estat Roma, on la controvèrsia/debat/disputa s'ha incrementat/augmentat els dies anterior/precedent/abans a la reobertura de l'escalinata de Trinità dei Monti, inaugurada el 1726 i que treu el cap per sobre de la plaça d'Espanya, al cor de l'urbs. La seva rehabilitació, d'un any de durada, ha costat 1,5 milions d'euros, que ha pagat completament/totalment el dissenyador de joies de luxe Paolo Bulgari. Va ser ell el primer a llançar el repte/provocació i demanar que, perquè el monument no torni a caure «en mans dels bàrbars», es prenguin mesures, com tancar-lo durant les nits, per impedir/prevenir que s'embruti i es faci malbé/deteriori.

2.2. En el text es fa esment de les conseqüències que comporta el turisme de masses. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, explicant els avantatges i els desavantatges que té l'activitat turística. [2 punts]

Resposta oberta.

Comentari sobre la correcció:

A final de 2016 l'Institut d'Estudis Catalans va aprovar algunes novetats normatives, amb una moratòria de quatre anys. En la reunió amb els professors de començament de curs es va recomanar que els estudiants havien de ser coherents en les respostes tot emprant unes normes o unes altres sense interferències:

a) pel que fa a l'ortografia, es poden donar per bones tant les solucions que segueixen la norma anterior com les que segueixen la norma publicada a l'*Ortografia catalana* (2017). Aquesta solució doble afecta sobretot els accents diacrítics, les vocals epentètiques en compostos (*angioespasme*, *arterioesclerosi*), l'ús del guionet en sintagmes nominals (*manifestació pro-dret a decidir*, *ex-directora general*), o la grafia *rr* de sons ròtics en paraules prefixades (*arrítmia*, *correferent*).

b) Pel que fa a la gramàtica, cal tenir en compte que a l'examen es demana un text formal. En aquest sentit, i en relació amb la correcció d'aquesta prova, es pot

dir que la norma no ha canviat, ja que les novetats principals de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals.

Recordeu que cal aplicar els criteris d'adequació (al registre formal i al contingut que es demana), coherència (estructura del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

En relació amb la sinonímia, ja sabeu que es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i que concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

Recordeu també que, com cada any, es descompta 0,1 per faltes tant en el text com en els altres exercicis (incloent-hi les repetides).

PART COMUNA

1. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

Trobava que l'ofici de mariner lligava amb el conreu de la poesia.

- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement predicatiu
- ☐ complement o objecte indirecte
- ☒ complement de règim (o preposicional)

Però també estudiem presentar una denúncia davant la justícia **si l'Estat no ens escolta**.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☒ oració subordinada adverbial condicional
- ☐ oració subordinada adverbial temporal
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom

La resposta fou decisiva: moltes penes i treballs per a arribar a vell amb un trist resultat.

- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☒ atribut
- ☐ subjecte

“Estudiem presentar una denúncia davant la justícia si l'Estat no ens escolta”, afegeix, en referència a la negativa del Ministeri de Béns Culturals a construir una barrera per als 137 esglaons de Trinità dei Monti, encara que sigui de plexiglàs transparent i només de nit.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☐ oració subordinada adverbial condicional
- ☒ oració subordinada adverbial concessiva
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu

A Roma es tracta d'un fenomen que posa sobre la taula també qüestions **de seguretat pública i de convivència**.

- ☐ subjecte
- ☐ atribut
- ☒ complement del nom
- ☐ complement predicatiu

Per a guanyar-me la vida, s'acudí **a l'oncle** que jo aprengué l'ofici de barber.

- ☒ complement o objecte indirecte
- ☐ complement agent
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement del nom

El barber no s'atrevia a renyar-me, **puix que no em donava ni un cèntim.**

- ☐ oració subordinada adverbial temporal
- ☒ oració subordinada adverbial causal
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu locativa
- ☐ oració subordinada adverbial consecutiva

El motiu, va dir Bulgari, és que durant les obres de restauració s'han trobat «xiclets, marques de cafè, de vi i de moltes altres porqueries» deixades **pels turistes que la visiten cada dia.**

- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☒ complement agent
- ☐ complement del nom

S'ha arribat al punt que hi ha hagut dies **en què s'han hagut de recollir excrements humans dipositats sobre els monuments.**

- ☐ oració subordinada adverbial consecutiva
- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☒ oració subordinada adjectiva o de relatiu
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte

La mare i l'oncle potser perquè ja veien difícil que jo fos botiguer, potser per la natural ambició de fer-me seguir carrera, van decidir **que continuaria els estudis a Barcelona.**

- ☒ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu temporal
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ construcció o clàusula d'infinitiu temporal

3.2. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a) COM A cap nostre que és, ens tracta COM si fóssim els seus rivals. (COM / COM A)
- b) No comparteixo les idees PER QUÈ lluites PERQUÈ crec que no tenen sentit (PER QUÈ / PERQUÈ)
- c) _____ vi beus? –No gaire, en bec només _____ em deixa el metge. (QUAN / QUANT)
- d) EN LLOC de llençar el paper a terra, llença'l a la paperera. -Ja ho voldria, però no hi ha papereres ENLLOC. (ENLLOC / EN LLOC)
- e) Sort que al final no va haver de dir RES perquè no sap GENS d'anglès. (RES / GENS)

3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a) No us tragueu (TREURE) els abrics, que fa fred.
- b) No concebo (CONCEBRE) la vida sense tu.
- c) Veient que no hi ha cap altra possibilitat, ell assenteix (ASSENTIR) i accepta de fer tot el que li demanen.
- d) Ajup-te (AJUPIR) un moment i cull el que t'ha caigut.
- e) No comprenc per què ha triat el regal més barat podent (PODER) triar el més car.

3.4. Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so fricatiu alveolar sord [s]. [0,5 punts, cada resposta incorrecta descompta 0,1]

Tenia molta pressa a arribar al bosc perquè s'havia proposat de caçar el conill, però l'animal, que era molt llest, va fugir.

3.5. Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats de les paraules que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a) Fa falta que el sastre li empetiteixi el vestit que va comprar de rebaixes. (PETIT)
- b) Les fulles de la planta que vaig regalar a la meva cosina s'han començat a esgrogueir/esgroguir. (GROC)
- c) Vam sentir que s'obria la porta i ens vam quedar mig esporuguits i expectants. (POR)
- d) Al jardí se sentia la piuladissa dels ocells. (PIULAR)
- e) És un científic brillant però molt geniüt amb els seus col·legues. (GENI)

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 1

Opció d'examen
 (Marqueu l'opció triada)

OPCIÓ A

☐

OPCIÓ B

☐

Qualificació				TR	
1. Comprensió lectora	1.1				
	1.2				
	1.3				
	1.4				
	1.5				
2. Expressió escrita	2.1				
	2.2				
3. Reflexió lingüística	3.1				
	3.2				
	3.3				
	3.4				
	3.5				
Suma de notes parcials					
Descompte per faltes					
Total					
Qualificació final					

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Era, doncs, una bona casa, però a dins hi havia ben poca cosa: hi havia simplement el que la gent s'hi havia descuidat. Per a habitar-la calia portar-hi l'indispensable, cosa que jo vaig fer amb els quatre trastets que tenia a l'Escala. La presència d'aquests objectes no l'emplenà pas; més aviat hi agafaren un aire balder i precari. La majoria de les habitacions continuaren en una buidor absoluta: no recordo pas haver obert mai les portes d'aquestes cambres.

En el primer pis hi havia un gran menjador central ple de llum, molt clar, i dues habitacions, una a cada costat. Aquesta *suite* obria sobre la façana tres magnífics balcons que semblaven fets expressos per fer la vida contemplativa, tan fascinator era el panorama que els seus llandars presentaven.

En una de les parets laterals del menjador hi havia una xemeneia amb unes corbes una mica pretensioses, sobre l'enfila de la qual es veia un rellotge d'unes certes ínfules artístiques perpètuament aturat a les 5.25. [...] Aquell rellotge era curiós: tenia la part externa normal, el marc de bronze, el quadrant i les broques, però li faltava la maquinària posterior. Algú se la devia haver emportada. Havia quedat un rellotge fictici, inexistent, un rellotge dissecat. Al centre del local hi havia una taula de fusta blanca i quatre cadires de balca, sota d'un fil que penjava del cel ras, que sostenia una bombeta elèctrica posada a dins d'una càpsula de vidre molt artística, d'un color rosat, com una campaneta brodada. Aquella penjaella, suspesa i nua en l'espai d'aire massa voluminós, feia una certa angúnia. [...]

Però en aquell menjador hi havia una cosa bona: un sofà, un sofà de Cadaqués, de caoba corbada, de color torrat, probablement vingut d'Itàlia, un sofà deliciós, una mica tronat, amb un matalasset cobert amb una cretona verdosa lleugerament esfilagarsada, d'unes dimensions perfectes, d'una comoditat absoluta, d'una receptibilitat per al cos humà tan positiva que arribava a inspirar sentiments de tendresa real. Però el curiós d'aquell moble és que formava part de les coses alluvionals de la casa —dels objectes que la gent s'hi havia successivament descuidat. Vaig preguntar al representant de l'amo qui era la persona que havia comès l'error d'abandonar-lo, però no pogué pas donar-me'n una qualsevol idea clara.

A les parets del local, no s'hi hauria vist el més petit objecte si l'estadant anterior —un pintor suec— no hi hagués deixat penjades tres o quatre teles sense marc, tot just començades, que pretenien representar unes oliveres en procés d'objectivació, en un estat molt vague, molt poc concret, que no havia passat de la més incerta borrositat. Si no hagués estat que a sobre de la fumositat es veien unes pinzellades de verd fresc sense organitzar, hom hauria dit que més que teles iniciades eren teles esborrades. Quan em mirava aquelles temptatives abandonades em feia l'efecte que el pintor havia volgut acomiadar-se deixant un record a la casa, però que el record havia estat tan tímid i informat com el que us poden deixar les faccions d'una persona que veiéreu passar anys enrera, una vegada.

Josep PLA. *Contraban*. Barcelona: Edicions Destino i Edicions 62, 1990, p. 26-28

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) El narrador explica que va omplir amb mobles totes les habitacions de la casa.	☐	☐
b) El que l'autor anomena <i>suite</i> consta de tres estances a la planta baixa.	☐	☐
c) Al menjador hi havia un rellotge espatllat.	☐	☐
d) El sofà del menjador era deliciós i una mica vell.	☐	☐
e) El pintor suec havia deixat penjades tres o quatre teles amb marc.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots o expressions següents. [0,5 punts]
- a) *Espectacle, vista:*
  - b) *Enganyós, fingit:*
  - c) *Despullada:*
  - d) *Atrotinat, fet malbé:*
  - e) *Inquilí, llogater:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) «Aquell rellotge era curiós: tenia la part externa normal, el marc de bronze, el quadrant i les broques, però li faltava la maquinària posterior. Algú se **la** devia haver emportada»:
  - b) «Vaig preguntar al representant de l'amo qui era la persona que havia comès l'error d'abandonar-lo, però no pogué pas donar-me'n una qualsevol idea clara»:
- 1.4. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, com era l'objecte del menjador que més agradava al narrador. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu la simbologia del llop a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) A <i>Mirall trencat</i> els objectes simbolitzen alguns esdeveniments de l'obra.	☐	☐
b) Teresa Goday i la seva filla Sofia mantenen una relació afectuosa.	☐	☐
c) Eladi Farriols va regalar a la minyona Armanda Valls unes arracades.	☐	☐
d) En Ramon, la Maria i en Jaume són germans i tots tres són fills de Sofia Valldaura i Eladi Farriols.	☐	☐
e) Jesús Masdéu no és fill de Teresa Goday.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) El caràcter innocent d'en Manelic no és en absolut ximpleria.	☐	☐
b) L'ermità no intenta d'impedir el casament entre la Marta i en Manelic.	☐	☐
c) En Manelic i la Marta no volen fugir a la Terra Alta.	☐	☐
d) En Sebastià exerceix el seu poder sobre tot i tothom.	☐	☐
e) En Xeixa s'enfronta a en Sebastià però no gosa d'anar-se'n.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text canviant els temps verbals de passat a formes de futur. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals que modifiqueu. [1 punt]

«En una de les parets laterals del menjador hi havia una xemeneia amb unes corbes una mica pretensioses, sobre l'enfila de la qual es veia un rellotge d'unes certes ínfules artístiques perpètuament aturat a les 5.25. [...] Aquell rellotge era curiós: tenia la part externa normal, el marc de bronze, el quadrant i les broques, però li faltava la maquinària posterior. Algú se la devia haver emportada. Havia quedat un rellotge fictici, inexistent, un rellotge dissecat. Al centre del local hi havia una taula de fusta blanca i quatre cadires de balca, sota d'un fil que penjava del cel ras, que sostenia una bombeta elèctrica posada a dins d'una càpsula de vidre molt artística, d'un color rosat, com una campaneta brodada.»

- 2.2. En el text es descriu el menjador d'una casa. Feu una descripció, mitjançant un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, d'un menjador que conegueu o d'un que us imagineu tal com us agradaria que fos decorat. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

El nou pla estratègic de l'Organització Mundial de la Salut per al 2019 pretén que mil milions de persones més es beneficiïn d'una sanitat millor. Per aconseguir-ho planteja una sanitat més universal millorant el finançament, l'efectivitat, la utilitat i l'equitat dels actuals sistemes sanitaris. Entre les deu prioritats que proposa per al present exercici en destaca una: la lluita contra els moviments antivacunes. És una elecció molt encertada perquè aquests col·lectius amenacen greument els progressos en salut pública aconseguits en els darrers vint anys.

Aquest és un tema cabdal, atès que la vacunació evita entre dos i tres milions de morts a l'any i es podrien evitar un milió i mig de morts més si millorés la taxa mundial de cobertura de les immunitzacions.

Però la trista realitat és que la taxa mundial de cobertura de la vacunació s'ha estancat en el 86 % i encara queden dinou milions i mig de lactants de tot el món que no reben les vacunes bàsiques.

Les raons per les quals no es pot augmentar la taxa mundial de vacunació són molt complexes. Inclouen problemes socioeconòmics i socioculturals.

La denominació *dubte vacunal* (en anglès, *vaccine hesitancy*) és un terme emergent en la bibliografia científica sobre vacunació. El concepte sorgeix a partir d'una línia imaginària entre les dues postures oposades: la de la completa acceptació i el convenciment a favor de la vacunació i la de l'absolut rebuig envers les vacunes (*antivacunes* o *anti-vaxxers*). Entre aquests dos extrems trobem ciutadans amb graus variables de dubte sobre les vacunacions, més inclinats cap a un costat o l'altre.

Els crítics envers les vacunes no són pocs: a Espanya el 8,9 % dels enquestats es mostren contraris a la vacunació perquè dubten que les vacunes siguin eficaces i segures.

L'any 1998, el metge d'origen canadenc Andrew Wakefield va publicar a la prestigiosa revista científica *The Lancet* un article en què relacionava la vacuna triple vírica (xarampió, parotiditis i rubèola) amb un augment en el risc de patir autisme. L'estudi va tenir moltíssim ressò en els mitjans de comunicació i això va fer aparèixer i va enfortir molts grups antivacunes a tot el món. Wakefield es va convertir en portaveu d'aquesta idea i va dur a terme una activa campanya de conscienciació. Molts pares van deixar de vacunar els seus fills per por que la vacuna els causés més danys que beneficis. Com a resultat de la manca de vacunació van reaparèixer casos de malalties infeccioses que estaven controlades fins aquell moment en els països desenvolupats: xarampió, galteres, tos ferina, diftèria...

Però el frau d'aquest estudi fou descobert ben aviat. Investigadors independents van intentar replicar la investigació de Wakefield en un estudi que va incloure 95.000 nens (set mil vegades més que l'estudi de Wakefield, que només estudià dotze nens). Els resultats van ser concloents: no hi ha cap relació entre autisme i vacunació. A més, en revisar l'estudi de Wakefield es va descobrir que havia estat manipulat: va enganyar els pares, va fer proves inconvenients als nens, va pagar els amics del seu fill per obtenir mostres de sang i va fabricar els resultats perquè li fossin favorables. El motiu d'aquest engany tan groller era el seu interès econòmic a desprestigiar les vacunes, ja que va rebre diners d'un advocat que representava pares de nens autistes que havien demanat compensacions econòmiques al fabricant d'una vacuna.

Adaptació feta a partir del text de Genís CARRASCO.

«La lluita contra els moviments antivacunes entre les prioritats de l'OMS per al 2019».

Catalunya Press [en línia] (1 febrer 2019)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) La lluita contra els moviments antivacunes és una de les set prioritats de l'Organització Mundial de la Salut per al 2019.	☐	☐
b) A Espanya, el 8,9 % dels enquestats es mostra favorable a la vacunació.	☐	☐
c) L'estudi d'Andrew Wakefield estava manipulat.	☐	☐
d) La taxa mundial de vacunació ha augmentat.	☐	☐
e) Les raons que esgrimeixen els moviments antivacunes inclouen problemes socioeconòmics i socioculturals.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]

a) <i>Equanimitat</i> :	d) <i>Ressorgir</i> :
b) <i>Aturat, parat</i> :	e) <i>Desacreditar</i> :
c) <i>Refús</i> :	

- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

- a) «El nou pla estratègic de l'Organització Mundial de la Salut per al 2019 pretén que mil milions de persones més es beneficiïn d'una sanitat millor. Per aconseguir-**ho** planteja una sanitat més universal millorant el finançament»:
- b) «Molts pares van deixar de vacunar els seus fills per por que la vacuna **els** causés més danys que beneficis»:

- 1.4. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, en què es basava Andrew Wakefield per a rebutjar les vacunes i per què aparegueren els grups antivacunes. [0,5 punts]

- 1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu per què en Manelic retorna amb la Marta a la Terra Alta a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) <i>Mirall trencat</i> acaba abans de la Guerra Civil.	☐	☐
b) Salvador Valldaura oblida de seguida la Bàrbara, la violinista de qui es va enamorar.	☐	☐
c) En Jaume, fill de la Sofia i l'Eladi, era malaltís.	☐	☐
d) La Sofia marxa a Alemanya durant la guerra.	☐	☐
e) La rata que apareix al final de l'obra és el símbol de la decadència i la destrucció.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) El llenguatge utilitzat pels personatges de <i>Terra baixa</i> és popular, cosa que aproxima l'obra als espectadors.	☐	☐
b) En Sebastià té deutes i per aquest motiu es vol casar amb una pubilla rica.	☐	☐
c) Quan en Sebastià diu a la Marta que es casi amb en Manelic, ella ho vol fer de seguida.	☐	☐
d) La Nuri és la germana petita de la Marta.	☐	☐
e) En un moment determinat de l'obra, la Marta se sent gelosa de la Nuri.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text canviant els temps verbals perifràstics per formes de passat simple. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Cal que subratlleu en els dos textos les formes verbals que modifiqueu. [1 punt]

«L'any 1998, el metge d'origen canadenc Andrew Wakefield va publicar a la prestigiosa revista científica *The Lancet* un article en què relacionava la vacuna triple vírica (xarampió, parotiditis i rubèola) amb un augment en el risc de patir autisme. L'estudi va tenir moltíssim ressò en els mitjans de comunicació i això va fer aparèixer i va enfortir molts grups antivacunes a tot el món. Wakefield es va convertir en portaveu d'aquesta idea i va dur a terme una activa campanya de conscienciació. Molts pares van deixar de vacunar els seus fills per por que la vacuna els causés més danys que beneficis. Com a resultat de la manca de vacunació van reaparèixer casos de malalties infeccioses que estaven controlades fins aquell moment en els països desenvolupats: xarampió, galteres, tos ferina, diftèria...

[...] Investigadors independents van intentar replicar la investigació de Wakefield en un estudi que va incloure 95.000 nens (set mil vegades més que l'estudi de Wakefield, que només estudià dotze nens). Els resultats van ser concloents: no hi ha cap relació entre autisme i vacunació.»

- 2.2.** En el text s'exposa la reticència que hi ha en alguns col·lectius a vacunar els fills. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, sobre les conseqüències que pot tenir el fet de qüestionar un dels principals avenços de la salut mundial. [2 punts]

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats.
[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. La denominació *dubte vacunal* (en anglès, *vaccine hesitancy*) és un terme emergent en la bibliografia científica sobre vacunació.

- ☐ complement predicatiu
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement del nom
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.2. Vaig preguntar al representant de l'amo qui era la persona que havia comès l'error d'abandonar-lo, però no pogué pas donar-me'n una qualsevol idea clara.

- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement d'adjectiu
- ☐ complement o objecte indirecte
- ☐ complement del nom

3.1.3. A les parets del local, no s'hi hauria vist el més petit objecte si l'estadant anterior —un pintor suec— no hi hagués deixat penjades tres o quatre teles sense marc.

- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement o objecte indirecte
- ☐ complement predicatiu
- ☐ atribut

3.1.4. Encara queden dinou milions i mig de lactants de tot el món que no reben les vacunes bàsiques.

- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ oració subordinada substantiva de complement o objecte directe
- ☐ oració subordinada substantiva de complement de règim (o preposicional)
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom

3.1.5. El motiu d'aquest engany tan groller era el seu interès econòmic a desprestigiar les vacunes, ja que va rebre diners d'un advocat que representava pares de nens autistes.

- ☐ oració subordinada adverbial causal
- ☐ oració subordinada adverbial concessiva
- ☐ oració subordinada adverbial temporal
- ☐ oració subordinada adverbial consecutiva

- 3.2.** Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** — _____ lleig que m'ha semblat aquest armari! —Doncs si sabessis de _____ està fet! (*què / que*)
  - b)** —No sabia que fossin _____ ignorants. —Certament, _____ l'un com l'altre no saben res de res. (*tant / tan*)
  - c)** —No _____ que en Joan encara no hagi arribat. — _____ arribarà en acabar el futbol. (*potser / pot ser*)
  - d)** —No vull carn _____ peix. —Agafa el rap, _____ te'n quedaràs sense. (*sinó / si no*)
  - e)** No té _____ d'imaginació. Si en tingués una mica, no hauria comprat _____ de tot això. (*gens / res*)
- 3.3.** Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** Li ha _____ (*doldre*) la seva decisió.
  - b)** Si jo _____ (*saber*) on viu, aniria a fer-li una visita.
  - c)** Tu, _____ (*estar*) alerta, que aviat et cridaran.
  - d)** Qui de vosaltres ha _____ (*difondre*) aquesta notícia falsa?
  - e)** Estava segura que els del nostre partit _____ (*treure*) com a mínim dos representants.
- 3.4.** Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so palatal fricatiu sonor [ʝ] o, en algunes varietats dialectals, a l'africat [dʝ]. [0,5 punts]
- Amb un posat majestàtic, el rei va segellar tots els documents. Al carrer, moltes persones demanaven venjança i els bombers provaven d'extingir el foc que s'havia iniciat vora l'ajuntament.
- 3.5.** Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** N'estic ben farta. Tota la nit que s'han sentit _____ al pis de dalt i no he pogut dormir. (*córrer*)
  - b)** No han pogut agafar el lladre. És _____ com una anguila. (*esmunyir*)
  - c)** Treballava de sol a sol fins a _____-se i li pagaven una misèria. (*llom*)
  - d)** Si el malalt està _____, cal canviar-lo de posició cada dues hores. (*llit*)
  - e)** Aquell nen tan _____ no deixava dormir els pares. (*plorar*)

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 3

Opció d'examen
 (Marqueu l'opció triada)

OPCIÓ A

☐

OPCIÓ B

☐

Qualificació				TR	
1. Comprensió lectora	1.1				
	1.2				
	1.3				
	1.4				
	1.5				
2. Expressió escrita	2.1				
	2.2				
3. Reflexió lingüística	3.1				
	3.2				
	3.3				
	3.4				
	3.5				
Suma de notes parcials					
Descompte per faltes					
Total					
Qualificació final					

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Prop del pont de Nonoalco, en el pas a nivell que dóna entrada a una gran zona fabril, el guarda-agulles Xebo Canabal seguia lànguidament el camí d'un núvol blanc que s'anava transformant a poc a poc per a dibuixar una cresteria rosada.

Xebo, empleat de la planta dels Ferrocarrils Nacionals, s'avorria. Al principi, el fet d'haver estat destinat a vigilar una cruïlla poc important li havia semblat una sort. S'asseia al costat de la caseta de fusta que l'aixoplugava quan feia mal temps, i contemplava el vaiverejar de la gent tot filant els rudiments d'una filosofia. En aquells primers temps, l'home creia haver realitzat un ideal llargament acaronat per ell i els seus ancestres: viure amb una gran economia de moviments, tenir hores senceres per a deixar vagar les idees, sense els sobresalts que proporcionen les responsabilitats. Li plaïa abandonar-se a la carícia del sol, amb el barret de palma inclinat sobre els ulls, i esperar amb una gran paciència alguna cosa ignorada.

Però aquesta època inicial de realització d'un somni va durar poc. Des de petit, Xebo passava per temporades d'inquietud, d'una rara frisança que prenia formes diverses i l'obligava a fer coses que, un observador normal, no hauria atribuït mai al seu temperament.

Aleshores, després del període de lassitud, en el qual la simple contemplació havia omplert el levíssim pas del temps, Xebo començà una etapa comunicativa. Cercava conversa amb els conductors dels camions que s'aturaven pel pas del tren, o amb els obrers que tenien costum de fer una curta parada per beure l'aigua d'una aixeta que hi havia prop de la barrera. Els diàlegs eren breus i desmanegats, però entre paraula i paraula, aprofitant els silencis, es miraven d'esquitllentes i això semblava ésser el principal encís del tracte. Xebo parlava el primer:

—Què s'explica?

L'altre no es precipitava mai. Com que ja era sabut el que calia respondre, no portava pressa. Per fi, deia:

—Aquí, només. Passant-la...

Aquesta frase tancava tota la profunditat de pensament que havien rebut com a herència, i es quedaven aclaparats durant una estona. «Aquí» volia dir el món, el seu petit univers tal com el coneixien. «Només» significava la poca importància de les coses terrenals. I «passant-la» feia referència a la vida i a la seva manera de fugir inexorablement.

Això constituïa una forma gairebé ritual de fer coneixença. Després seguien com els era bonament possible. Xebo reprenia la veu:

—Molta feina?

—No falta.

Aquestes quatre paraules els donaven pretext per meditar una mica més i per fi s'acomiadaven, íntimament satisfets de la seva petita aventura social, del contacte humà que havien aconseguit establir. De vegades, el guardaagulles es trobava amb algun individu loquaç, que en substància deia el mateix que els altres, però amb verbositat, servint-se més dels tòpics.

Pere CALDERS. «La Verge de les vies». A: *Antologia de contes catalans, II*.
Barcelona: Edicions 62, 1983, p. 339-340

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Al començament, Xebo era una persona molt activa.	☐	☐
b) Xebo vigilava el pas dels trens en un encreuament.	☐	☐
c) Els diàlegs de Xebo amb les persones que s'aturaven al pas a nivell eren llargs.	☐	☐
d) Xebo mai no encetava una conversa.	☐	☐
e) El temperament de Xebo era canviant ja des de petit.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]

- a) *Industrial:*
- b) *Vagar, errar:*
- c) *Avantpassats, ascendants:*
- d) *Cansament, fatiga, debilitat:*
- e) *Xerraire, eloqüent, parlador:*

- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

- a) «S'asseia al costat de la caseta de fusta que l'aixoplugava quan feia mal temps»:
- b) «“Aquí” volia dir el món, el seu petit univers tal com **el** coneixien»:

- 1.4. Descriuiu, en un màxim de cinquanta mots, quina era la feina de Xebo i quin era l'ideal a què aspirava en un primer moment. [0,5 punts]

- 1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu com era el personatge de Salvador Valldaura, marit de Teresa Goday, a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) <i>Mirall trencat</i> narra la història d'una família durant dues generacions.	☐	☐
b) Teresa Goday era filla d'una peixatera del mercat de la Boqueria.	☐	☐
c) Teresa Goday es casà en segones núpcies amb Nicolau Rovira, un home més gran que ella.	☐	☐
d) La Maria, la filla de Teresa Goday, es va suïcidar.	☐	☐
e) Lady Godiva era el nom artístic de la cupletista Pilar Segura.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) En Sebastià cerca un marit molt ric per a la Marta.	☐	☐
b) Les expressions dels personatges de <i>Terra baixa</i> reflecteixen el parlar popular de l'època.	☐	☐
c) Els tres personatges fonamentals de <i>Terra baixa</i> són en Manelic, en Sebastià i la Nuri.	☐	☐
d) La infantesa de la Marta va ser miserable.	☐	☐
e) <i>Terra baixa</i> es clou amb la frase d'en Manelic: «He mort el gos!»	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text canviant els temps verbals en passat per formes de present. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Cal que subratlleu en els dos textos les formes verbals que modifiqueu. [1 punt]

«Xebo passava per temporades d'inquietud, d'una rara frisança que prenia formes diverses i l'obligava a fer coses que, un observador normal, no hauria atribuït mai al seu temperament.

[...] Cercava conversa amb els conductors dels camions que s'aturaven pel pas del tren, o amb els obrers que tenien costum de fer una curta parada per beure l'aigua d'una aixeta que hi havia prop de la barrera. Els diàlegs eren breus i desmanegats, però entre paraula i paraula, aprofitant els silencis, es miraven d'esquitllentes i això semblava ésser el principal encís del tracte.»

- 2.2. El text recull una conversa breu entre Xebo i una de les persones que s'aturava abans que passés el tren. Escriviu ara un diàleg més extens, ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, entre Xebo i alguna altra persona que estigui aturada en el pas a nivell. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

El terme *entomofàgia* es refereix al consum d'insectes per part dels éssers humans. En temps prehistòrics, els ous, larves, pupes i adults d'insectes van ser utilitzats pels humans com a aliment, i aquesta tendència s'ha mantingut al llarg dels temps en moltes cultures. Abans de tenir eines per a la caça o l'agricultura, els insectes constituïen un component important de la dieta humana i una bona font de proteïnes en absència de carn de vertebrats.

Actualment, l'entomofàgia es practica en molts països del món, però el consum més gran d'insectes es troba principalment a l'Àfrica, Àsia i Amèrica Llatina. La ingesta d'insectes complementa la dieta de dos mil milions de persones, aproximadament. Però tot i haver format part de la nostra història, menjar insectes no genera gaire confiança en bona part de la societat occidental, especialment a Europa i els Estats Units.

Es coneixen unes dues mil espècies d'insectes comestibles. A tot el món, les espècies més consumides són els escarabats, les erugues, les abelles, les vespes i les formigues. La majoria d'aquestes espècies conegudes es recollecten directament del medi natural, especialment a les regions rurals i als països tropicals amb gran biodiversitat, **on** els insectes han estat una font natural de proteïnes i micronutrients durant mil·lennis. Tanmateix, a finals dels anys noranta, va sorgir el cultiu d'insectes a escala comercial.

A la majoria de països europeus, el consum d'insectes té molt poca rellevància i sovint es considera culturalment inadequat o fins i tot un tabú. Tot i així, els insectes tenen un alt valor nutricional comparable al de la carn i el peix que mengem habitualment. Són d'especial interès els continguts elevats de ferro i zinc en comparació amb la carn convencional.

L'actual creixement demogràfic en el món fa augmentar la demanda de fonts de proteïnes, però la quantitat de terres agrícoles disponibles és limitada. Si el creixement continua a aquest ritme, l'any 2050 es preveu que la població mundial arribarà als nou mil milions. Per alimentar totes aquestes persones, hauríem de produir gairebé el doble del menjar que es produeix actualment.

Ja fem servir el 70 % de les terres agrícoles per criar el bestiar, els oceans estan sobreexplotats i el canvi climàtic i les malalties amenacen la producció agrícola. És evident que hem d'esforçar-nos per reduir els residus alimentaris i fer que la producció d'aliments sigui més eficient. Podrien ser una possible solució, els insectes?

A causa del gran nombre i la varietat d'espècies que hi ha, el valor nutricional dels insectes comestibles és molt divers i, per tant, difícil d'establir. Tot i aquesta varietat, la majoria dels insectes comestibles proporcionen l'energia i les proteïnes necessàries per a la dieta humana, així com els requeriments d'aminoàcids essencials.

Alguns insectes són sorprenentment rics en ferro, com és el cas de les llagostes, que contenen fins a 20 mg de ferro per cada 100 g, mentre que la carn de boví només **en** conté uns 6. Altres insectes, com els cucs de la farina, són molt rics en aminoàcids essencials i àcids grassos omega-3.

Tenint en compte el creixement demogràfic esperat i la creixent demanda de producció de carn, cada cop més discutida perquè és poc sostenible, els insectes comestibles haurien de considerar-se seriosament com una font nutricional alternativa.

Adaptació feta a partir del text de Pili GONZALVO. «Estàs disposat a incloure insectes a la dieta?».

Etselquemenges [en línia] (24 juliol 2017)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) L'entomofàgia és ben acceptada arreu del món.	☐	☐
b) L'entomofàgia s'inicià després que l'home esdevingués caçador i agricultor.	☐	☐
c) Els nutrients dels insectes són comparables als que tenen la carn i el peix.	☐	☐
d) Les llagostes contenen més ferro que la carn de vedella i de bou.	☐	☐
e) Hi ha més de cinc mil espècies d'insectes comestibles.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]
- a) *Consum:*
  - b) *Es recullen, s'agafen:*
  - c) *Importància, transcendència:*
  - d) *Agraris:*
  - e) *Petició, sollicitud:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) «La majoria d'aquestes espècies conegudes es recollecten directament del medi natural, especialment a les regions rurals i als països tropicals amb gran biodiversitat, **on** els insectes han estat una font natural de proteïnes i micronutrients durant mil·lennis»:
  - b) «Alguns insectes són sorprenentment rics en ferro, com és el cas de les llagostes, que contenen fins a 20 mg de ferro per cada 100 g, mentre que la carn de boví només **en** conté uns 6»:
- 1.4. Exposeu, en un màxim de cinquanta mots, què és la pràctica de l'entomofàgia i indiqueu quan es va iniciar i quins són els insectes més consumits. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu com evolucionen els sentiments de la Marta envers en Manelic a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) <i>Mirall trencat</i> relata el naixement, el declivi i l'aniquilació d'una família burgesa.	☐	☐
b) <i>Mirall trencat</i> s'estructura en quatre parts.	☐	☐
c) La Teresa no gosa revendre la joia que li va regalar Nicolau Rovira.	☐	☐
d) Salvador Valldaura era diplomàtic i un terratinent molt ric.	☐	☐
e) Teresa Goday es casà amb Miquel Masdéu, amb qui tingué un fill.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) <i>Terra baixa</i> és un drama en tres actes.	☐	☐
b) En Sebastià és l'antagonista de l'obra.	☐	☐
c) El símbol més destacat de <i>Terra baixa</i> és el llop.	☐	☐
d) La Nuri és la germana gran dels Perdigons.	☐	☐
e) En Tomàs, l'ermità del poble, no va arribar a celebrar el matrimoni entre la Marta i en Manelic.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text canviant els temps verbals en present per formes d'imperfet. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Cal que subratlleu en els dos textos les formes verbals que modifiqueu. [1 punt]

«L'entomofàgia es practica en molts països del món, però el consum més gran d'insectes es troba principalment a l'Àfrica, Àsia i Amèrica Llatina. La ingesta d'insectes complementa la dieta de dos mil milions de persones, aproximadament. Però tot i haver format part de la nostra història, menjar insectes no genera gaire confiança en bona part de la societat occidental, especialment a Europa i els Estats Units.

Es coneixen unes dues mil espècies d'insectes comestibles. A tot el món, les espècies més consumides són els escarabats, les erugues, les abelles, les vespes i les formigues. La majoria d'aquestes espècies conegudes es recollecten directament del medi natural, especialment a les regions rurals i als països tropicals amb gran biodiversitat, on els insectes han estat una font natural de proteïnes i micronutrients durant mil·lennis.

[...] A causa del gran nombre i la varietat d'espècies que hi ha, el valor nutricional dels insectes comestibles és molt divers i, per tant, difícil d'establir.»

- 2.2. En el text es planteja que alimentar-se d'insectes podria ser una solució per a reduir els residus alimentaris i fer més eficient la producció d'aliments. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què indiqueu quins arguments a favor i en contra es poden plantejar en relació amb l'entomofàgia. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats.
[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. En temps prehistòrics, els ous, larves, pupes i adults d'insectes van ser utilitzats pels humans com a aliment.

- ☐ complement agent
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement de l'adjectiu

3.1.2. Podrien ser una possible solució, els insectes?

- ☐ complement del nom
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ subjecte
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.3. Per alimentar totes aquestes persones, hauríem de produir gairebé el doble del menjar que es produeix actualment.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ construcció o clàusula d'infinitiu temporal

3.1.4. Aquestes quatre paraules els donaven pretext per meditar una mica més.

- ☐ subjecte
- ☐ atribut
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement o objecte indirecte

3.1.5. El terme *entomofàgia* es refereix al consum d'insectes per part dels éssers humans.

- ☐ complement de règim (o preposicional)
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement del nom
- ☐ complement agent

3.2. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a)** Ha _____ totes les seves promeses. Fins i tot ha lliurat el seu treball _____. (*incomplet / incomplert*)
- b)** El recipient era tan _____ que la mà no m'arribava al _____. (*fons / fondo*)
- c)** El llibre es titula «El _____ de tot plegat». No entenc _____. no en recordes l'autor. (*per què / perquè*)
- d)** Es van presentar tots dos _____ just _____ que els havien convocat. (*alhora / a l'hora*)
- e)** És un dels alumnes _____. Té sis _____ i sols un aprovat. (*suspensos / suspesos*)

- 3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal simple correcta del verb que hi ha entre parèntesis. No podeu utilitzar formes perifràstiques. [0,5 punts]
- a) D'ara endavant ens veurem sempre que vosaltres _____ (*voler*).
  - b) Ha _____ (*imprimir*) tots els fulls que li faltaven i encara li ha sobrat tinta.
  - c) Si hi _____ (*cabre*) posaria tots els toms de l'enciclopèdia a la prestatgeria.
  - d) El metge té una informació que jo en aquest moment _____ (*desconèixer*).
  - e) Tu no li _____ (*donar*) la culpa al teu germà. Tothom sap que has estat tu qui ha trencat el vidre.
- 3.4. Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so palatal fricatiu sord [ʃ]. [0,5 punts]
- Ahir vaig menjar canelons amb beixamel i xampinyons farcits. Dubtava si agafar també peix en escabetx o una costella de xai. Al final vaig triar les postres: maduixes amb xantillí.
- 3.5. Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a) Cel _____, pluja o vent. (*roig*)
  - b) La guanyadora del concurs va _____ correctament aquella paraula composta. (*lletra*)
  - c) El van veure tan jove que li van demanar el secret de la seva _____. (*longeu*)
  - d) No tenia cap culpa del que havia succeït, però el mestre va començar a _____-lo. (*cridar*)
  - e) Feia anys que no el veia i el vaig trobar molt _____. (*vell*)

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans

SÈRIE 1

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Era, doncs, una bona casa, però a dins hi havia ben poca cosa: hi havia simplement el que la gent s'hi havia descuidat. Per a habitar-la calia portar-hi l'indispensable, cosa que jo vaig fer amb els quatre trastets que tenia a l'Escala. La presència d'aquests objectes no l'emplenà pas; més aviat hi agafaren un aire balder i precari. La majoria de les habitacions continuaren en una buidor absoluta: no recordo pas haver obert la porta d'aquestes cambres.

En el primer pis hi havia un gran menjador central ple de llum, molt clar, i dues habitacions, una a cada costat. Aquesta *suite* obria sobre la façana tres magnífics balcons que semblaven fets expressos per fer la vida contemplativa, tan fascinator era el panorama que els seus llindars presentaven.

En una de les parets laterals del menjador hi havia una xemeneia amb unes corbes una mica pretensioses, sobre l'enfila de la qual es veia un rellotge d'unes certes ínfules artístiques perpètuament aturat a les 5.25. [...] Aquell rellotge era curiós: tenia la part externa normal, el marc de bronze, el quadrant i les broques, però li faltava la maquinària posterior. Algú se la devia haver emportada. Havia quedat un rellotge fictici, inexistent, un rellotge dissecat. Al centre del local hi havia una taula de fusta blanca i quatre cadires de balca, sota d'un fil que penjava del cel ras, que sostenia una bombeta elèctrica posada a dins d'una càpsula de vidre molt artística, d'un color rosat, com una campaneta brodada. Aquella penjairella, suspesa i nua en l'espai d'aire massa voluminós, feia una certa angúnia. [...]

Però en aquell menjador hi havia una cosa bona: un sofà, un sofà de Cadaqués, de caoba corbada, de color torrat, probablement vingut d'Itàlia, un sofà deliciós, una mica tronat, amb un matalasset cobert amb una cretona verdosa lleugerament esfilagarsada, d'unes dimensions perfectes, d'una comoditat absoluta, d'una receptibilitat per al cos humà tan positiva que arribava a inspirar sentiments de tendresa real. Però el curiós d'aquell moble és que formava part de les coses al·luvionals de la casa -dels objectes que la gent s'hi havia successivament descuidat. Vaig preguntar al representant de l'amo qui era la persona que havia comès l'error d'abandonar-lo, però no pogué pas donar-me'n una qualsevol idea clara.

A les parets del local, no s'hi hauria vist el més petit objecte si l'estadant anterior -un pintor suec- no hagués deixat penjades tres o quatre teles sense marc, tot just començades, que pretenien representar unes oliveres en procés d'objectivació, en un estat molt vague, molt poc concret, que no havia passat de la més incerta borrositat. Si no hagués estat que a sobre de la fumositat es veien unes pinzellades de verd fresc sense organitzar, hom hauria dit que més que teles iniciades, eren teles esborrades. Quan em mirava aquelles temptatives abandonades em feia l'efecte que el pintor havia

Criteris de correcció

Llengua catalana i literatura

volgut acomiadar-se deixant un record a la casa, però que el record havia estat tan tímid i informat com el que us poden deixar les faccions d'una persona que veiéreu passar anys enrera, una vegada.

Josep Pla (1990) *Contraban*. Barcelona: Edicions Destino, p. 26-28.

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) El narrador explica que va emplenar amb mobles totes les habitacions de la casa.	☐	☒
b) El que l'autor anomena <i>suite</i> consta de tres estances a la planta baixa.	☐	☒
c) Al menjador hi havia un rellotge espatllat.	☒	☐
d) El sofà del menjador era deliciós i una mica vell.	☒	☐
e) El pintor suec havia deixat penjades tres o quatre teles amb marc.	☐	☒

1.2. Trobeu en el text els cinc mots que puguin funcionar com a sinònims dels mots o expressions següents. [0,5 punts]

- a) Espectacle, vista: panorama
- b) Enganyós, fingit: fictici
- c) Despullada: nua
- d) Atrotinat, fet malbé: tronat
- e) Inquilí, llogater: estadant

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

- a) Aquell rellotge era curiós: tenia la part externa normal, el marc de bronze, el quadrant i les broques, però li faltava la maquinària posterior. Algú se **la** devia haver emportada.

la maquinària .....

- b) Vaig preguntar al representant de l'amo qui era la persona que havia comès l'error d'abandonar-lo, però no pogué pas donar-me'n una qualsevol idea clara.

de qui era la persona que havia comès l'error d'abandonar-lo.....

Criteris de correcció

Llengua catalana i literatura

1.4. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, com era l'objecte del menjador que més agradava al narrador. [0,5 punts]

Resposta possible:

El sofà de Cadaqués que hi havia al menjador. Era una peça bona, de caoba corbada, de color torrat. Estava una mica atrotinat. Tenia un matalasset cobert amb una cretona verdosa lleugerament esfilagarsada. Tenia, però, unes mides perfectes i era un moble molt còmode perquè s'adaptava al cos de qui seia.

1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu la simbologia del llop a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà. [1 punt]

En Manelic fa servir el símbol del llop. Quan és a la Terra Alta explica que caçava el llop perquè se'n menjava les ovelles. El llop és vist com un animal dolent. A la fi de l'obra en Manelic mata en Sebastià i el compara amb un llop per la seva dolenteria.

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) A <i>Mirall trencat</i> els objectes simbolitzen alguns esdeveniments de l'obra.	☒	☐
b) Teresa Goday i la seva filla Sofia mantenen una relació afectuosa.	☐	☒
c) L'Eladi Farriols va regalar a la minyona Armanda Valls unes arracades.	☒	☐
d) En Ramon, la Maria i en Jaume són germans i tots tres són fills de Sofia Valldaura i Eladi Farriols.	☐	☒
e) Jesús Masdeu no és fill de Teresa Goday.	☐	☒

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) El caràcter innocent d'en Manelic no és en absolut ximpleria.	☒	☐
b) L'ermità no intenta d'impedir el casament entre la Marta i en Manelic.	☐	☒
c) En Manelic i la Marta no volen fugir a la Terra Alta.	☐	☒
d) En Sebastià exerceix el seu poder sobre tot i tothom.	☒	☐
e) En Xeixa s'enfronta a en Sebastià però no gosa d'anar-se'n.	☐	☒

Criteris de correcció

Llengua catalana i literatura

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text canviant els temps verbals de passat a formes de futur. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals que modifiqueu. [1 punt]

En una de les parets laterals del menjador **hi havia** una xemeneia amb unes corbes una mica pretensioses, sobre l'enfila de la qual **es veia** un rellotge d'uniques certes ínfules artístiques perpètuament aturat a les 5.25. [...] Aquell rellotge **era** curiós: **tenia** la part externa normal, el marc de bronze, el quadrant i les broques, però li **faltava** la maquinària posterior. Algú se la **devia haver emportada**. **Havia quedat** un rellotge fictici, inexistent, un rellotge dissecat. Al centre del local **hi havia** una taula de fusta blanca i quatre cadires de balca, sota d'un fil que **penjava** del cel ras, que **sostenia** una bombeta elèctrica posada a dins d'una càpsula de vidre molt artística, d'un color rosat, com una campaneta brodada.

En una de les parets laterals del menjador **hi haurà** una xemeneia amb unes corbes una mica pretensioses, sobre l'enfila de la qual **es veurà** un rellotge d'uniques certes ínfules artístiques perpètuament aturat a les 5.25. [...] Aquell rellotge **serà** curiós: **tindrà** la part externa normal, el marc de bronze, el quadrant i les broques, però li **faltarà** la maquinària posterior. Algú se la **deurà haver emportada**. **Quedarà/haurà quedat** un rellotge fictici, inexistent, un rellotge dissecat. Al centre del local **hi haurà** una taula de fusta blanca i quatre cadires de balca, sota d'un fil que **penjarà** del cel ras, que **sostindrà** una bombeta elèctrica posada a dins d'una càpsula de vidre molt artística, d'un color rosat, com una campaneta brodada.

2.2. En el text es descriu el menjador d'una casa. Feu una descripció, mitjançant un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, d'un menjador que conegueu o d'un que us imagineu tal com us agradaria que fos decorat. [2 punts]

Comentari sobre la correcció:

A final de 2016 l'Institut d'Estudis Catalans va aprovar algunes novetats normatives, amb una moratòria de quatre anys. Els estudiants havien de ser coherents en les respostes tot emprant unes normes o unes altres sense interferències:

a) pel que fa a l'ortografia, es poden donar per bones tant les solucions que segueixen la norma anterior com les que segueixen la norma publicada a l'Ortografia catalana (2017). Aquesta solució doble afecta sobretot els accents diacrítics, les vocals epentètiques en compostos (angioespasme, arterioesclerosi), l'ús del guionet en sintagmes nominals (manifestació pro-dret a decidir, exdirectora general), o la grafia *rr* de sons ròtics en paraules prefixades (arrítmia, correferent).

b) Pel que fa a la gramàtica, cal tenir en compte que a l'examen es demana un text formal. En aquest sentit, i en relació amb la correcció d'aquesta prova, es pot dir que la

Criteris de correcció

Llengua catalana i literatura

norma no ha canviat, ja que les novetats principals de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals.

Recordeu que cal aplicar els criteris d'adequació (al registre formal i al contingut que es demana), coherència (estructura del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

L'extensió del text s'ha d'ajustar al nombre de paraules que s'han demanat. La distribució dels 2 punts d'aquesta prova és la següent:

- a) contingut (1 punt, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- b) adequació i coherència (0,5, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- c) estil (0,5, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)

Les faltes, encara que siguin repetides, resten 0,1. Es resten totes les que s'han comès en l'examen de l'exercici d'expressió escrita.

D'altra banda, en relació amb la sinonímia, es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

El nou pla estratègic de l'Organització Mundial de la Salut pel 2019 pretén que mil milions de persones més es beneficiïn d'una sanitat millor. Per aconseguir-ho planteja una sanitat més universal millorant el finançament, l'efectivitat, la utilitat i l'equitat dels actuals sistemes sanitaris. Entre les deu prioritats que proposa per al present exercici en destaca una: la lluita contra els moviments antivacunes. És una elecció molt encertada perquè aquests col·lectius amenacen greument els progressos en salut pública aconseguits en els darrers vint anys.

Aquest és un tema cabdal, atès que la vacunació evita entre dos i tres milions de morts a l'any i es podrien evitar un milió i mig de morts més si millorés la taxa mundial de cobertura de les immunitzacions.

Però la trista realitat és que la taxa mundial de cobertura de la vacunació s'ha estancat en el 86% i encara queden dinou milions i mig de lactants de tot el món que no reben les vacunes bàsiques.

Les raons perquè no es pot augmentar la taxa mundial de vacunació són molt complexes. Inclouen problemes socioeconòmics i socioculturals.

La denominació *dubte vacunal* o (en anglès, *vaccine hesitancy*) és un terme emergent en la bibliografia científica sobre vacunació. El concepte sorgeix a partir d'una línia imaginària entre les dues postures oposades: la de la completa acceptació i el convenciment a favor de la vacunació i la de l'absolut rebuig envers les vacunes (*antivacunes* o *anti-vaxxers*). Entre aquest dos extrems trobem ciutadans amb graus variables de dubte sobre les vacunacions, més inclinats cap a un costat o l'altre.

Els crítics envers les vacunes no són pocs: a Espanya un 8,9% dels enquestats es mostren contraris a la vacunació perquè dubten que les vacunes siguin eficaces i segures.

L'any 1998, el metge d'origen canadenc Andrew Wakefield va publicar a la prestigiosa revista científica *The Lancet* un article en què relacionava la vacuna de la triple vírica (xarampió, parotiditis i rubèola) amb un augment en el risc de patir autisme. L'estudi va tenir moltíssim ressò en els mitjans de comunicació i això va fer aparèixer i van enfortir molts grups antivacunes a tot el món. Wakefield es va convertir en portaveu d'aquesta idea i va dur a terme una activa campanya de conscienciació. Molts pares van deixar de vacunar els seus fills per por que la vacuna els causés més danys que beneficis. Com a resultat de la manca de vacunació van reaparèixer casos de malalties infeccioses que estaven controlades fins aquell moment en els països desenvolupats: xarampió, galteres, tos ferina, diftèria...

Però el frau d'aquest estudi fou descobert ben aviat. Investigadors independents van intentar replicar la investigació de Wakefield en un estudi que va incloure 95.000 nens (set mil vegades més que l'estudi de Wakefield, que només estudià dotze nens). Els resultats foren concloents: no hi ha cap relació entre autisme i vacunació. A més, en revisar l'estudi de Wakefield es va descobrir que havia estat manipulat: va

Criteris de correcció

Llengua catalana i literatura

enganyar els pares, va fer proves inconvenients als nens, va pagar els amics del seu fill per obtenir mostres de sang i va fabricar els resultats perquè li fossin favorables. El motiu d'aquest engany tan groller era el seu interès econòmic a desprestigiar les vacunes, ja que va rebre diners d'un advocat que representava pares de nens autistes que havien demanat compensacions econòmiques al fabricant d'una vacuna.

Adaptació feta a partir del Genís Carrasco, "La lluita contra els moviments antivacunes entre les prioritats de l'OMS pel 2019", *Catalunya Press* (1/2/19) [en línia]

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La lluita contra els moviments antivacunes és una de les set prioritats de l'Organització Mundial de la salut per al 2019 .	☐	☒
b) A Espanya, el 8,9% dels enquestats es mostra favorable a la vacunació.	☐	☒
c) L'estudi d'Andrew Wakefield estava manipulat.	☒	☐
d) La taxa mundial de vacunació ha augmentat.	☐	☒
e) Les raons que esgrimeixen els moviments antivacunes inclouen problemes socioeconòmics i socioculturals.	☒	☐

1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]

- a) Equanimitat: equitat
- b) Aturat, parat: estancat
- c) Refús: rebuig
- d) Ressorgir: reaparèixer
- e) Desacreditar: desprestigiar

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

- a) El nou pla estratègic de l'Organització Mundial de la Salut per al 2019 pretén que mil milions de persones més es beneficiïn d'una sanitat millor. Per aconseguir-**ho** planteja una sanitat més universal tot millorant el finançament.

fer que mil milions de persones més es beneficiïn d'una sanitat millor.....

- b) Molts pares van deixar de vacunar els seus fills per por que la vacuna **els** causés més danys que beneficis..

als seus fills.....

Criteris de correcció

Llengua catalana i literatura

1.4. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, en què es basava Andrew Wakefiels per a rebutjar les vacunes i per què aparegueren els grups antivacunes. [0,5 punts]

Resposta possible:

Segons un article que Andrew Wakefield publicà a la revista *The Lancet*, la vacuna de la triple vírica (xarampió, parotiditis i rubèola) es relacionava amb un augment del risc de patir autisme. Els grups antivacunes es van fer ressò d'aquesta idea perquè creien que les vacunes podien perjudicar els seus fills.

1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu per què en Manelic retorna amb la Marta a la Terra Alta a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà. [1 punt]

Resposta possible:

En Manelic mata en Sebastià i ell i la Marta queden lliures de l'opressió de l'amo. En Manelic retorna amb la Marta a la Terra Alta, que representa el lloc ideal i pur, sense malícia ni corrupció. Així fugen de la Terra Baixa, que reuneix tot el que és dolent, maliciós i materialista.

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) <i>Mirall trencat</i> acaba abans de la Guerra Civil.	☐	☒
b) Salvador Valldaura oblida de seguida Bàrbara, la violinista de qui es va enamorar.	☐	☒
c) Jaume, fill de Sofia i Eladi, era malaltís.	☒	☐
d) Sofia marxa a Alemanya durant la guerra.	☐	☒
e) La rata que apareix al final de l'obra és el símbol de la decadència i la destrucció.	☒	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) El llenguatge utilitzat pels personatges de <i>Terra baixa</i> és popular, cosa que aproxima l'obra als espectadors.	☒	☐
b) En Sebastià té deutes i per aquest motiu es vol casar amb una pubilla rica.	☒	☐
c) Quan en Sebastià diu a la Marta que es casi amb en Manelic, ella ho vol fer de seguida.	☐	☒
d) La Nuri és la germana petita de la Marta.	☐	☒
e) En un moment determinat de l'obra, la Marta se sent gelosa de la Nuri.	☒	☐

Criteris de correcció

Llengua catalana i literatura

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriu el fragment següent del text tot canviant els temps verbals perifràstics per formes de passat simple. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Cal que subratlleu en els dos textos les formes verbals que modifiqueu. [1 punt]

L'any 1998, el metge d'origen canadenc Andrew Wakefield **va publicar** a la prestigiosa revista científica *The Lancet* un article en què relacionava la vacuna de la triple vírica (xarampió, parotiditis i rubèola) amb un augment en el risc de patir autisme. L'estudi **va tenir** moltíssim ressò en els mitjans de comunicació i això **va fer aparèixer** i prendre força a molts grups antivacunes a tot el món. Wakefield **es va convertir** en portaveu d'aquesta idea, i **va dur** a terme una activa campanya de conscienciació. Molts pares **van deixar** de vacunar els seus fills per por que la vacuna els causés més danys que beneficis. Com a resultat de la manca de vacunació **van reaparèixer** casos de malalties infeccioses que estaven controlades fins al moment en els països desenvolupats: xarampió, galteres, tos ferina, diftèria... [...]

Investigadors independents **van intentar replicar** la investigació de Wakefield en un estudi que **va incloure** 95.000 nens (set mil vegades més que l'estudi de Wakefield que només estudià 12 nens). Els resultats **van ser concloents**: no hi ha cap relació entre autisme i vacunació. [...]

L'any 1998, el metge d'origen canadenc Andrew Wakefield **publicà** a la prestigiosa revista científica *The Lancet* un article en què relacionava la vacuna de la triple vírica (xarampió, parotiditis i rubèola) amb un augment en el risc de patir autisme. L'estudi **tingué** moltíssim ressò en els mitjans de comunicació i això **feu aparèixer** i prendre força a molts grups antivacunes a tot el món. Wakefield **es convertí** en portaveu d'aquesta idea, i **dugué** a terme una activa campanya de conscienciació. Molts pares **deixaren** de vacunar els seus fills per por que la vacuna els causés més danys que beneficis. Com a resultat de la manca de vacunació **reaparegueren** casos de malalties infeccioses que estaven controlades fins al moment en els països desenvolupats. [...]

Investigadors independents **intentaren replicar** la investigació de Wakefield en un estudi que **inclogué** 95.000 nens (set mil vegades més que l'estudi de Wakefield que només estudià 12 nens). Els resultats **foren concloents**: no hi ha cap relació entre autisme i vacunació.

Criteris de correcció

Llengua catalana i literatura

2.2. En el text s'exposa la reticència que hi ha en alguns col·lectius a vacunar els fills. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, sobre les conseqüències que pot tenir el fet de qüestionar un dels principals avenços de la salut mundial. [2 punts]

Resposta oberta.

Comentari sobre la correcció:

A final de 2016 l'Institut d'Estudis Catalans va aprovar algunes novetats normatives, amb una moratòria de quatre anys. Els estudiants havien de ser coherents en les respostes tot emprant unes normes o unes altres sense interferències:

a) pel que fa a l'ortografia, es poden donar per bones tant les solucions que segueixen la norma anterior com les que segueixen la norma publicada a l'Ortografia catalana (2017). Aquesta solució doble afecta sobretot els accents diacrítics, les vocals epentètiques en compostos (angioespasme, arterioesclerosi), l'ús del guionet en sintagmes nominals (manifestació pro-dret a decidir, exdirectora general), o la grafia *rr* de sons ròtics en paraules prefixades (arrítmia, correferent).

b) Pel que fa a la gramàtica, cal tenir en compte que a l'examen es demana un text formal. En aquest sentit, i en relació amb la correcció d'aquesta prova, es pot dir que la norma no ha canviat, ja que les novetats principals de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals. Recordeu que cal aplicar els criteris d'adequació (al registre formal i al contingut que es demana), coherència (estructura del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

L'extensió del text s'ha d'ajustar al nombre de paraules que s'han demanat. La distribució dels 2 punts d'aquesta prova és la següent:

- a) contingut (1 punt, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- b) adequació i coherència (0,5, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- c) estil (0,5, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)

Les faltes, encara que siguin repetides, resten 0,1. Es resten totes les que s'han comès en l'examen de l'exercici d'expressió escrita.

D'altra banda, en relació amb la sinonímia, es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

Criteris de correcció

Llengua catalana i literatura

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

La denominació *dubte vacunal* o (en anglès, *vaccine hesitancy*) és un terme **emergent** en la bibliografia científica sobre vacunació.

- ☐ complement predicatiu
- ☐ complement o objecte directe
- ☒ complement del nom
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

Vaig preguntar **al representant de l'amo** qui era la persona que havia comès l'error d'abandonar-lo, però no pogué pas donar-me'n una qualsevol idea clara.

- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement d'adjectiu
- ☒ complement o objecte indirecte
- ☐ complement del nom

A les parets del local, no s'**hi** hauria vist el més petit objecte si l'estadant anterior -un pintor suec- no hagués deixat penjades tres o quatre teles sense marc.

- ☒ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement o objecte indirecte
- ☐ complement predicatiu
- ☐ atribut

Encara queden dinou milions i mig de lactants de tot el món **que no reben les vacunes bàsiques**.

- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ oració subordinada substantiva de complement o objecte directe
- ☐ oració subordinada substantiva de complement de règim (o preposicional)
- ☒ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom

El motiu d'aquest engany tan groller era el seu interès econòmic a desprestigiar les vacunes **ja que va rebre diners d'un advocat que representava pares de nens autistes**.

- ☒ oració subordinada adverbial causal
- ☐ oració subordinada adverbial concessiva
- ☐ oració subordinada adverbial temporal
- ☐ oració subordinada adverbial consecutiva

Criteris de correcció

Llengua catalana i literatura

3.2. Completeu les oracions següents amb la forma correcta o adequada de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a) -QUE lleig que m'ha semblat aquest armari! -Doncs si sabessis de QUÈ està fet! (QUÈ / QUE)
- b) -No sabia que fossin TAN ignorants. -Certament, TANT l'un com l'altre no saben res de res. (TANT / TAN)
- c) -No POT SER que en Joan encara no hagi arribat. -POTSER arribarà en acabar el futbol. (POTSER / POT SER)
- d) --No vull carn SINÓ peix. -Agafa el rap, SI NO te'n quedaràs sense. (SINÓ / SI NO)
- e) No té GENS d'imaginació. Si en tingués una mica, no hauria comprat RES de tot això. (GENS / RES)

3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a) Li ha dolgut (DOLDRE) la seva decisió.
- b) Si jo sabés (SABER) on viu, aniria a fer-li una visita.
- c) Tu, estigues (ESTAR) alerta, que aviat et cridaran.
- d) Qui de vosaltres ha difós (DIFONDRE) aquesta notícia falsa?
- e) Estava segura que els del nostre partit trauriem, traurien (TREURE) com a mínim dos representants.

3.4. Subratlleu en el text següent solament les cinc grafies que corresponen al so palatal fricatiu sonor [ʃ] o, en algunes varietats dialectals, a l'africat [dʒ]. [0,5 punts]

Amb un posat majestàtic, el rei va segellar tots els documents. Al carrer, moltes persones demanaven venjança i els bombers provaven d'extingir el foc que s'havia iniciat vora l'ajuntament.

3.5. Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats de les paraules que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts. Són vàlids altres derivats ben formats; però no els compostos.]

- a) Estic ben farta. Tota la nit que s'han sentit corredisses/corregudes al pis de dalt i no he pogut dormir. (CÓRRER)
- b) No han pogut agafar el lladre. És esmunyedís com una anguila. (ESMUNYIR)
- c) Treballava de sol a sol fins a esllomar-se i li pagaven una misèria. (LLOM)
- d) Si el malalt està enllitat, allitat, cal canviar-lo de posició cada dues hores. (LLIT)
- e) Aquell nen tan ploraner, ploraire no deixava dormir els pares. (PLORAR)

SÈRIE 3

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Prop del pont de Nonoalco, en el pas a nivell que dona entrada a una gran zona fabril, el guardaagalles Xebo Canabal seguia lènguidament el camí d'un núvol blanc que s'anava transformant a poc a poc per a dibuixar una cresteria rosada.

Xebo, empleat de la planta dels Ferrocarrils Nacionals, s'avorria. Al principi, el fet d'haver estat destinat a vigilar una cruïlla poc important li havia semblat una sort. S'asseia al costat de la caseta de fusta que l'aixoplugava quan feia mal temps, i contemplava el vaiverejar de la gent tot filant els rudiments d'una filosofia. En aquells primers temps, l'home creia haver realitzat un ideal llargament acaronat per ell i els seus ancestres: viure amb una gran economia de moviments, tenir hores senceres per a deixar vagar les idees, sense els sobresalts que proporcionen les responsabilitats. Li plaïa abandonar-se a la carícia del sol, amb el barret de palma inclinat sobre els ulls, i esperar amb una gran paciència alguna cosa ignorada.

Però aquesta època inicial de realització d'un somni va durar poc. Des de petit, Xebo passava per temporades d'inquietud, d'una rara frisança que prenia formes diverses i l'obligava a fer coses que, un observador normal, no hauria atribuït mai al seu temperament.

Aleshores, després d'un període de lassitud, en el qual la simple contemplació havia omplert el levíssim pas del temps, Xebo començà una etapa comunicativa. Cercava conversa amb els conductors dels camions que s'aturaven pel pas del tren, o amb els obrers que tenien costum de fer una curta parada per beure l'aigua d'una aixeta que hi havia prop de la barrera. Els diàlegs eren breus i desmanegats, però entre paraula i paraula, aprofitant els silencis, es miraven d'esquitllentes i això semblava ésser el principal encís del tracte. Xebo parlava el primer:

-Què s'explica?

L'altre no es precipitava mai. Com que ja era sabut el que calia respondre, no portava pressa. Per fi, deia:

-Aquí només, passant-la...

Aquesta frase tancava tota la profunditat de pensament que havien rebut com a herència, i es quedaven aclaparats durant una estona. "Aquí" volia dir el món, el seu petit univers tal com el coneixien. "Només" significava la poca importància de les coses terrenals. I "passant-la" feia referència a la vida i a la seva manera de fugir inexorablement.

Això constituïa una forma gairebé ritual de fer coneixença. Després seguien com els era bonament possible. Xebo reprenia la veu:

-Molta feina?

Criteris de correcció

Llengua catalana i literatura

-No falta.

Aquestes quatre paraules els donaven pretext per meditar una mica més i per fi s'acomiadaven, íntimament satisfets de la seva petita aventura social, del contacte humà que havien aconseguit establir. De vegades, el guardaagalles es trobava amb algun individu **loquac**, que en substància deia el mateix que els altres, però amb verbotat, servint-se més dels tòpics.

Pere Calders (1983). La Verge de les vies, *Antologia de contes catalans, II*. Barcelona: Edicions 62, p. 339-340.

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.4. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
f) Al començament Xebo era una persona molt activa.	☐	☒
g) Xebo vigilava el pas dels trens en un encreuament.	☒	☐
h) Els diàlegs de Xebo amb les persones que s'aturaven al pas a nivell eren llargs.	☐	☒
i) Xebo mai no encetava una conversa.	☐	☒
j) El temperament de Xebo era canviant ja des de petit.	☒	☐

1.5. Trobeu en el text els cinc mots o les cinc expressions que puguin funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]

- f) Industrial: fabril
- g) Vagar, errar: vaiverejar
- h) Avantpassats, ascendents: ancestres
- i) Cansament, fatiga, debilitat: lassitud
- j) Xerraire, eloqüent, parlador: loquaç

1.6. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

c) S'asseia al costat de la caseta de fusta que **l'**aixoplugava quan feia mal temps: el/en Xebo (el protagonista).....

d) "Aquí" volia dir el món, el seu petit univers tal com **el** coneixien. el món.....

1.4. Descriuiu, en un màxim de cinquanta mots, quina era la feina de Xebo i quin era l'ideal a què aspirava en un primer moment. [0,5 punts]

Resposta possible:

Criteris de correcció

Llengua catalana i literatura

La feina de Xebo com a guardaagulles en un pas a nivell molt tranquil li permetia d'estar assegut sense fer res veient com passava la gent. El seu ideal inicial era tenir una feina que no li suposés de fer gaire activitat. No volia responsabilitats. Sols desitjava tenir molt de temps per pensar.

1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu com era el personatge de Salvador Valldaura, marit de Teresa Goday, a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

Salvador Valldaura va ser el segon marit de Teresa Goday. Va fer de diplomàtic a Viena, on va conèixer una violinista, la Bàrbara, de qui es va enamorar. Ella, però, al cap de poc temps, es va suïcidar. Valldaura, en tornar a Barcelona, va conèixer Teresa Goday, amb qui es casà i amb la qual tingué una filla, Sofia.

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) <i>Mirall trencat</i> narra la història d'una família durant dues generacions.	☐	☒
b) Teresa Goday era filla d'una peixatera del Mercat de la Boqueria.	☒	☐
c) Teresa Goday es casà en segones núpcies amb Nicolau Rovira, un home més gran que ella.	☐	☒
d) Maria, la filla de Teresa Goday, es va suïcidar.	☒	☐
e) Lady Godiva era el nom artístic de la cupletista Pilar Segura.	☒	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) En Sebastià cerca un marit molt ric per a la Marta.	☐	☒
b) Les expressions dels personatges de <i>Terra baixa</i> reflecteixen el parlar popular de l'època.	☒	☐
c) Els tres personatges fonamentals de <i>Terra baixa</i> són en Manelic, en Sebastià i la Nuri.	☐	☒
d) La infantesa de la Marta va ser miserable.	☒	☐
e) <i>Terra baixa</i> es clou amb la frase de Manelic: "He mort el gos!"	☐	☒

Criteris de correcció

Llengua catalana i literatura

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescribiu el fragment següent del text passant els temps verbals en passat per formes de present. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Cal que subratlleu en els dos textos les formes verbals que modifiqueu. [1 punt]

Xebo **passava** per temporades d'inquietud, d'una rara frisança que **prenia** formes diverses i l'**obligava** a fer coses que, un observador normal, no hauria atribuït mai al seu temperament. [...]

Cercava conversa amb els conductors dels camions que **s'aturaven** pel pas del tren, o amb els obrers que **tenien** costum de fer una curta parada per beure l'aigua d'una aixeta que **hi havia** prop de la barrera. Els diàlegs **eren** breus i desmanegats, però entre paraula i paraula, aprofitant els silencis, es **miraven** d'esquitllentes i això **semblava** ésser el principal encís del tracte.

Xebo **passa** per temporades d'inquietud, d'una rara frisança que **pren** formes diverses i l'**obliga** a fer coses que, un observador normal, no hauria atribuït mai al seu temperament. [...]

Cerca conversa amb els conductors dels camions que **s'aturen** pel pas del tren, o amb els obrers que **tenen** costum de fer una curta parada per beure l'aigua d'una aixeta que **hi ha** prop de la barrera. Els diàlegs **són** breus i desmanegats, però entre paraula i paraula, aprofitant els silencis, es **miren** d'esquitllentes i això **sembla** ésser el principal encís del tracte.

2.2. El text recull una conversa breu entre Xebo i una de les persones que s'aturava abans que passés el tren. Escriviu ara un diàleg més extens, ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, entre Xebo i alguna altra persona que estigui aturada en el pas a nivell. [2 punts]

Resposta oberta.

Comentari sobre la correcció:

A final de 2016 l'Institut d'Estudis Catalans va aprovar algunes novetats normatives, amb una moratòria de quatre anys. Els estudiants havien de ser coherents en les respostes tot emprant unes normes o unes altres sense interferències:

a) pel que fa a l'ortografia, es poden donar per bones tant les solucions que segueixen la norma anterior com les que segueixen la norma publicada a l'Ortografia catalana (2017). Aquesta solució doble afecta sobretot els accents diacrítics, les vocals epentètiques en compostos (angioespasme, arterioesclerosi), l'ús del guionet en sintagmes nominals (manifestació pro-dret a decidir, exdirectora general), o la grafia *rr* de sons ròtics en paraules prefixades (arrítmia, correferent).

Criteris de correcció

Llengua catalana i literatura

b) Pel que fa a la gramàtica, cal tenir en compte que a l'examen es demana un text formal. En aquest sentit, i en relació amb la correcció d'aquesta prova, es pot dir que la norma no ha canviat, ja que les novetats principals de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals.

Recordeu que cal aplicar els criteris d'adequació (al registre formal i al contingut que es demana), coherència (estructura del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

Indicacions generals en relació amb la **correcció de l'apartat d'expressió escrita**.

L'extensió del text s'ha d'ajustar al nombre de paraules que s'han demanat. La distribució dels 2 punts d'aquesta prova és la següent:

- a) contingut (1 punt, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- b) adequació i coherència (0,5, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- c) estil (0,5, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)

Les faltes, encara que siguin repetides, resten 0,1. Es resten totes les comeses en l'examen i en l'exercici d'expressió escrita.

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

El terme *entomofàgia* es refereix al consum d'insectes per part dels éssers humans. En temps prehistòrics, els ous, larves, pupes i adults d'insectes van ser utilitzats pels humans com a aliment, i aquesta tendència s'ha mantingut al llarg dels temps en moltes cultures. Abans de tenir eines per a la caça o l'agricultura, els insectes constituïen un component important de la dieta humana i una bona font de proteïnes en absència de carn de vertebrats.

Actualment, l'entomofàgia es practica en molts països del món, però el consum més gran d'insectes es troba principalment a l'Àfrica, Àsia i Amèrica Llatina. La ingesta d'insectes complementa la dieta de dos mil milions de persones, aproximadament. Però tot i haver format part de la nostra història, menjar insectes no genera gaire confiança en bona part de la societat occidental, especialment a Europa i els Estats Units.

Es coneixen unes dues mil espècies d'insectes comestibles. A tot el món, les espècies més consumides són els escarabats, les erugues, les abelles, les vespes i les formigues. La majoria d'aquestes espècies conegudes es recol·lecten directament del medi natural, especialment a les regions rurals i als països tropicals amb gran biodiversitat, **on** els insectes han estat una font natural de proteïnes i micronutrients durant mil·lennis. Tanmateix, a finals dels anys noranta, va sorgir el cultiu d'insectes a escala comercial.

A la majoria de països europeus, el consum d'insectes té molt poca rellevància i sovint es considera culturalment inadequat o fins i tot tabú. Tot i així, els insectes tenen un alt valor nutricional comparable al de la carn i el peix que mengem habitualment. Són d'especial interès els continguts elevats de ferro i zinc en comparació amb la carn convencional.

L'actual creixement demogràfic en el món fa augmentar la demanda de fonts de proteïnes, però la quantitat de terres agrícoles disponibles és limitada. Si el creixement continua a aquest ritme, l'any 2050 es preveu que la població mundial arribarà als nou mil milions. Per alimentar totes aquestes persones, hauríem de produir gairebé el doble del menjar que es produeix actualment.

Ja fem servir el 70% de les terres agrícoles per criar el bestiar, els oceans estan sobreexplotats i el canvi climàtic i les malalties amenacen la producció agrícola. És evident que hem d'esforçar-nos per reduir els residus alimentaris i fer que la producció d'aliments sigui més eficient. Podrien ser una possible solució els insectes?

A causa del gran nombre i la variabilitat d'espècies que hi ha, el valor nutricional dels insectes comestibles és molt divers i, per tant, difícil d'establir. Tot i aquesta varietat, la majoria dels insectes comestibles proporcionen l'energia i les proteïnes necessàries per a la dieta humana, així com els requeriments d'aminoàcids essencials.

Alguns insectes són sorprenentment rics en ferro, com és el cas de les llagostes, que contenen fins a 20 mg de ferro per cada 100 g, mentre que la carn de boví només **en** conté uns 6. Altres insectes, com els cucs de la farina, són molt rics en aminoàcids essencials i àcids grassos omega-3.

Criteris de correcció

Llengua catalana i literatura

Tenint en compte el creixement demogràfic esperat i la creixent demanda de producció de carn, cada cop més discutida perquè és poc sostenible, els insectes comestibles haurien de considerar-se seriosament com una font nutricional alternativa.

Adaptat de *Pili Gonzalvo*

“Estàs disposat a incloure insectes a la dieta?”

24 de juliol 2017 | Actualitzat el 12 de febrer 2019

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

3.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
f) L'entomofàgia és ben acceptada arreu del món.	☐	☒
g) L'entomofàgia s'inicià després que l'home esdevingués caçador i agricultor.	☐	☒
h) Els nutrients dels insectes són comparables als que tenen la carn i el peix.	☒	☐
i) Les llagostes contenen més ferro que la carn de vedella i de bou.	☒	☐
j) Hi ha més de cinc mil espècies d'insectes comestibles.	☐	☒

3.2. Trobeu en el text els cinc mots o les cinc expressions que puguin funcionar com a sinònims dels mots o expressions següents. [0,5 punts]

- f) Consum: ingesta
- g) Es recullen, s'agafen: es recol·lecten
- h) Importància, transcendència: rellevància
- i) Agraris: agrícoles
- j) Petició, sol·licitud: demanda

3.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

- a) La majoria d'aquestes espècies conegudes es recol·lecten directament del medi natural, especialment a les regions rurals i als països tropicals amb alta biodiversitat, **on** els insectes han estat una font natural de proteïnes i micronutrients durant mil·lennis.

les regions rurals i els països tropicals amb alta biodiversitat

Criteris de correcció

Llengua catalana i literatura

- b) Alguns insectes són sorprenentment rics en ferro, com és el cas de les llagostes, que contenen fins a 20 mg ferro per cada 100 g, mentre que la carn de boví només **en** conté uns 6.

mil·ligrams de ferro

- 3.4. Exposeu, en un màxim de cinquanta mots, què és la pràctica de l'entomofàgia i indiqueu quan es van iniciar i quins són els insectes més consumits. [0,5 punts]

Resposta possible:

El terme *entomofàgia* s'aplica al consum d'insectes per part dels humans, tant en forma d'ous, larves, pupes i adults d'insectes. Des de temps prehistòrics es van utilitzar com a aliment abans que els homes desenvolupessin eines per a la caça o l'agricultura. Els insectes més consumits són els escarabats, les erugues, les abelles, les vespes, les formigues, les llagostes i els cucs de la farina.

- 1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu com evolucionen els sentiments de la Marta envers en Manelic a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà. [1 punt]

Resposta possible:

Al llarg de l'obra els sentiments de la Marta envers en Manelic evolucionen. En primer lloc, ella l'odia perquè creu que està confabulat amb en Sebastià en relació amb el seu casament. Més endavant, s'adona que en Manelic l'estima sincerament i fins i tot sent gelosia de la Nuri. Finalment, la Marta correspon a l'amor d'en Manelic.

- 1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) <i>Mirall trencat</i> relata el naixement, el declivi i l'aniquilació d'una família burgesa.	☒	☐
b) <i>Mirall trencat</i> s'estructura en quatre parts.	☐	☒
c) La Teresa no gosa revendre la joia que li va regalar Nicolau Rovira.	☐	☒
d) Salvador Valldaura era diplomàtic i un terratinent molt ric.	☒	☐
e) Teresa Goday es casà amb Miquel Masdéu, amb qui tingué un fill.	☐	☒

Criteris de correcció

Llengua catalana i literatura

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) <i>Terra baixa</i> és un drama en tres actes.	☒	☐
b) En Sebastià és l'antagonista de l'obra.	☒	☐
c) El símbol més destacat de <i>Terra baixa</i> és el llop.	☒	☐
d) La Nuri és la germana gran dels Perdigons.	☐	☒
e) En Tomàs, l'ermità del poble, no va arribar a celebrar el matrimoni entre la Marta i en Manelic.	☐	☒

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text passant els temps verbals en present a formes d'imperfet. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Cal que subratlleu en els dos textos les formes verbals que modifiqueu. [1 punt]

L'entomofàgia **es practica** en molts països del món, però el consum més gran d'insectes **es troba** principalment a l'Àfrica, Àsia i Amèrica Llatina. La ingesta d'insectes **complementa** la dieta de dos mil milions de persones, aproximadament. Però tot i haver format part de la nostra història, menjar insectes no **genera** gaire confiança en bona part de la societat occidental, especialment a Europa i els Estats Units.

Es **coneixen** unes dues mil espècies d'insectes comestibles. A tot el món, les espècies més consumides **són** els escarabats, les erugues, les abelles, les vespes i les formigues. La majoria d'aquestes espècies conegudes **es recol·lecten** directament del medi natural, especialment a les regions rurals i als països tropicals amb gran biodiversitat, on els insectes **han estat** una font natural de proteïnes i micronutrients durant mil·lennis.

[...] A causa del gran nombre i la varietat d'espècies que **hi ha**, el valor nutricional dels insectes comestibles **és** molt divers i, per tant, difícil d'establir.

L'entomofàgia **es practicava** en molts països del món, però el consum més gran d'insectes **es trobava** principalment a l'Àfrica, Àsia i Amèrica Llatina. La ingesta d'insectes **complementava** la dieta de dos mil milions de persones, aproximadament. Però tot i haver format part de la nostra història, menjar insectes no **generava** gaire confiança en bona part de la societat occidental, especialment a Europa i els Estats Units.

Es **coneixien** unes dues mil espècies d'insectes comestibles. A tot el món, les espècies més consumides **eren** els escarabats, les erugues, les abelles, les vespes i les formigues. La majoria d'aquestes espècies conegudes **es recol·lectaven** directament del medi natural, especialment a les regions rurals i als països tropicals

Criteris de correcció

Llengua catalana i literatura

amb gran biodiversitat, on els insectes **havien estat** una font natural de proteïnes i micronutrients durant mil·lennis.

[...] A causa del gran nombre i la varietat d'espècies que **hi havia**, el valor nutricional dels insectes comestibles **era** molt divers i, per tant, difícil d'establir.

2.2. En el text es planteja que alimentar-se d'insectes podria ser una solució per a reduir els residus alimentaris i fer més eficient la producció d'aliments. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, indicant quins arguments a favor i en contra es poden plantejar en relació amb l'entomofàgia. [2 punts]

Resposta oberta.

Comentari sobre la correcció:

A final de 2016 l'Institut d'Estudis Catalans va aprovar algunes novetats normatives, amb una moratòria de quatre anys. Els estudiants havien de ser coherents en les respostes tot emprant unes normes o unes altres sense interferències:

a) pel que fa a l'ortografia, es poden donar per bones tant les solucions que segueixen la norma anterior com les que segueixen la norma publicada a l'Ortografia catalana (2017). Aquesta solució doble afecta sobretot els accents diacrítics, les vocals epentètiques en compostos (angioespasme, arterioesclerosi), l'ús del guionet en sintagmes nominals (manifestació pro-dret a decidir, exdirectora general), o la grafia *rr* de sons ròtics en paraules prefixades (arrítmia, correferent).

b) Pel que fa a la gramàtica, cal tenir en compte que a l'examen es demana un text formal. En aquest sentit, i en relació amb la correcció d'aquesta prova, es pot dir que la norma no ha canviat, ja que les novetats principals de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals.

Recordeu que cal aplicar els criteris d'adequació (al registre formal i al contingut que es demana), coherència (estructura del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

Indicacions generals en relació amb la **correcció de l'apartat d'expressió escrita**.

L'extensió del text s'ha d'ajustar al nombre de paraules que s'han demanat. La distribució dels 2 punts d'aquesta prova és la següent:

- a) contingut (1 punt, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- b) adequació i coherència (0,5, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- c) estil (0,5, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)

Les faltes, encara que siguin repetides, resten 0,1. Es resten totes les comeses en l'examen i en l'exercici d'expressió escrita.

Criteris de correcció

Llengua catalana i literatura

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

En temps prehistòrics, els ous, larves, pupes i adults d'insectes van ser utilitzats **pels humans** com a aliment.

- ☒ complement agent
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement de l'adjectiu

Podrien ser una possible solució, **els insectes**?

- ☐ complement del nom
- ☐ complement o objecte directe
- ☒ subjecte
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

Per alimentar totes aquestes persones, hauríem de produir gairebé el doble del menjar **que es produeix actualment**.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☒ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ construcció o clàusula d'infinitiu temporal

Aquestes quatre paraules **els** donaven pretext per meditar una mica més.

- ☐ subjecte
- ☐ atribut
- ☐ complement o objecte directe
- ☒ complement o objecte indirecte

El terme *entomofàgia* es refereix **al consum d'insectes per part dels éssers humans**.

- ☒ complement de règim (o preposicional)
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement del nom
- ☐ complement agent

Criteris de correcció

Llengua catalana i literatura

3.2. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a) Ha INCOMPLERT totes les seves promeses. Fins i tot ha lliurat el seu treball INCOMPLET. (INCOMPLET / INCOMPLERT)
- b) El recipient era tan FONDO que la mà no m'arribava al FONS. (FONS / FONDO)
- c) El llibre es titula "El PERQUÈ de tot plegat". No entenc PER QUÈ no en recordes l'autor. (PER QUÈ / PERQUÈ)
- d) Es van presentar tots dos ALHORA just A L'HORA que els havien convocat. (ALHORA / A L'HORA)
- e) És un dels alumnes SUSPESOS. Té sis SUSPENSOS i sols un aprovat. (SUSPENSOS / SUSPESOS)

3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal simple correcta del verb que hi ha entre parèntesis. No podeu utilitzar formes perifràstiques. [0,5 punts]

- a) D'ara endavant ens veurem sempre que vosaltres vulqueu (VOLER)
- b) Ha imprès (IMPRIMIR) tots els fulls que li faltaven i encara li ha sobrat tinta.
- c) Si hi cabessin (CABRE) posaria tots els toms de l'enciclopèdia a la prestatgeria.
- d) El metge té una informació que jo en aquest moment desconec. (DESCONÈIXER).
- e) Tu no li donis (DONAR) la culpa al teu germà. Tothom sap que has estat tu qui ha trencat el vidre.

3.4. Subratlleu en el text següent solament les cinc grafies que corresponen al so palatal fricatiu sord [j] o, en algunes varietats dialectals i en algunes posicions, a l'africat [tʃ]. [0,5 punts] [0,5 punts]

Ahir vaig menjar canelons amb beixamel i xampinyons farcits. Dubtava si agafar també peix en escabetx o una costella de xai. Al final vaig triar les postres: maduixes amb xantillí.

3.5. Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels substantius que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts] [Els derivats poden ser diferents dels de la pauta, sempre que estiguin ben formats. No s'admeten formes compostes.]

- a) Cel rogent, pluja o vent. (ROIG)
- b) La guanyadora del concurs va lletrejar correctament aquella paraula composta. (LLETRA)
- c) El van veure tan jove que li van demanar el secret de la seva longevitat. (LONGEU)
- d) No tenia cap culpa del que havia succeït, però el mestre va començar a escriu-lo. (CRIDAR)
- e) Feia anys que no el veia i el vaig trobar molt envellit. (VELL)

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 2

Opció d'examen
(Marqueu l'opció triada)

OPCIÓ A

☐

OPCIÓ B

☐

Qualificació				TR	
1. Comprensió lectora	1.1				
	1.2				
	1.3				
	1.4				
	1.5				
2. Expressió escrita	2.1				
	2.2				
3. Reflexió lingüística	3.1				
	3.2				
	3.3				
	3.4				
	3.5				
Suma de notes parcials					
Descompte per faltes					
Total					
Qualificació final					

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

En Lluís Miralpeix va agafar el cotxe de dins del garatge de la casa, «l'he de fer revisar, el fre va dur». En seure dins del Simca 1000, en Lluís va veure que el ventre feia una mica de plec, «fa temps que no vaig a tennis. Demà m'hi acostaré». Va engegar el cotxe. Hi havia alguna cosa que l'inquietava i no sabia ben bé què. Cada dia tenia més feina, el xalet dúplex havia tingut molt d'èxit, sobretot per la banda del Vallès, car hi havia molta humitat. Feia alçar les cases uns tres metres i la part de baix, feta amb maó descobert, servia de celler. A la planta baixa, s'hi pujava a través d'una escala, era cuina, menjador amb xemeneia, servei i dormitori. A dalt, amb el sostre amb claraboies, hi feia el saló. «Cada espai té el seu ambient. Per pocs diners els clients poden presumir de celler i d'estudi.» La gent compraven terrenys perquè el diner cada vegada valia menys i els agradava aquest arquitecte que tenia idees i que els tractava com a senyors. Una casa amb celler, el somni de tota la vida! Als petits propietaris, la idea els engrescava. Cal admetre que en Lluís Miralpeix tenia grapa per a tractar aquesta mena de persones que s'han fet rics a corre-cuita i aviat **els** treia del cap la idea del xalet —ara ja no se'n deia torre— d'estil suís. La fusta és molt cara, d'on volen que tregui la llosa?, els deia. De tant en tant, venia una dona carregada de braçalets i d'arracades i, tossuda, volia un «xalet de postal». Teulades en pendent, murs de fusta, mansardes... Segurament, pensava en Lluís, havien anat a Suïssa a comprar xocolata i, si podien, a deixar algun dineret al banc. Suïssa era el país de somni d'aquests comerciants grassos que s'acostaven a l'estudi d'en Lluís Miralpeix, haurien volgut, potser, que a Barcelona hagués fet molt de fred per omplir els seus pisos amb parquets de fusta i gruixudes catifes de pell. En Lluís, que estimava la seva professió, s'havia de carregar de paciència quan l'allau de mal gust arribava fins al seu santuari. El «santuari», o *sancta-sanctorum*, era l'estudi on tenia llogades més de vint persones, entre arquitectes, aparelladors, delineants, secretàries, i mecanògrafes. També hi havia un parell d'estudiants d'arquitectura, «ben triats, que no es fiquessin en política», i no per res sinó perquè trobava que aquests no complien. Els arquitectes dissenyaven els plànols que ell signava, car el que li agradava, a ell, era passejar per Catalunya per a treure idees. Coneixem poc la nostra tradició arquitectònica, les galeries obertes i les distribucions d'espais a les masies són quasi perfectes, afirmava. Viatjava sempre que podia i, a París, es va quedar embadalit davant de l'austeritat i l'harmonia de línies de l'edifici de la Unesco. Gropius era un mestre per a ell i li hagués agradat de trobar el nexa secret entre l'art i la tècnica. [...] Durant un temps pensà que l'única manera de salvar Barcelona del desastre arquitectònic seria refredar-la de gaudinisme i imposar-hi un pla racional.

Montserrat ROIG. *El temps de les cireres*. Barcelona: Edicions 62 i "La Caixa", 1995, p. 48-49

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) En Lluís Miralpeix va agafar el cotxe per anar a jugar al tennis.	☐	☐
b) En Lluís Miralpeix tenia una bona relació amb els seus clients.	☐	☐
c) Les cases que en Lluís Miralpeix construïa al Vallès tenien tres pisos.	☐	☐
d) El mateix Lluís Miralpeix dissenyava els plànols dels xalets.	☐	☐
e) En Lluís Miralpeix considerava que construir un xalet d'estil suís a Barcelona era de mal gust.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots o expressions que poden funcionar com a sinònims dels mots o expressions següents. [0,5 punts]
- a) *Animava, illusionava:*
  - b) *De pressa:*
  - c) *Encantat:*
  - d) *Sobrietat:*
  - e) *Lògic, conseqüent:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) «Cal admetre que en Lluís Miralpeix tenia grapa per a tractar aquesta mena de persones que s'han fet rics a corre-cuita i aviat **els** treia del cap la idea del xalet —ara ja no se'n deia torre— d'estil suís»:
  - b) «Durant un temps pensà que l'única manera de salvar Barcelona del desastre arquitectònic seria refredar-la de gaudinisme i imposar-**hi** un pla racional»:
- 1.4. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, què era el que més li agradava a en Lluís Miralpeix de la seva professió i per què. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu qui és el personatge d'Armanda Valls a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) Teresa Goday era filla d'una fornera del mercat de la Boqueria.	☐	☐
b) El notari Amadeu Riera no fou amant de Teresa Goday.	☐	☐
c) Salvador Valldaura va recordar tota la vida l'amor que sentí per la Bàrbara a Viena.	☐	☐
d) Teresa Goday es casà en primeres núpcies amb Nicolau Rovira, un home més gran que ella.	☐	☐
e) Nicolau Rovira sabia que Teresa Goday tenia un fill d'una relació anterior.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) L'obra <i>Terra baixa</i> s'estructura en quatre actes.	☐	☐
b) En Xeixa és l'únic pagès que acata la voluntat d'en Sebastià.	☐	☐
c) La protagonista principal de <i>Terra baixa</i> és la Nuri.	☐	☐
d) En Tomàs, l'ermità, desconeixia l'objectiu del casament de la Marta i en Manelic.	☐	☐
e) En Manelic mata en Sebastià d'un tret.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text canviant els temps verbals en passat per formes de present. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Cal que subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescriu. [1 punt]

«A la planta baixa, s'hi pujava a través d'una escala, era cuina, menjador amb xemeneia, servei i dormitori. A dalt, amb el sostre amb claraboies, hi feia el saló. "Cada espai té el seu ambient. Per pocs diners els clients poden presumir de celler i d'estudi." La gent compraven terrenys perquè el diner cada vegada valia menys i els agradava aquest arquitecte que tenia idees i que els tractava com a senyors. Una casa amb celler, el somni de tota la vida! Als petits propietaris, la idea els engrescava. Cal admetre que en Lluís Miralpeix [...] aviat els treia del cap la idea del xalet [...] d'estil suís.»

- 2.2. Al començament del text es pot llegir, amb referència a l'arquitecte Lluís Miralpeix: «Hi havia alguna cosa que l'inquietava i no sabia ben bé què». Escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, continuant la narració, en què feu conjectures sobre quines podien ser les causes de la seva inquietud. [2 punts]

OPCIO B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Els cultius modificats genèticament (o transgènics) han sigut polèmics d'ençà que es van començar a conrear els anys vuitanta. Malgrat que s'han estès per tot el món, encara hi ha llocs on no s'accepten. D'ara endavant, hi haurà al mercat un nou transgènic: el salmó AquAdvantage, el primer animal modificat genèticament per a consum humà.

La manipulació dels gens d'un organisme va ser possible a partir del 1970, quan es van descobrir les anomenades *tècniques de l'ADN recombinant*. Es tracta d'estratègies que permeten retallar i enganxar trossos d'ADN, de manera que es poden afegir o treure gens a voluntat. Des de llavors, aquests procediments han millorat molt, fins al punt que amb eines relativament simples i barates, com el CRISPR/Cas9, es pot alterar el genoma de qualsevol ésser viu.

Des de ben aviat es va veure que aquest coneixement podria millorar el rendiment de les collites sense haver de passar pels habituals i laboriosos encreuaments selectius. Les primeres proves es van fer el 1986 amb plantes de tabac a les quals s'havia introduït un gen que les feia resistents als herbicides, una experiència que es va repetir amb la colza, el cotó, les patates o la soja. Actualment, aquests cultius ocupen més de 180 milions d'hectàrees a tot el món, amb un valor d'uns 15.700 milions de dòlars. La majoria s'utilitzen com a pinso per a animals, però una part arriba també al consum humà en forma de galetes, pa, olis, cereals per a l'esmorzar, xocolata, condiments, pizzes, crispetes, etc.

En aquesta llista, caldrà afegir-hi per primer cop un animal, un salmó que es desenvolupa el doble de ràpid que un de normal perquè al seu genoma s'hi ha introduït el gen de l'hormona del creixement. Ja el 2010, la Food and Drug Administration (FDA), l'organisme que regula els fàrmacs i els aliments als Estats Units, va concloure que aquest peix no representava cap perill per a la salut, i el 2012 va decidir que era improbable que tingués un impacte negatiu en el medi ambient. El permís per comercialitzar-lo, que finalment va rebre el novembre passat l'empresa AquaBounty Technologies, és l'últim pas d'un llarg procés d'avaluació que s'inicià fa vint anys i que culminarà amb l'arribada del salmó AquAdvantage a les botigues.

La principal por dels crítics és que, si mai s'escapés un d'aquests salmons de les piscifactories on es crien (per ara només al Canadà i a Panamà), podria competir amb els seus congèneres no modificats i, a causa del seu creixement accelerat, arribar a desplaçar-los de l'ecosistema. De moment els estudis sobre aquesta possibilitat no han arribat a cap conclusió definitiva, i la FDA ha certificat que és molt poc probable que puguin fugir. Això no ha tranquil·litat les organitzacions ecologistes, que ja han engegat iniciatives per aturar-ne la cria.

Malgrat tot, el veritable taló d'Aquil·les de l'AquAdvantage pot ser la poca acceptació que tingui entre els consumidors, que normalment prenen les decisions de comprar o no aquests productes seguint principis més polítics i ideològics que no pas científics. En molts països no és obligat posar a l'etiqueta si un aliment conté o no transgènics, per això molta gent que en principi s'hi oposa els consumeix sense adonar-se'n. Però per a l'AquAdvantage podria ser més difícil, perquè, malgrat que tindrà permís per ser venut com un salmó atlàntic qualsevol, algunes grans cadenes de supermercats americanes ja han anunciat que no el volen subministrar.

Adaptació feta a partir del text de Salvador MACIP.

«El salmó transgènic arriba al mercat». *Ara* [en línia] (14 febrer 2016)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Hi ha éssers vius que no poden ser alterats genèticament.	☐	☐
b) Les eines de manipulació genètica són molt cares.	☐	☐
c) Les plantes del tabac foren les primeres a ser manipulades transgènicament.	☐	☐
d) Els salmons manipulats transgènicament es crien en piscifactories.	☐	☐
e) Tots els països obliguen a indicar en les etiquetes si un aliment conté transgènics o no.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]
- a) *Complicats*:
  - b) *Pesticides*:
  - c) *Valoració*:
  - d) *Equivalents, semblants*:
  - e) *Ràpid*:
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) «Però per a l'AquAdvantage podria ser més difícil, perquè, malgrat que tindrà permís per vendre'l com un salmó atlàntic qualsevol, algunes grans cadenes de supermercats americanes ja han anunciat que no **el** volen subministrar»:
  - b) «En molts països no és obligat posar a l'etiqueta si un aliment conté o no transgènics, per això molta gent que en principi s'**hi** oposa els consumeix sense adonar-se'n»:
- 1.4. Exposeu, en un màxim de cinquanta mots, quins són els avantatges i els riscos de manipular genèticament el salmó. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu qui és la Nuri i quin paper fa en l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) A Teresa Goday li agradaven les joies i les coses boniques.	☐	☐
b) Teresa Goday va ascendir socialment gràcies a dos casaments.	☐	☐
c) La Maria, filla d'Eladi Farriols i Pilar Segura, mor ofegada.	☐	☐
d) Eladi Farriols no havia treballat mai.	☐	☐
e) La torre que va comprar Salvador Valldaura i on van anar a viure en tornar de París era al barri de Sarrià.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) <i>Terra baixa</i> mostra el contrast entre el món rural i el món urbà.	☐	☐
b) El pare de la Marta era un captaire.	☐	☐
c) La vida de la Marta experimenta un canvi quan comença a estimar en Manelic.	☐	☐
d) La Nuri i en Manelic no s'avenien.	☐	☐
e) En Manelic representa l'amor possessiu, mentre que en Sebastià representa l'amor pur i generós.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text substituint els mots subratllats per formes sinònimes. Canvieu només allò que calgui. La redacció resultant ha de tenir el mateix sentit que el fragment original. [1 punt]

«En aquesta llista, caldrà afegir-hi per primer cop un animal, un salmó que es desenvolupa el doble de ràpid que un de normal perquè al seu genoma s'hi ha introduït el gen de l'hormona del creixement. Ja el 2010, la Food and Drug Administration (FDA), l'organisme que regula els fàrmacs i els aliments als Estats Units, va concloure que aquest peix no representava cap perill per a la salut, i el 2012 va decidir que era improbable que tingués un impacte negatiu en el medi ambient. El permís per comercialitzar-lo, que finalment va rebre el novembre passat l'empresa AquaBounty Technologies, és l'últim pas d'un llarg procés d'avaluació que s'inicià fa vint anys i que culminarà amb l'arribada del salmó AquaAdvantage a les botigues.»

- 2.2. En el text s'exposa que no sols no es prohibeixen els cultius transgènics, sinó que es poden comercialitzar animals modificats genèticament per al consum humà. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què proposeu arguments a favor i en contra dels aliments transgènics i indiqueu també el vostre parer. [2 punts]

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats.
[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. En molts països no és obligat posar a l'etiqueta si un aliment conté o no transgènics, per això molta gent que en principi s'hi oposa els consumeix sense adonar-se'n.

- ☐ complement predicatiu
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement de règim (o preposicional)
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.2. La fusta és molt cara, d'on volen que tregui la llosa?, els deia.

- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement d'adjectiu
- ☐ complement o objecte indirecte
- ☐ complement del nom

3.1.3. Haurien volgut, potser, que a Barcelona hagués fet molt de fred per omplir els seus pisos amb parquets de fusta i gruixudes catifes de pell.

- ☐ complement del nom
- ☐ complement o objecte indirecte
- ☐ complement predicatiu
- ☐ atribut

3.1.4. És l'últim pas d'un llarg procés d'avaluació que s'inicià fa vint anys i que culminarà amb l'arribada del salmó AquAdvantage a les botigues.

- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ oració subordinada substantiva de complement o objecte directe
- ☐ oració subordinada substantiva de complement de règim (o preposicional)
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom

3.1.5. Els cultius modificats genèticament (o transgènics) han sigut polèmics d'ençà que es van començar a conrear els anys vuitanta.

- ☐ oració subordinada adverbial causal
- ☐ oració subordinada adverbial concessiva
- ☐ oració subordinada adverbial temporal
- ☐ oració subordinada adverbial consecutiva

- 3.2. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a) Al cap de dos dies li va _____ una carta. Amb molta tristesa li va _____ el seu condol. (*trametre* / *transmetre*)
  - b) El comprador, _____ va rebre la comanda, va demanar: _____ és? (*quan* / *quant*)
  - c) No sé a _____ es referia quan deia _____ algú el volia enganyar. (*què* / *que*)
  - d) Va _____ totes les normes de bona conducta que hi havia. El problema és que del maltractament que li va _____ va resultar-ne un traumatisme al nas. (*infligir* / *infringir*)
  - e) No et mengis l'estofat _____ t'agrada. No sabia que no t'agradava la carn _____ el peix. (*si no* / *sinó*)
- 3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. No podeu utilitzar formes perifràstiques. [0,5 punts]
- a) Escolta! Jo no hi _____, en aquesta disfressa! (*caber*)
  - b) Si m'ho deixessin fer, jo _____ (*treure*) ara mateix tots els mobles vells al carrer.
  - c) Quan _____ (*poder*) passar uns dies amb nosaltres, digueu-nos-ho.
  - d) La xocolata s'està _____ (*fondre*) i fa una olor boníssima.
  - e) Han _____ (*concloure*) que el millor que poden fer és no interferir en la seva voluntat.
- 3.4. Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so fricatiu alveolar sord [s]. [0,5 punts]
- Quatre turistes van quedar atrapats a l'ascensor de la plaça Major, el qual, per enèsima vegada, s'havia espatllat.
- 3.5. Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a) Tornen les modes. Ara tothom porta els pantalons _____. (*campana*)
  - b) Vaig comprar una heura per a la paret exterior. És una planta _____. (*enfilar*)
  - c) Li va caure el vi a sobre de la butaca i la van haver de tornar a _____. (*tapís*)
  - d) Com puc fer bona cara si es tracta d'una feina _____? (*tedi*)
  - e) Malgrat els favors que li feien, la Maria sempre donava mostres d'una _____ intolerable. (*ingrat*)

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 5

Opció d'examen
(Marqueu l'opció triada)

OPCIÓ A

☐

OPCIÓ B

☐

Qualificació				TR	
1. Comprensió lectora	1.1				
	1.2				
	1.3				
	1.4				
	1.5				
2. Expressió escrita	2.1				
	2.2				
3. Reflexió lingüística	3.1				
	3.2				
	3.3				
	3.4				
	3.5				
Suma de notes parcials					
Descompte per faltes					
Total					
Qualificació final					

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

A fora pluvia.

Era un cinema rònec, escrostonat d'una pintura que, en un temps definitivament perdut, va ser crema. Per tota la façana, cartellots descolorits, amb cares d'artistes que devien haver mort feia dècades, maquillades i amb estels de purpurina. Quan vaig entrar encara projectaven les diapositives. No havia trobat cua, i va ser la mateixa taquillera qui es va encarregar de tallar-me les entrades, estalvi de personal que (per si no fos prou evident) demostrava que el negoci anava de mal borràs.

Tot i que la platea era gairebé buida, em va acompanyar un acomodador (impermeable al ridícul de ser ben prescindible) que coixejava sobre les clofolles de cacauet, les bosses de plàstic, els kleenex, els papers de diari i els preservatius que emmoquetaven el terra de la sala. Hauria hagut d'anar-me'n ja aleshores, però no ho vaig fer. L'acomodador va escopir a terra. Jo vaig triar un seient a tocar del passadís central, ni molt a prop ni molt lluny de la pantalla. Les diapositives es van acabar i, només un instant, es van encendre els llums. A les parets laterals, dels antics folros només en quedaven parracs carmesins. Va tornar la foscor i, de manera inaudita, el so del motor del projector va envair la sala. Ningú no va protestar.

Entrebançant-se, una parella heterosexual (que feia cridòria per un regiment) va triar asseure's just a la fila de darrere meu, fent grinyolar les cadires. Mentre el lleó rugia, van començar a xerrar. Amb els títols de crèdit, van callar una estona. Després, el noi li va dir alguna cosa a la noia, a cau d'orella, i ella es va posar a riure, i ell, provocador encomanat, també. Vaig girar la cara de perfil (en casos com aquest, una demostració immediata que et molesten pot fer-los alterar el comportament) i vaig contreure els llavis en un rictus que volia evidenciar l'enuig que em produïen.

Tret del nyigo-nyigo de les cadires, per una estona hi va haver silenci (no sabia si la meva demostració mímica de silenci havia tingut èxit o bé si la casualitat s'ho havia fet tot), però ben aviat vaig sentir que desembolicaven cel·lofana. De segur que era la cel·lofana d'un caramel, i el soroll (en la gairebé total buidor de la sala) prenia una importància absoluta: semblava que la banda sonora del film hagués emmudit i fos precisament pels altaveus que sortia l'scratx-scratx de la cel·lofana infinita. No havien acabat encara de desembolicar el primer caramel que la veu de la noia va dir: «¿En vols?», i el «sí» del noi ja es va confondre amb l'inici de la nova simfonia: un darrere l'altre, en van desembolicar set, de caramels o bombonets, el que fos. Després van callar.

A la pel·lícula, tot havien estat paisatges eixuts: panoràmica amunt i panoràmica avall. Justament ara començava l'acció: el foraster arribava al bar i tothom se'l mirava malament. Demanava *whisky* i el cambrer l'hi servia de mala gana. Un barbut lleganyós s'escurava una dent.

De cop, la noia de darrere meu va esternudar. I allò que semblava un fet espontani es va convertir en un recital sens fi (amanit amb quatre sorolls de manipulació de la tanca del portamonedes) que es va acabar quan la noia es va mocar i va produir una sessió de vent nasal prou notable, de la qual em va distreure una olor de blat de moro torrat.

Quim MONZÓ. «Un cinema». A: *Vuitanta-sis contes*. Barcelona: Quaderns Crema, 1978, p. 173-175

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La taquillera del cinema s'encarregava sols de vendre les entrades.	☐	☐
b) L'acomodador del cinema era coix.	☐	☐
c) La parella que menjava caramels en va desembolicar sis.	☐	☐
d) Un home amb bigoti s'escurava una dent.	☐	☐
e) Al narrador li va saber greu de no haver-se'n anat de seguida del cinema.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots o expressions que poden funcionar com a sinònims dels mots o les expressions següents. [0,5 punts]

- a) *Clovelles, closques:*
- b) *Malament, per mal camí:*
- c) *Robes estripades:*
- d) *Obertura de la boca:*
- e) *Fer un soroll estrident:*

- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

- a) «El foraster arribava al bar i tothom se'l mirava malament»:
- b) «Demanava *whisky* i el cambrer l'hi servia de mala gana»:

- 1.4. Indiqueu, en un màxim de cinquanta mots, tots els sorolls que molestaven el narrador mentre era al cinema. [0,5 punts]

- 1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu la simbologia de la Terra Baixa i la Terra Alta a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) El joier Begú tenia sempre una rosa a la taula del despatx.	☐	☐
b) A l'Armanda se li trenca el mirall a la fi de la novella.	☐	☐
c) Pilar Segura és coneguda amb el nom de Lady Godiva.	☐	☐
d) La Sofia, a França, es casa amb un industrial italià i queda viuda.	☐	☐
e) La Sofia no posa la perla grisa a la corbata de Salvador Valldaura quan aquest està de cos present.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) En Tomàs sap que en Sebastià organitza un matrimoni de conveniència entre la Marta i en Manelic.	☐	☐
b) En Manelic té una cabra que anomena Marta.	☐	☐
c) En Manelic no s'adona que la Marta no l'estima.	☐	☐
d) En Manelic, a la Terra Baixa, és un personatge marginat.	☐	☐
e) Quan en Manelic mata en Sebastià, el compara amb una serp.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text canviant els temps verbals en passat per formes de present. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Cal que subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«A les parets laterals, dels antics folros només en quedaven parracs carmesins. Va tornar la foscor i, de manera inaudita, el so del motor del projector va envair la sala. Ningú no va protestar.

Entrebançant-se, una parella heterosexual (que feia cridòria per un regiment) va triar asseure's just a la fila de darrere meu, fent grinyolar les cadires. Mentre el lleó rugia, van començar a xerrar. Amb els títols de crèdit, van callar una estona. Després, el noi li va dir alguna cosa a la noia, a cau d'orella.»

- 2.2. En el text es descriu un cinema i les experiències negatives que té el narrador quan hi va. Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què descriuiu un indret on hàgiu tingut una experiència semblant. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Aquest diumenge, a les tres de la matinada, les busques del rellotge faran marxa enrere i la pressa ens concedirà una treva nocturna d'una hora. Podrem dormir una hora més, però, segons alguns científics, dormirem pitjor. L'expert en medicina del son Javier Albares explica que el canvi d'hora provoca un *jet-lag* en el rellotge intern del cos humà, que triga dies o setmanes a adaptar-s'hi. És un dels diversos motius que pesen contra una mesura horària cada cop més qüestionada i que ja albira el seu final a Europa.

Des que el 1974 es va implantar a Espanya, el ritual bianual del canvi d'hora ja és un gest ordinari per als ciutadans (a la primavera avancem l'hora i a la tardor l'endarrerim), però el consens institucional sembla indicar que el d'avui pot ser un dels últims canvis. La Comissió Europea ha plantejat eliminar els canvis i fer-**ho** ja l'any que ve, tot i que aquest divendres la Unió Europea (UE) ha anunciat que estudia allargar encara el canvi d'hora fins al 2021.

El canvi horari es fa actualment en una vuitantena de països, amb l'objectiu de maximitzar l'aprofitament del sol i estalviar energia. Tot i això, molts experts parlen dels impactes negatius en l'àmbit social i de la salut.

La Generalitat va emetre un informe a favor de l'eliminació del canvi d'horari en què s'advertia de les alteracions fisiològiques que provoca. Entre aquests problemes destacava sobretot els problemes a l'hora de dormir: les patologies associades al son s'acosten a nivells epidemiològics.

El canvi d'hora, assegura Albares, trastoca el compàs del rellotge intern del nostre cos i, per tant, els cicles de son. Es tracta de l'anomenat *ritme circadiari*, en què el nostre organisme sincronitza les seves funcions amb l'entorn a partir d'estímul com la temperatura ambiental i, sobretot, la llum: segons la il·luminació, el cos s'activa o descansa. Aquest desajustament, que es nota més en infants i ancians, afecta molt la qualitat del son i provoca alteracions cognitives, cardiovasculars o metabòliques. El símptoma més evident, argumenta, és un rendiment més baix a l'escola o la feina.

Tot i això, les opinions no són unànimes. El professor de ciències de la salut Diego Redolar defensa que, des del punt de vista de la neurociència, l'impacte que té canviar una hora és mínim. La foscor afavoreix l'inici del son, però no és un factor únic: les persones invidents mantenen els ritmes circadianis igualment. El professor també explica que l'acumulació de substàncies com l'adenosina en el cervell és un desencadenant del son.

Els problemes horaris se sumen a altres fenòmens que perjudiquen el son, com ara l'excés de llum en hores nocturnes o l'ús de mòbils i tauletes abans de dormir. «Hem de recuperar el valor del son. Durant anys s'ha fet un discurs que dormir és de covards i s'ha demostrat que no, que per ser creatius, no tenir estrès i viure millor cal que el cervell descansi», defensa Fabián Mohedano, promotor de la plataforma Reforma Horària.

La Comissió Europea proposava que l'últim canvi obligatori es produís al març del 2019, tot i que la presidència de torn de la UE ara vol posposar-ho dos anys més. A partir de llavors, cada país podria decidir si mantenir l'horari d'estiu o tornar a passar-se definitivament al d'hivern a l'octubre.

Adaptació feta a partir del text de

Joan BARCELÓ. «El canvi d'hora ens treu la son». *Ara* [en línia] (26 octubre 2018)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) A la primavera s'endarrereix l'hora i a la tardor s'avança.	☐	☐
b) A Espanya, el canvi d'hora es començà a fer el 1974.	☐	☐
c) La UE es planteja que l'últim canvi d'hora sigui el 2021.	☐	☐
d) Tothom està d'acord en els efectes perjudicials del canvi d'hora.	☐	☐
e) Tots els països de la UE s'hauran de posar d'acord en la tria d'horari un cop s'hagi fet el darrer canvi obligatori.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots o expressions que poden funcionar com a sinònims dels mots o les expressions següents. [0,5 punts]

- a) *Interrupció, compàs d'espera:*
- b) *Veu, imagina:*
- c) *Acord:*
- d) *Trastorna, pertorba:*
- e) *Del mateix parer:*

- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

- a) «La Comissió Europea ha plantejat eliminar els canvis i fer-**ho** ja l'any que ve»:
- b) «Javier Albares explica que el canvi d'hora provoca un *jet-lag* en el rellotge intern del cos humà, que triga dies o setmanes a adaptar-s'**hi**»:

- 1.4. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, per què la mesura del canvi bianual d'horari és cada cop més qüestionada. [0,5 punts]

- 1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, indiqueu quins elements antagònics hi ha entre en Sebastià i en Manelic a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Eladi Farriols treballava a la botiga de roba d'un familiar.	☐	☐
b) Nicolau Rovira és representat per un gerro japonès.	☐	☐
c) La joia que Nicolau Rovira regalà a Teresa Goday esdevé la salvació de la protagonista.	☐	☐
d) La Bàrbara, a Viena, s'impressionà per un mirall.	☐	☐
e) La Maria fuig de casa quan descobreix que en Ramon és el seu germà.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) L'obra <i>Terra baixa</i> mostra la societat catalana del moment i els canvis que aquesta experimentava.	☐	☐
b) En Manelic s'enamora de la Marta, amb un amor pur, sense haver-la vista.	☐	☐
c) A la Terra Alta en Manelic no vivia sol.	☐	☐
d) La Terra Alta és, segons en Manelic, plena de boira i falsedat.	☐	☐
e) Després de matar en Sebastià, en Manelic marxa sol a la Terra Alta.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text substituint els mots i les expressions subratllats per formes sinònimes. Canvieu només allò que calgui. La redacció resultant ha de tenir el mateix sentit que el fragment original. [1 punt]

«Els problemes horaris se sumen a altres fenòmens que perjudiquen el son, com ara l'excés de llum en hores nocturnes o l'ús de mòbils i tauletes abans de dormir. "Hem de recuperar el valor del son. Durant anys s'ha fet un discurs que dormir és de covards i s'ha demostrat que no, que per ser creatius, no tenir estrès i viure millor cal que el cervell descansi", defensa Fabián Mohedano, promotor de la plataforma Reforma Horària.

La Comissió Europea proposava que l'últim canvi obligatori es produís al març del 2019, tot i que la presidència de torn de la UE ara vol posposar-ho dos anys més. A partir de llavors, cada país podria decidir si mantenir l'horari d'estiu o tornar a passar-se definitivament al d'hivern a l'octubre.»

- 2.2. En el text s'esmenten les conseqüències del canvi horari que es fa cada mig any. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu els avantatges i els desavantatges que comporta fer aquest canvi, i justifiqueu l'opció que triaríeu vosaltres. [2 punts]

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats.
[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. La Generalitat va emetre un informe a favor de l'eliminació del canvi d'horari en què s'advertia de les alteracions fisiològiques que provoca.

- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement de lloc
- ☐ oració subordinada substantiva interrogativa de complement o objecte directe
- ☐ oració subordinada substantiva de complement del nom
- ☐ oració subordinada substantiva interrogativa de subjecte

3.1.2. I allò que semblava un fet espontani es va convertir en un recital sens fi.

- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement del nom
- ☐ complement de règim verbal o preposicional
- ☐ complement predicatiu

3.1.3. No havien acabat encara de desembolicar el primer caramel que la veu de la noia va dir: «¿En vols?».

- ☐ complement predicatiu
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement del nom
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.4. L'expert en medicina del son Javier Albares explica que el canvi d'hora provoca un jet-lag en el rellotge intern del cos humà.

- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement o objecte directe
- ☐ oració subordinada substantiva de complement del nom
- ☐ oració subordinada substantiva de complement o objecte directe

3.1.5. Després, el noi li va dir alguna cosa a la noia, a cau d'orella, i ella es va posar a riure, i ell, provocador encomanat, també. Vaig girar la cara de perfil (en casos com aquest, una demostració immediata que et molesten pot fer-los alterar el comportament).

- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement d'adjectiu
- ☐ complement o objecte indirecte
- ☐ complement del nom

- 3.2. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a) Aquest ganivet té _____ enorme; així podré tallar _____ de paper que està enganxat. (*un full / una fulla*)
  - b) No ha vingut el president, _____ un representant; _____ hagués tingut tanta feina, hauria pogut venir ell mateix. (*sinó / si no*)
  - c) _____ que en Joan vingui aquesta tarda. Si no ho fa, _____ aniré jo a veure'l. (*potser / pot ser*)
  - d) _____ de dolor vaig tenir _____ em van curar la ferida! (*quan / quant*)
  - e) No ha fet _____ de fred aquests dies. Sort!, perquè no he portat _____ del que en Joan em va dir. (*gens / res*)
- 3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a) Ara mateix _____ (*recollir*) les meves coses i me'n vaig.
  - b) El jugador diu que a hores d'ara encara es _____ (*ressentir*) de la lesió.
  - c) El dia que anirem de casament, _____ (*treure*) els nostres vestits nous.
  - d) Si ells _____ (*ser*) rics, no estarien empenyorats.
  - e) Si arribes primer que jo, _____ (*bullir*) la verdura.
- 3.4. Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so fricatiu alveolar sonor [z]. [0,5 punts]
- Es va endinsar cap a l'interior de l'illa, sense saber què hi trobaria. Hi havia molt de fang vora del riu i va enfonsar-se fins als genolls quan va intentar de travessar-lo.
- 3.5. Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a) La gran _____ d'aliments que hi ha al país propicia l'emigració de la població. (*escàs*)
  - b) La Maria tenia els ulls _____ de tant de plorar. (*vermell*)
  - c) Ahir el majordom li _____ el coll de la camisa. (*midó*)
  - d) Es va comprar un cotxe nou perquè volia un maleter més _____. (*espai*)
  - e) La previsió del temps anuncia un cel _____ per boirines. (*mort*)

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans

SÈRIE 2

OPCIÓ A

1. Comprensió lectora

[4 punts en total]

1.1.

[0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

a) En Lluís Miralpeix va agafar el cotxe per anar a jugar al tennis.

Fals

b) En Lluís Miralpeix tenia una bona relació amb els seus clients.

Vertader

c) Les cases que en Lluís Miralpeix construïa al Vallès tenien tres pisos

Fals

d) El mateix Lluís Miralpeix dissenyava els plànols dels xalets.

Fals

e) En Lluís Miralpeix considerava que construir un xalet d'estil suís a Barcelona era de mal gust

Vertader

1.2.

[0,5 punts]

- a) Animava, il·lusionava: engrescava
- b) De pressa: a corre-cuita
- c) Encantat: embadalit
- d) Sobrietat: austeritat
- e) Lògic, conseqüent: racional

1.3.

[0,5 punts]

- a) Cal admetre que en Lluís Miralpeix tenia grapa per a tractar aquesta mena de persones que s'han fet rics a corre-cuita i aviat **els** treia del cap la idea del xalet — ara ja no se'n deia torre— d'estil suís.
a les persones.....
- b) Durant un temps pensà que l'única manera de salvar Barcelona del desastre arquitectònic seria refredar-la de gaudinisme i imposar-**hi** un pla racional.
a Barcelona....

1.4.

[0,5 punts]

Resposta possible:

En Lluís Miralpeix era arquitecte, i més que dissenyar plànols de les seves edificacions, els signava, perquè el que li agradava era viatjar per Catalunya per treure idees i per aprendre de la pròpia tradició arquitectònica. També viatjava a París, on admirava les construccions d'altres arquitectes que sabien conjugar l'art i la tècnica.

1.5.

1.5.1.

[1 punt]

Resposta possible:

L'Armanda Valls començà a treballar de cuinera molt jove a la casa dels Valldaura i després n'esdevingué la minyona. Fou amant d'Eladi Farriols i conservà sempre les arracades que aquest li va regalar, com a símbol d'amor. Va descobrir progressivament els secrets de la família. Al final de la novel·la fou la persona de confiança de Teresa Goday.

1.5.2.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

a) Teresa Goday era filla d'una fornera del Mercat de la Boqueria.

Fals

b) El notari Amadeu Riera no fou amant de Teresa Goday.

Fals

c) Salvador Valldaura va recordar tota la vida l'amor que sentí per la Bàrbara a Viena.

Vertader

d) Teresa Goday es casà en primeres núpcies amb Nicolau Rovira, un home més gran que ella.

Vertader

e) Nicolau Rovira sabia que Teresa Goday tenia un fill d'una relació anterior.

Fals

1.5.3.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

a) L'obra *Terra baixa* s'estructura en quatre actes.

Fals

b) En *Xeixa* és l'únic pagès que acata la voluntat d'en Sebastià.

Fals

c) La protagonista principal de *Terra baixa* és la Nuri.

Fals

d) Tomàs, l'ermità, desconeixia l'objectiu del casament de la Marta i en Manelic.

Vertader

e) En Manelic mata en Sebastià d'un tret.

Fals

2. Expressió escrita

[3 punts en total]

2.1.

[1 punt]

A la planta baixa, s'hi **pujava** a través d'una escala, **era** cuina, menjador amb xemeneia, servei i dormitori. A dalt, amb el sostre amb claraboies, hi **feia** el saló. «Cada espai té el seu ambient. Per pocs diners els clients poden presumir de celler i d'estudi». La gent **compraven** terrenys perquè el diner cada vegada **valia** menys i els **agradava** aquest arquitecte que **tenia** idees i que els **tractava** com a senyors. Una casa amb celler, el somni de tota la vida! Als petits propietaris, la idea els **engrescava**. Cal admetre que en Lluís Miralpeix [...] aviat els **treia** del cap la idea del xalet [...] d'estil suís.

A la planta baixa, s'hi **puja** a través d'una escala, **és** cuina, menjador amb xemeneia, servei i dormitori. A dalt, amb el sostre amb claraboies, hi **fa** el saló. «Cada espai té el seu ambient. Per pocs diners els clients poden presumir de celler i d'estudi». La gent **compren** terrenys perquè el diner cada vegada **val** menys i els **agrada** aquest arquitecte que **té** idees i que els **tracta** com a senyors. Una casa amb celler, el somni de tota la vida! Als petits propietaris, la idea els **engresca**. Cal admetre que en Lluís Miralpeix [...] aviat els **treu** del cap la idea del xalet d'estil suís.

2.2.

[2 punts]

Resposta oberta.

Indicacions generals en relació amb la **correcció de l'apartat d'expressió escrita**.

Comentari sobre la correcció:

Amb l'aparició de l'*Ortografia catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans l'any 2017 la llista de mots que porten accent diacrític es va reduir a quinze monosíl·labs d'ús freqüent. Un cop acabat el període de moratòria, on es permetia la convivència de les dues normatives, l'antiga i la nova, es comptaran com a errors els accents que no s'ajustin a la norma actual.

Pel que fa a la gramàtica, cal tenir en compte que a l'examen es demana un text formal. En aquest sentit, i en relació amb la correcció d'aquesta prova, es pot dir que la norma no ha canviat, ja que les novetats principals de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals.

Recordeu que cal aplicar els criteris d'adequació (al registre formal i al contingut que es demana), coherència (estructura del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

L'extensió del text s'ha d'ajustar al nombre de paraules que s'han demanat. La distribució dels 2 punts d'aquesta prova és la següent:

- a) contingut (1 punt, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- b) adequació i coherència (0,5, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- c) estil (0,5, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)

Les faltes, encara que siguin repetides, resten 0,1. Es resten totes les comeses en l'examen a més de l'exercici d'expressió escrita.

D'altra banda, en relació amb la sinonímia, es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

OPCIÓ B

1. Comprensió lectora

[4 punts en total]

1.1.

[0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

a) Hi ha éssers vius que no poden ser alterats genèticament.

Fals

b) Les eines de manipulació genètica són molt cares.

Fals

c) Les plantes del tabac foren les primeres a ser manipulades transgènicament.

Vertader

d) Els salmons manipulats transgènicament es crien en piscifactories.

Vertader

e) Tots els països obliguen a indicar en les etiquetes si un aliment conté transgènics o no.

Fals

1.2.

[0,5 punts]

- a) *Complicats*: laboriosos
- b) *Pesticides*: herbicides
- c) *Valoració*: avaluació
- d) *Equivalents, semblants*: congèneres
- e) *Ràpid*: accelerat

1.3.

[0,5 punts]

- a) Però per a l'AquAdvantage podria ser més difícil, perquè, malgrat que tindrà permís per vendre'l com un salmó atlàntic qualsevol, algunes grans cadenes de supermercats americanes ja han anunciat que no **el** volen subministrar.

el salmó (transgènic).....

- b) En molts països no és obligat posar a l'etiqueta si un aliment conté o no transgènics, per això molta gent que en principi s'**hi** oposa els consumeix sense adonar-se'n.

als aliments transgènics

1.4.

[0,5 punts]

Resposta possible:

El salmó transgènic creix el doble de ràpid que un salmó normal, cosa que en beneficia la producció, perquè ha estat tractat amb l'hormona del creixement. El risc és que s'escapi de la piscifactoria i es barregi amb els altres salmons no modificats, fet que podria arribar a desplaçar aquests del seu ecosistema.

1.5.

1.5.1.

[1 punt].

Resposta possible:

La Nuri és una pagesa que viu al molí i és la més petita dels germans Perdigons. S'estima molt la Marta. És una adolescent i al principi de l'obra és molt innocent, però a mesura que els esdeveniments avancen s'adona del que succeeix a la Terra baixa. Ajuda en Manelic i la Marta a fugir d'en Sebastià.

1.5.2.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

a) A Teresa Goday li agradaven les joies i les coses boniques.

Vertader

b) Teresa Goday va ascendir socialment gràcies a dos casaments.

Vertader

c) La Maria, filla d'Eladi i Pilar Segura, mor ofegada.

Fals

d) Eladi Farriols no havia treballat mai.

Fals

e) La torre que va comprar Salvador Valldaura i on van anar a viure en tornar de París era al barri de Sarrià.

Fals

1.5.3.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

a) *Terra Baixa* mostra el contrast entre el món rural i el món urbà

Vertader

b) El pare de la Marta era un captaire.

Vertader

c) La vida de la Marta experimenta un canvi quan comença a estimar en Manelic.

Vertader

d) La Nuri i en Manelic no s'avenien.

Fals

e) En Manelic representa l'amor possessiu mentre que en Sebastià representa l'amor pur i generós.

Fals

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1.

[1 punt]

En aquesta llista, caldrà afegir-hi per primer cop un animal, un salmó que es **desenvolupa** el doble de ràpid que un de normal perquè al seu genoma s'hi ha **introduït** el gen de l'hormona del creixement. Ja el 2010, la Food and Drug Administration (FDA), l'organisme que regula els **fàrmacs** i els aliments als Estats Units, va concloure que aquest peix no **representava** cap perill per a la salut, i el 2012 **va decidir** que era improbable que tingués un **impacte** negatiu en el medi ambient. El permís per **comercialitzar-lo**, que finalment va rebre el novembre passat l'empresa AquaBounty Technologies, és l'**últim** pas d'un **llarg** procés d'avaluació que s'inicià fa vint anys i que **culminarà** amb l'arribada del salmó AquAdvantage a les botigues.

En aquesta llista, caldrà afegir-hi per primer cop un animal, un salmó que **creix/es cria** el doble de ràpid que un de normal perquè al seu genoma s'hi ha **incorporat/inclos/afegit** el gen de l'hormona del creixement. Ja el 2010, la Food and Drug Administration (FDA), l'organisme que regula els **medicaments/medecines/medicines** i els aliments als Estats Units, va concloure que aquest peix no **suposava/era/implicava** cap perill per a la salut, i el 2012 **va determinar/dictaminar/concloure** que era improbable que tingués un **efecte/resultat** negatiu en el medi ambient. El permís per **vendre'l**, que finalment va rebre el novembre passat l'empresa AquaBounty Technologies, és **el darrer** pas d'un **extens/dilatat** procés d'avaluació que s'inicià fa vint anys i que **acabarà/es clourà/es consumirà** amb l'arribada del salmó AquAdvantage a les botigues.

2.2.

[2 punts]

Resposta oberta.

Comentari sobre la correcció:

Amb l'aparició de l'*Ortografia catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans l'any 2017 la llista de mots que porten accent diacrític es va reduir a quinze monosíl·labs d'ús freqüent. Un cop acabat el període de moratòria, on es permetia la convivència de les dues normatives, l'antiga i la nova, es comptaran com a errors els accents que no s'ajustin a la norma actual.

Pel que fa a la gramàtica, cal tenir en compte que a l'examen es demana un text formal. En aquest sentit, i en relació amb la correcció d'aquesta prova, es pot dir que la norma no ha canviat, ja que les novetats principals de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals.

Recordeu que cal aplicar els criteris d'adequació (al registre formal i al contingut que es demana), coherència (estructura del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

L'extensió del text s'ha d'ajustar al nombre de paraules que s'han demanat. La distribució dels 2 punts d'aquesta prova és la següent:

- a) contingut (1 punt, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- b) adequació i coherència (0,5, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- c) estil (0,5, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)

Les faltes, encara que siguin repetides, resten 0,1. Es resten totes les comeses en l'examen a més de l'exercici d'expressió escrita.

D'altra banda, en relació amb la **sinonímia**, es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística

[3 punts en total]

3.1.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

3.1.1.

complement de règim (o preposicional)

3.1.2.

complement o objecte indirecte

3.1.3.

complement del nom

3.1.4.

oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom

3.1.5.

oració subordinada adverbial temporal

3.2.

[0,5 punts]

- a) TRAMETRE / TRANSMETRE
- b) QUAN / QUANT
- c) QUÈ / QUE
- d) INFRINGIR / INFLIGIR
- e) SI NO / SINÓ

3.3.

[0,5 punts]

- a) CABO
- b) TRAURIA
- c) PUGUEU/PUGUI/PUGUIN
- d) FONENT
- e) CONCLÒS

3.4.

[0,5 punts]

Quatre turistes van quedar atrapats a l'ascensor de la Plaça Major, el qual, per enèsima vegada, s'havia espatllat.

3.5.

[0,5 punts]

- a) ACAMPANATS
- b) ENFILADISSA
- c) ENTAPISSAR
- d) TEDIOSA
- e) INGRATITUD

SÈRIE 5

OPCIÓ A

1. Comprensió lectora

[4 punts en total]

1.1.

[0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

a) La taquillera del cinema s'encarregava sols de vendre les entrades.

Fals

b) L'acomodador del cinema era coix.

Vertader

c) La parella que menjava caramels en va desembolicar sis.

Fals

d) Un home amb bigoti s'escurava una dent.

Fals

e) Al narrador li va saber greu de no haver-se'n anat de seguida del cinema.

Vertader

1.2.

[0,5 punts]

- a) clovelles / closques: clofolles
- b) malament, per mal camí: de mal borràs
- c) robes estripades: parracs
- d) obertura de la boca: rictus
- e) fer un soroll estrident: grinyolar

1.3.

[0,5 punts]

- a) el foraster
- b) el whisky

1.4.

[0,5 punts]

Resposta possible:

El narrador critica el sorolls que feien el motor del projector, la cel·lofana que embolicava els caramels o bombons, les rialles i les veus de la parella que se'ls menja, el grinyol de les cadires, l'esternut d'una noia, i el soroll que fa en mocar-se i en obrir i tancar el portamonedes.

1.5.

1.5.1

[1 punt]

La Terra Baixa representa tot el que és dolent, corrupte, maliciós i materialista; és a dir, totes les coses dolentes per a l'home. La Terra Alta representa un lloc bucòlic, ideal, pur, sense malícia ni corrupció. És, en definitiva, el que és bo per naturalesa.

1.5.2.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

- a) El joier Begú tenia sempre una rosa a la taula del despatx.

Fals

- b) A l'Armanda se li trenca el mirall a la fi de la novel·la.

Vertader

- c) Pilar Segura és coneguda amb el nom de Lady Godiva.

Vertader

- d) La Sofia, a França, es casa amb un industrial italià i queda viuda.

Fals

- e) La Sofia no posa la perla grisa a la corbata de Salvador Valldaura quan aquest està de cos present.

Fals

1.5.3.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

- a) En Tomàs sap que en Sebastià organitza un matrimoni de conveniència entre la Marta i en Manelic.

Fals

- b) En Manelic té una cabra que anomena Marta.

Vertader

- c) En Manelic no s'adona que la Marta no l'estima.

Fals

- d) En Manelic, a la Terra Baixa, és un personatge marginat.

Vertader

e) Quan en Manelic mata en Sebastià, el compara amb una serp.

Fals

2. Expressió escrita

[3 punts en total]

2.1.

[1 punt]

A les parets laterals, dels antics folros només en **quedaven** parracs carmesins. **Va tornar** la foscor i, de manera inaudita, el so del motor del projector **va envair** la sala. Ningú no **va protestar**.

Entrebançant-se, una parella heterosexual (que **feia** cridòria per un regiment) **va triar** asseure's just a la fila de darrere meu, fent grinyolar les cadires. Mentre el lleó **rugia**, **van començar** a xerrar. Amb els títols de crèdit, **van callar** una estona. Després, el noi li **va dir** alguna cosa a la noia, a cau d'orella.

A les parets laterals, dels antics folros només en **queden** parracs carmesins. **Torna** la foscor i, de manera inaudita, el so del motor del projector **envaeix** la sala. Ningú no **protesta**.

Entrebançant-se, una parella heterosexual (que **fa** cridòria per un regiment) **tria** asseure's just a la fila de darrere meu, fent grinyolar les cadires. Mentre el lleó **rugeix**, **comencen** a xerrar. Amb els títols de crèdit, **callen** una estona. Després, el noi li **diu** alguna cosa a la noia, a cau d'orella.

2.2.

[2 punt]

Resposta oberta

Comentari sobre la correcció:

Amb l'aparició de l'*Ortografia catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans l'any 2017 la llista de mots que porten accent diacrític es va reduir a quinze monosíl·labs d'ús freqüent. Un cop acabat el període de moratòria, on es permetia la convivència de les dues normatives, l'antiga i la nova, es comptaran com a errors els accents que no s'ajustin a la norma actual.

Pel que fa a la gramàtica, cal tenir en compte que a l'examen es demana un text formal. En aquest sentit, i en relació amb la correcció d'aquesta prova, es pot dir que la norma no ha canviat, ja que les novetats principals de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals.

Recordeu que cal aplicar els criteris d'adequació (al registre formal i al contingut que es demana), coherència (estructura del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

L'extensió del text s'ha d'ajustar al nombre de paraules que s'han demanat. La distribució dels 2 punts d'aquesta prova és la següent:

- a) contingut (1 punt, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- b) adequació i coherència (0,5, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- c) estil (0,5, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)

Les faltes, encara que siguin repetides, resten 0,1. Es resten totes les comeses en l'examen a més de l'exercici d'expressió escrita.

D'altra banda, en relació amb la **sinonímia**, es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

OPCIÓ B

1. Comprensió lectora

[4 punts en total]

1.1.

[0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

- a) A la primavera s'endarrereix l'hora i a la tardor s'avança.

Fals

- b) A Espanya, el canvi d'hora s'inicià el 1974.

Vertader

- c) La UE es planteja de posposar el canvi d'hora fins el 2021.

Vertader

- d) Tothom està d'acord en els efectes perjudicials del canvi d'hora.

Fals

- e) Tots els països de la UE s'hauran de posar d'acord en la tria d'horari un cop s'hagi fet el darrer canvi obligatori.

Fals

1.2.

[0,5 punts]

- a) Interrupció, compàs d'espera: treva
b) Veu, imagina: albira
c) Acord: consens
d) Trastorna, pertorba: trastoca
e) Del mateix parer: unànimes

1.3.

[0,5 punts]

- a) eliminar els canvis
- b) al canvi d'hora

1.4.

[0,5 punts]

Resposta possible:

El canvi d'hora provoca una alteració ('jet lag') en el rellotge intern del cos humà, que triga temps a recuperar-se. Genera, alhora, problemes a l'hora de dormir, alteracions cognitives, cardiovasculars o metabòliques, que afecten especialment infants i ancians. Com a conseqüència, es rendeix més malament a la feina o a l'escola.

1.5.

1.5.1

[1 punt]

Resposta possible:

En Sebastià és un cacic rural, egoista, poc generós i gens amable. Imposa que la Marta i en Manelic es casin per aconseguir uns diners per a les seves hisendes. En Manelic és un home ingenu, innocent, bondadós, afectuós i feréstec alhora, que estima la natura i el seu entorn.

1.5.2.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

- a) Eladi Farriols treballava de botiguer a la botiga de roba d'un familiar.

Vertader

- b) Un gerro japonès representa Nicolau Rovira.

Fals

- c) La joia que Nicolau Rovira regalà a Teresa Goday esdevingué la salvació de la protagonista.

Vertader

- d) La Bàrbara, a Viena, s'impressionà per un mirall.

Vertader

- e) La Maria fuig de casa quan descobreix que en Ramon és el seu germà.

Fals

1.5.3.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

- a) L'obra *Terra baixa* mostra la societat catalana del moment i els canvis que aquesta experimentava.

Vertader

- b) En Manelic s'enamora de la Marta amb un amor pur sense haver-la vista.

Vertader

- c) A la Terra alta en Manelic no vivia sol.

Fals

- d) La Terra alta és, segons en Manelic, plena de boira i falsedat.

Fals

- e) Després de matar en Sebastià, en Manelic marxa sol a la Terra alta.

Fals

2. Expressió escrita

[3 punts en total]

2.1.

[1 punt]

Els problemes horaris **se sumen** a altres fenòmens que **perjudiquen** el son com ara l'excés de llum en hores **nocturnes** o l'**ús** de mòbils i tauletes abans de dormir. "Hem de recuperar el valor del son. Durant anys s'ha fet un discurs que dormir és de covards i s'ha demostrat que no, que per ser creatius, no tenir estrès i viure millor cal que el cervell **descansi**", defensa Fabián Mohedano, promotor de la plataforma Reforma Horària.

La Comissió Europea proposava que l'**últim** canvi obligatori **es produís** al març del 2019, **tot i que** la presidència de torn de la UE vol ara **posposar-ho** dos anys més. A partir de llavors, cada país podria decidir si **mantenir** l'horari d'estiu o tornar a passar-se definitivament al d'hivern a l'octubre.

Els problemes horaris **s'afegeixen/s'agreguen/s'ajunten** a altres fenòmens que **fan mal/alteren/danyen** el son com ara l'excés de llum en hores **de nit** o la **utilització** de mòbils i tauletes abans de dormir. "Hem de recuperar el valor del son. Durant anys s'ha fet un discurs que dormir és de covards i s'ha demostrat que no, que per ser creatius, no tenir estrès i viure millor cal que el cervell **reposi**", defensa Fabián Mohedano, promotor de la plataforma Reforma Horària.

La Comissió Europea proposava que el **darrer** canvi obligatori **tingués lloc** al març del 2019, **encara que/malgrat que** la presidència de torn de la UE vol ara **endarrerir-ho/ajornar-ho** dos anys més. A partir de llavors, cada país podria decidir si **conservar/continuar amb/quedar-se amb** l'horari d'estiu o tornar a passar-se definitivament al d'hivern a l'octubre.

2.2.

[2 punts]

Resposta oberta.

Comentari sobre la correcció:

Amb l'aparició de l'*Ortografia catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans l'any 2017 la llista de mots que porten accent diacrític es va reduir a quinze monosíl·labs d'ús freqüent. Un cop acabat el període de moratòria, on es permetia la convivència de les dues normatives, l'antiga i la nova, es comptaran com a errors els accents que no s'ajustin a la norma actual.

Pel que fa a la gramàtica, cal tenir en compte que a l'examen es demana un text formal. En aquest sentit, i en relació amb la correcció d'aquesta prova, es pot dir que la norma no ha canviat, ja que les novetats principals de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals.

Recordeu que cal aplicar els criteris d'adequació (al registre formal i al contingut que es demana), coherència (estructura del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

L'extensió del text s'ha d'ajustar al nombre de paraules que s'han demanat. La distribució dels 2 punts d'aquesta prova és la següent:

- a) contingut (1 punt, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- b) adequació i coherència (0,5, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- c) estil (0,5, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)

Les faltes, encara que siguin repetides, resten 0,1. Es resten totes les comeses en l'examen a més de l'exercici d'expressió escrita.

D'altra banda, en relació amb la **sinonímia**, es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística

[3 punts en total]

3.1.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

3.1.1.

oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement de lloc

3.1.2.

complement de règim verbal o preposicional

3.1.3.

complement o objecte directe

3.1.4.

oració subordinada substantiva de complement o objecte directe

3.1.5.

complement o objecte indirecte

3.2.

[0,5 punts]

- a) UNA FULLA / UN FULL
- b) SINÓ / SI NO
- c) POT SER / POTSER
- d) QUANT / QUAN
- e) GENS / RES

3.3.

[0,5 punts]

- a) RECULLO
- b) RESSENT
- c) TRAUREM
- d) FOSSIN
- e) BULL

3.4.

[0,5 punts]

Es va endinsar cap a l'interior de l'illa, sense saber què hi trobaria. Hi havia molt de fang vora del riu i va enfonsar-se fins als genolls quan va intentar de travessar-lo.

3.5.

[0,5 punts]

- a) Escassedat / escassetat / escassesa
- b) envermellits/ vermellosos
- c) emmidonà/va emmidonar
- d) espaiós
- e) esmorteït

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 2

Opció d'examen
(Marqueu l'opció triada)

OPCIÓ A

☐

OPCIÓ B

☐

Qualificació				TR	
1. Comprensió lectora	1.1				
	1.2				
	1.3				
	1.4				
	1.5				
2. Expressió escrita	2.1				
	2.2				
3. Reflexió lingüística	3.1				
	3.2				
	3.3				
	3.4				
	3.5				
Suma de notes parcials					
Descompte per faltes					
Total					
Qualificació final					

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Sempre m'havia vantat de ser un home essencialment feliç. Menava una vida ordenada, dedicada a la musicologia, i el meu nom era respectat. Viví plàcidament fins que va venir la desgràcia.

En aquell temps venturós les meves dèries anaven adreçades al rescat i l'edició d'obres desconegudes o que els avatars de la vida havien privat de la fama que mereixien, i la meva feina —a hores d'ara ho puc pensar sense vanaglòria— havia admirat els entesos. Jo vaig descobrir en un racó d'uns magatzems de gra de vora Marburg tretze *lieds* inconeguts de Schubert que constituïen un cicle del qual no es tenia cap notícia i que jo vaig batejar amb el nom una mica xaró de *Les aromes del blat*; pels indicis, vaig llançar la hipòtesi, que ara ja és tesi oficial, que aquells *lieds* eren el tribut amorós de l'autor a una camperola desconeguda. Molt schubertià, això d'escampar generosament la producció com si el futur no existís. També havia acabat, en aquell temps, l'edició acuradíssima de l'obra per a orgue del pare Antoni Soler, famós en el seu temps i desconegut avui, i tinc l'alegria íntima de saber que la meva feina està produint els seus fruits lentament i Soler no serà mai més oblidat. I les *Cantates profanes* de Stolibëck? I la increïble *Sonata en re* de Wolf? I...? Certament hauria d'estar orgullós de les meves activitats com a musicòleg, que em donaven prestigi tot i que no em bastaven per menjar. Però no n'estic, d'orgullós; m'és del tot impossible, després del que va esdevenir-se.

Tot va començar en l'època en què jo vivia encara a Barcelona i Robert Balló s'havia donat a conèixer com a compositor i desorientava la crítica, que s'exclamava dient com és que un violinista tan excepcional és capaç d'escriure aquestes meravelles per a piano, senyores i senyors. Jo també m'ho preguntava. Per això l'havia anat a entrevistar —també perpetrava la crítica a la premsa per raons exclusivament econòmiques tot i que sempre m'ha esverat el comentari immediat, sense perspectiva— i en el meu article, que va fer soroll, vaig arribar a la conclusió que Balló abans que violinista, era músic. No el coneixia personalment, abans de l'entrevista, i a tots dos ens va plaure de trobar-nos. A mi em van impressionar l'amplitud dels seus coneixements i la seguretat de les seves conviccions. Tot això barrejat amb aquell aire de món de què s'envoltava. Era un home elegant, prim, ben vestit, de gestos majestàtics i d'esguard i conversa brillants. Un home que assimilava bé el triomf, que estava avesat als aplaudiments com a intèrpret i que ara els esperava com a compositor perquè sabia que la seva música era bona. L'insigne Pau Cortadella havia estrenat les dues sonates per a piano enmig d'una expectació multitudinària i molts crítics maldaven per explicar-se aquella música —més enllà de Wagner, record de Beethoven, retorn al romanticisme, una nova via, l'alternativa a l'impressionisme francès, el classicisme fet música— contradient-se amb aquella alegria.

Jaume CABRÉ. «Nocturn». A: *Vuit narradors actuals*. Barcelona: Edicions 62, 1996, p. 173-174

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Segons explica ell mateix, el narrador era compositor.	☐	☐
b) El narrador era una persona reputada en el seu ofici.	☐	☐
c) Robert Balló era flautista.	☐	☐
d) El narrador coneixia Balló abans de fer-li l'entrevista.	☐	☐
e) Les composicions de Robert Balló eren desconcertants per als crítics.	☐	☐

1.2. Trobeu en el text els cinc mots o expressions que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]

- a) *Portava, duia:*
- b) *Manies, obsessions:*
- c) *Vanitat, presumció:*
- d) *Carrincló, ridícul:*
- e) *Intentaven, s'esforçaven:*

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. La resposta ha de contenir tots els elements que formen la construcció substituïda pel pronom feble. [0,5 punts]

- a) «En aquell temps venturós les meves dèries anaven adreçades al rescat i l'edició d'obres desconegudes o que els avatars de la vida havien privat de la fama que mereixien, i la meva feina —a hores d'ara **ho** puc pensar sense vanaglòria— havia admirat els entesos»:
- b) «Un home que assimilava bé el triomf, que estava avesat als aplaudiments com a intèrpret i que ara **els** esperava com a compositor perquè sabia que la seva música era bona»:

1.4. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, a què es dedicava el narrador i quines descobertes havia fet. [0,5 punts]

1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu per què la Natàlia vol comprar salfumant en la novella *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) La narradora de <i>La plaça del Diamant</i> no s'identifica amb la Natàlia, el personatge principal de la novella.	☐	☐
b) El pis on vivien la Natàlia i en Quimet era de lloguer.	☐	☐
c) En Quimet no mor al front d'Aragó.	☐	☐
d) L'Antoni, l'adroguer, venia veces per als coloms.	☐	☐
e) La Natàlia sempre estava d'acord amb en Quimet.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) La Cecília es rebella contra la societat tradicional en la qual viu.	☐	☐
b) Les aigües estancades simbolitzen les creences populars tradicionals i sense voluntat de canvi.	☐	☐
c) La Cecília està enamorada del mestre del poble.	☐	☐
d) La Trinitat, l'esposa del batlle, està en contra de les opinions de Pere Amat.	☐	☐
e) L'escena final de l'obra succeeix a casa d'en Romanill.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent canviant els temps verbals en passat per formes de present. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«A mi m'impressionaven l'amplitud dels seus coneixements i la seguretat de les seves conviccions. Tot això barrejat amb aquell aire de món de què s'envoltava. Era un home elegant, prim, ben vestit, de gestos majestàtics i d'esguard i conversa brillants. Un home que assimilava bé el triomf, que estava avesat als aplaudiments com a intèrpret i que ara els esperava com a compositor perquè sabia que la seva música era bona. L'insigne Pau Cortadella estrenava les dues sonates per a piano enmig d'una expectació multitudinària i molts crítics maldaven per explicar-se aquella música —més enllà de Wagner, record de Beethoven, retorn al romanticisme, una nova via, l'alternativa a l'impressionisme francès, el classicisme fet música— contradient-se amb aquella alegria.»

- 2.2. En el text, el narrador explica: «Certament hauria d'estar orgullós de les meves activitats com a musicòleg, que em donaven prestigi tot i que no em bastaven per menjar. Però no n'estic, d'orgullós; m'és del tot impossible, després del que va esdevenir-se». Basant-vos en aquestes paraules, escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu quina és la desgràcia que li podia haver esdevingut després de l'entrevista amb Robert Balló. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Com seria un món on existissin plataformes d'humans virtuals, un món on aquests avatars ser-vissin per testar medicaments o vacunes per als humans reals? Doncs bé, aquest món, que sembla tret d'un episodi de *Black Mirror*, ja és aquí. La companyia biomèdica ELEM, una *spin-off* del Barcelona Supercomputing Center - Centre Nacional de Supercomputació (BSC-CNS), és la primera platafor-ma amb l'objectiu de crear humans virtuals útils per realitzar assajos clínics. Amb matisos.

«No podíem fabricar un avatar humà de cop, havíem de començar per alguna banda i vam decidir que fos el cor», explica el fundador d'ELEM, Christopher Morton, a l'*Emprenem*. El projecte s'anomena *V-Heart*, i consisteix en una plataforma dotada d'una població de 256 cors digitals 3D basats en dades virtuals i reals de pacients. Recentment han obert una ronda de finançament a Capital Cell per un valor d'1,2 milions d'euros, dels quals ja han aconseguit més del 64 %. L'empresa està valorada en 7,5 milions i aspira a arribar als 250 milions l'any 2027.

Actualment, els assajos per aprovar medicaments i altres productes farmacèutics han de passar per unes fases específiques. Primer es fan proves al laboratori amb cèl·lules, després es fan amb ani-mals i finalment amb humans. «Els assajos són el taló d'Aquilles de les empreses», afirma Morton. Hi ha un gran pes de la dimensió ètica. Molts cops els resultats obtinguts en estudis amb animals no són traslladables als humans. Sovint també apareixen biaixos en els assajos amb humans, per exemple de sexe o edat. A tot això, s'hi afegeix l'abandonament del 30 % dels voluntaris que participen en assajos clínics, les traves reguladores imposades i els grans costos tant temporals com financers.

«Fer proves amb avatars com proposa ELEM ofereix una possible solució a aquests problemes», afirma Morton. Els cors digitals que bateguen dins un superordinador com el Mare Nostrum no posen en risc ni animals ni persones. A més, permeten eliminar molts dels biaixos que es troben en els assajos tradicionals. Per exemple, si en un estudi disposen de més cors d'homes que de dones, poden modificar les dades i multiplicar els segons. Morton ho veu necessari perquè «el cor femení és anatòmicament diferent del masculí, i no reacciona igual a les malalties».

Més endavant, gràcies a la ronda de finançament, també volen crear cors de nens i de persones amb malalties cardiovasculars minoritàries. Els assajos tradicionals no es poden fer amb infants per motius ètics, i també és molt difícil fer-los en el cas d'algunes malalties rares perquè no es troben voluntaris. Els 256 cors digitals dels quals disposa actualment ELEM són sans, així que combinant-los entre ells o agregant-los malalties se'n poden crear de nous.

Els assajos virtuals només són el primer pas per arribar a la medicina personalitzada. Ara a un pacient amb asincronia cardíaca —és a dir, a qui no li funcionen els dos ventricles del cor alhora— se li posa un marcapassos i molts cops el cos el rebutja. En canvi, amb aquesta nova tecnologia es podria fer una còpia digital exacta del seu cor i preguntar-se què passaria si li canviessin la posició del mar-capassos o un fàrmac concret. Així, fins a trobar la millor solució per curar el pacient.

Adaptació feta a partir del text d'Anna REIG.

«Avatars humans per portar a terme assajos clínics». *Ara. Emprenem* [en línia] (5 desembre 2021)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) La companyia biomèdica ELEM pretén fabricar un avatar humà de cop.	☐	☐
b) La companyia ELEM està valorada en 250 milions d'euros.	☐	☐
c) Els assajos clínics plantegen problemes ètics.	☐	☐
d) La companyia ELEM emmagatzema 256 cors digitals.	☐	☐
e) Els marcapassos no provoquen rebuig.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots o expressions que poden funcionar com a sinònims dels mots o expressions següents. [0,5 punts]
- a) *Desitja, ambiciosa:*
  - b) *Part vulnerable (d'algú o d'alguna cosa):*
  - c) *Transferibles, extrapolables:*
  - d) *Obstacles, impediments:*
  - e) *Refusa:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. La resposta ha de contenir tots els elements que formen la construcció substituïda pel pronom feble. [0,5 punts]
- a) «Els assajos tradicionals no es poden fer amb infants per motius ètics, i també és molt difícil fer-**los** en el cas d'algunes malalties rares perquè no es troben voluntaris»:
  - b) «Els 256 cors digitals dels quals disposa actualment ELEM són sans, així que combinant-los entre ells o agregant-los malalties se'**n** poden crear de nous»:
- 1.4. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, per quines fases cal passar per a aprovar productes farmacèutics i per què l'aprovació d'aquests productes presenta dificultats. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu qui és en Vergés i quin paper fa a l'obra *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) La Natàlia té cura del primer colom ferit que entra per una finestra a casa seva.	☐	☐
b) La Natàlia i en Quimet van tenir tres fills.	☐	☐
c) Durant la guerra, en Quimet no torna mai a casa seva.	☐	☐
d) L'Antoni, l'adroguer, dona feina a la Natàlia.	☐	☐
e) L'adroguer sempre anomena <i>Colometa</i> a la Natàlia.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) La Cecília estudia per fer de mestra.	☐	☐
b) El Foraster no té cap formació científica.	☐	☐
c) La Juliana no va mai a l'església.	☐	☐
d) La Cecília no coincideix ideològicament amb en Vergés.	☐	☐
e) Al final de l'obra, la Cecília decideix romandre al poble.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

- 2.1. Reescriuiu el fragment següent canviant els temps verbals en present per formes de passat. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«Fer proves amb avatars com proposa ELEM ofereix una possible solució a aquests problemes», afirma Morton. Els cors digitals que bateguen dins un superordinador com el Mare Nostrum no posen en risc ni animals ni persones. A més, permeten eliminar molts dels biaixos que es troben en els assajos tradicionals. Per exemple, si en un estudi disposen de més cors d'homes que de dones, poden modificar les dades i multiplicar els segons. [...]

Més endavant, gràcies a la ronda de finançament, també volen crear cors de nens i de persones amb malalties cardiovasculars minoritàries.»

- 2.2. En el text es plantegen els avantatges que suposa la creació d'avatars humans per a comprovar l'eficàcia de medicaments i de tractaments mèdics. Escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què proposeu altres arguments a favor de la manipulació genètica amb finalitats experimentals, però també els problemes que pot suscitar. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats.
[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. Tinc l'alegria íntima de saber que la meva feina està produint els seus fruits lentament.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ construcció o clàusula d'infinitiu temporal

3.1.2. Si en un estudi disposen de més cors d'homes que de dones, poden modificar les dades i multiplicar els segons.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☐ oració subordinada adverbial condicional
- ☐ oració subordinada adverbial temporal
- ☐ oració subordinada adjectiva de complement directe

3.1.3. Vivia plàcidament fins que va venir la desgràcia.

- ☐ atribut
- ☐ complement del nom
- ☐ complement o objecte indirecte
- ☐ subjecte

3.1.4. Ara a un pacient amb asincronia cardíaca —és a dir, a qui no li funcionen els dos ventricles del cor alhora— se li posa un marcapassos i molts cops el cos el rebutja.

- ☐ complement del nom
- ☐ subjecte
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.5. Sempre m'havia vantat de ser un home essencialment feliç.

- ☐ complement de règim (o preposicional)
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement del nom
- ☐ complement agent

3.2. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a) _____ que va dir que ho faria bé i al final ho va fer _____ malament com va saber. (*tan / tant*)
- b) L'home _____ va venir ahir a la botiga no sé de _____ treballa. (*què / que*)
- c) Va explicar que el seu pare era _____; però aquest _____ no se'l creu ni ell. (*conte / comte*)
- d) Va _____ la quantitat de l'aposta i després va _____ el paper en el qual tenia anotada la xifra. (*doblegar / doblar*)
- e) _____ em va tancar la porta al nas i em va dir que només m'atendria _____ de visita establertes. (*aleshores / a les hores*)

3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. No podeu utilitzar formes perifràstiques. [0,5 punts]

- a) Jo no _____ (*concebre*) la cuina sense creativitat.
- b) _____ -vos (*treure*) la mascareta a l'aire lliure.
- c) _____ (*poder*) fer la feina amb tranquil·litat, l'ha haguda de fer a correu.
- d) La Maria va demanar al professor que li _____ (*donar*) més temps per a fer l'examen.
- e) Serà molt ben rebut qualsevol suggeriment que vosaltres ens _____ (*voler*) fer arribar.

3.4. Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so fricatiu alveolar sord [s]. [0,5 punts]

Va llegir un altre cop l'escrit que li havien tramès i en va fer mil trossos. Després va encendre un llumí, i el va cremar.

3.5. Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a) Va donar un cop al prestatge i van caure tots els gots. Quina _____! (*trencar*)
- b) Els productes bàsics s'han _____ molt aquest darrer trimestre. (*barat*)
- c) El presumpte culpable va cometre l'assassinat amb traïdoria i _____. (*carn*)
- d) Els països occidentals tenen un índex d'_____ més elevat que els països subdesenvolupats. (*alfabet*)
- e) Eren tots al port per desitjar-li una _____ travessia. (*ventura*)

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

--

Institut
d'Estudis
Catalans

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 5

Opció d'examen
 (Marqueu l'opció triada)

OPCIÓ A

☐

OPCIÓ B

☐

Qualificació				TR	
1. Comprensió lectora	1.1				
	1.2				
	1.3				
	1.4				
	1.5				
2. Expressió escrita	2.1				
	2.2				
3. Reflexió lingüística	3.1				
	3.2				
	3.3				
	3.4				
	3.5				
Suma de notes parcials					
Descompte per faltes					
Total					
Qualificació final					

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Tornà el plugim en forma de roina fastigosa. Quedava molt per visitar, a l'aire lliure i a cobert. No ens posàvem d'acord a l'hora de preparar un programa factible i, a contracor, el meu home accedí a acompanyar-me a visitar el pont de Maria Pia, obra d'enginyeria que, fa més d'un segle, construí Gustave Eiffel utilitzant el sistema «mecano» de la majestuosa torre que s'alçaria uns quants anys després al cor de París.

Cridàrem un taxi. El taxista intentà dissuadir-nos quan vaig demanar-li que ens dugués al pont de Donya Maria. Posteriorment entendríem els seus motius, però no els va exposar clarament (el client sempre té raó) i insistírem tant, que l'home, sense badar boca, ens desembarcà sota les 640 tones d'acer que esmerçaren en la construcció del pont, a 60 metres del riu i els seus 350 metres de llargària. Li donaren el nom de Donya Maria Pia, muller de Don Luis I, el qual també tindria el seu pont de ferro més gran, més ample, més alt i de dos pisos, però no el construiria Eiffel, sinó el seu deixeble Teofilo Seyring.

El taxista ja ens havia avisat, i qui avisa no és traïdor. Aquella excursió no tenia sentit. Per entrar al pont calia pujar alguns trams d'escales metàl·liques que duen a les vies construïdes en el seu dia per al tràfec ferroviari al nord de Portugal. Sense sortir del vehicle, les mans al volant i l'expressió enutjada, el taxista ens va mirar com si ens donés una oportunitat de rectificar. En lloc de demanar-li que ens tornés a la vila, li pagàrem la cursa i ens acomiadàrem amb un cop de porta que no agradà gens al taxista i que no es mereixia.

A més de ploure bufava un vent que no ens deixava estendre el paraigua. Vaig cobrir-me el cap amb la bufanda que duia cargolada al coll. Amb prou feines mantenia l'equilibri, sacsejada per la ventada. Calgué renunciar al paraigua. No estava gens contenta de mi mateixa i agafant-me fort al braç del meu home li vaig dir que ho sentia molt, que m'avergonyia d'haver insistit en un pla tan descabellat, que em feia càrrec del seu mal humor, procuraria evitar-li sortides tan inútils i arriscades, etc., etc. El meu home, que sordeja una mica, no podia sentir-me en aquell marc agredit pel vent i la pluja. El panorama era desolador: ferro, boira, pluja i aquell vent giravoltant que ens sacsejava com ninots de palla.

Buscàrem aixopluc en una parada d'autobús, el 88 exactament. No tenia sostre, només la barra de ferro amb l'indicador de la línia, una làmina de metall que grinyolava com un penell fuetejat per la rufaga.

No passava un taxi ni per miracle entre els molts automòbils que ens esquitxaven en la seva cursa, sense aturar-se, ni per pietat, davant els dos ancians deseparats i espantats. Volia fer auto-stop, però el meu home no hauria acceptat la idea. Calia esperar i fer el cor fort.

Teresa PÀMIES. *Nadal a Porto*. Barcelona: Empúries, 1996, p. 84-86

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) El pont de Don Luis I va ser construït per Gustave Eiffel.	☐	☐
b) El pont de Donya Maria Pia tenia 60 metres de llargària.	☐	☐
c) Els passatgers es van acomiadar del taxista amb un cop de porta.	☐	☐
d) Teofilo Seyring va ser alumne de Gustave Eiffel.	☐	☐
e) El matrimoni es va poder arrecerar en una parada d'autobús.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots o expressions que poden funcionar com a sinònims dels mots o expressions següents. [0,5 punts]
- a) *A desgrat:*
  - b) *Empraren, utilitzaren, dedicaren:*
  - c) *Moguda bruscament:*
  - d) *Recer, protecció:*
  - e) *Feia sorolls estridents, xerricava:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. La resposta ha de contenir tots els elements que formen la construcció substituïda pel pronom feble. [0,5 punts]
- a) «Li donaren el nom de Donya Maria Pia, muller de Don Luis I, el qual també tindria el seu pont de ferro més gran, més ample, més alt i de dos pisos, però no **el** construiria Eiffel, sinó el seu deixeble Teofilo Seyring»:
  - b) «No estava gens contenta de mi mateixa i agafant-me fort al braç del meu home li vaig dir que ho sentia molt, que m'avergonyia d'haver insistit en un pla tan descabellat, que em feia càrrec del seu mal humor, procuraria evitar-**li** sortides tan inútils i arriscades»:
- 1.4. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, per què la narradora demana perdó al seu marit. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu quin paper té l'embut en l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) La mare de la Natàlia mor durant la guerra.	☐	☐
b) En Quimet, amb el seu comportament, anul·la la personalitat de la Natàlia.	☐	☐
c) En morir en Quimet, la Natàlia torna a demanar feina als senyors de la casa on havia treballat abans.	☐	☐
d) Quan es casa amb l'Antoni, la Natàlia té una dona de fer feines.	☐	☐
e) Els fills de la Natàlia no s'avenen amb l'Antoni.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) L'obra planteja una contraposició entre un individu progressista i científic i una societat immobiliària.	☐	☐
b) La segona escena de l'obra té lloc a la casa de la vila.	☐	☐
c) En Romanill primer està d'acord amb les idees del Foraster però després canvia d'opinió.	☐	☐
d) Al final mossèn Gregori sent compassió per la Cecília.	☐	☐
e) El batlle creu que mossèn Gregori no hauria de tocar el tedèum per aturar el poble.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescribiu el fragment següent canviant els temps verbals en passat simple per formes de passat perifràstic. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«Tornà el plugim en forma de roina fastigosa. Quedava molt per visitar, a l'aire lliure i a cobert. No ens posàvem d'acord a l'hora de preparar un programa factible i, a contracor, el meu home accedí a acompanyar-me a visitar el pont de Maria Pia, obra d'enginyeria que, fa més d'un segle, construí Gustave Eiffel utilitzant el sistema "mecano" de la majestuosa torre que s'alçaria uns quants anys després al cor de París.

Cridàrem un taxi. El taxista intentà dissuadir-nos quan vaig demanar-li que ens dugués al pont de Donya Maria. Posteriorment entendríem els seus motius, però no els exposà clarament (el client sempre té raó) i insistírem tant, que l'home, sense badar boca, ens desembarcà sota les 640 tones d'acer que esmerçaren en la construcció del pont, a 60 metres del riu i els seus 350 metres de llargària. Li donaren el nom de Donya Maria Pia, muller de Don Luis I, el qual també tindria el seu pont de ferro més gran, més ample, més alt i de dos pisos, però no el construiria Eiffel, sinó el seu deixeble Teófilo Seyring.»

- 2.2. L'excursió que s'explica en el text va ser un fracàs. Escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu un viatge o una excursió que, per raó del temps o de les circumstàncies, no va anar tan bé com hauríeu volgut. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

«Començo a fer pa a les cinc del matí. No hauria pensat mai que hi ha usuaris desperts a aquesta hora», explica la Lola, una fornera de l'Eixample. Qui comparteix amb ella la matinada és una dels milers de persones que ja han pres com a hàbit una pràctica fins fa poc inusual: comprar a través d'una aplicació de mòbil les sobres que una botiga o restaurant acumularà al final de la jornada. Així s'evita llençar el menjar a les escombraries i, a sobre, se'n treu una recompensa econòmica. Cada dia l'establiment de la Lola reparteix com a mínim dues bosses plenes de *croissants*, empanades i barres de pa. Cada paquet val tres euros i els seus clients poden reservar-lo a través del mòbil des de la nit anterior. O també es pot fer a les cinc del matí, com ho fa un client de la Lola cada dia.

En els últims anys la tecnologia ha sortit al rescat d'un problema tant social com econòmic: el malbaratament alimentari. Pot ser rendible donar una última sortida als aliments que, si no, acabarien a l'abocador? Això és el que intenten des de fa uns mesos a Barcelona plataformes tecnològiques com Too Good To Go i We Save Eat, un dels primers èxits de l'economia circular en la batalla per convèncer els negocis que cuidar el planeta també és rendible. Aquestes aplicacions permeten comprar aliments frescos de tota mena, *sushi* inclòs, abans que els locals se'n desfacin, i cada cop més gent —especialment joves— ho veuen com una opció perfectament vàlida per comprar el sopar o altres adquisicions regulars.

Encara que el sud d'Europa és la part del continent més aferrada al culte a la gastronomia, per entendre el sorgiment d'aquest fenomen cal mirar al nord. Allà és on va néixer la danesa Too Good To Go, que va aterrar a Espanya el setembre passat. La idea va néixer de quatre joves europeus que van quedar horroritzats després de veure la quantitat de menjar que acabava a les escombraries en el bufet lliure on sopaven.

En pocs mesos, Too Good To Go ha superat els 200.000 usuaris a l'Estat i ja té més de 700 establiments inscrits, dels quals prop de 200 són a Catalunya. Les dades de tot Europa no deixen indiferent: 8 milions d'usuaris repartits en deu països, més de 17.000 locals i 12 milions de *packs* rescatats de les escombraries.

La realitat és que aquest concepte ha quallat tant en alguns països que hi ha ciutats en què conviuen fins a quatre aplicacions per «rescatar» aliments. Per ara a Barcelona només existeix una altra opció a part de Too Good To Go: la catalana Eva Jorge és la impulsora de We Save Eat, un projecte que reproduïx el model danès. L'aplicació ja acumula 50.000 descàrregues a Espanya —està disponible a Madrid i Barcelona— i espera triplicar el nombre de comerços fins a un miler aquest any.

Al darrere d'aquest moviment hi ha un tabú compartit per la majoria de grans empreses de producció i distribució alimentària basat en un principi moral: llençar menjar quan hi ha gent que passa gana està mal vist i els negocis són els primers interessats que aquesta informació no surti a la llum.

Adaptació feta a partir del text de Paula SOLANAS. «Salvar el menjar de les escombraries, el primer gran èxit de l'economia circular». *Ara* [en línia] (7 abril 2019)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Hi ha diverses aplicacions informàtiques que contribueixen a evitar el malbaratament d'aliments.	☐	☐
b) Els joves són els menys disposats a comprar aliments frescos que, en cas contrari, es llençarien a les escombraries.	☐	☐
c) Les iniciatives per a donar una nova oportunitat als aliments han sorgit al sud d'Europa.	☐	☐
d) To Good To Go té més usuaris que We Save Eat.	☐	☐
e) A les empreses de producció i distribució alimentària no els importa que la gent sàpiga que es llencen molts aliments que no es venen.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots o expressions següents. [0,5 punts]
- a) *Compensació, gratificació:*
  - b) *Desaprofitament, l'efecte de deixar perdre:*
  - c) *Compres:*
  - d) *Aterrits, esfereïts:*
  - e) *Insensible, impassible:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. La resposta ha de contenir tots els elements que formen la construcció substituïda pel pronom feble. [0,5 punts]
- a) «Cada paquet val tres euros i els seus clients poden reservar-**lo** a través del mòbil des de la nit anterior»:
  - b) «Aquestes aplicacions permeten comprar aliments frescos de tota mena, *sushi* inclòs, abans que els locals se'**n** desfacin»:
- 1.4. Exposeu, en un màxim de cinquanta mots, on i per què va sorgir la primera iniciativa de rescatar aliments que a la fi del dia sobren en botigues o restaurants. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu quines diferències hi ha entre la Cecília i la seva mare a l'obra *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) En Quimet pensa que amb els coloms que té a casa seva es farà ric.	☐	☐
b) El pare de la Natàlia va morir abans que la seva mare.	☐	☐
c) Un cop casada amb en Quimet, la Natàlia es rebella contra la voluntat del seu marit i contra els convencionalismes de l'època.	☐	☐
d) L'Antoni, al final de la novella, es fa càrrec de l'adrogueria del seu padrastre.	☐	☐
e) La Rita es casa amb en Vicenç, que treballa de botiguer en un forn de pa.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) El Foraster no és present en el segon acte de l'obra.	☐	☐
b) El discurs del Foraster representa una amenaça per als interessos de mossèn Gregori.	☐	☐
c) Mossèn Gregori, al final de l'obra, defensa les idees del Foraster.	☐	☐
d) La gent del poble està en contra del Foraster.	☐	☐
e) L'obra es clou amb una conversa entre la Cecília i en Vergés.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent canviant els temps verbals en present per formes de passat. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«Començo a fer pa a les cinc del matí», explica la Lola, una fornera de l'Eixample. Qui comparteix amb ella la matinada és una dels milers de persones que ja han pres com a hàbit una pràctica fins fa poc inusual: comprar a través d'una aplicació de mòbil les sobres que una botiga o restaurant acumularà al final de la jornada. Així s'evita llençar el menjar a les escombraries i, a sobre, se'n treu una recompensa econòmica. Cada dia l'establiment de la Lola reparteix com a mínim dues bosses plenes de *croissants*, empanades i barres de pa. Cada paquet val tres euros.»

- 2.2. En el text es descriu una iniciativa que s'emmarca en l'anomenada «economia circular». Aquest model de producció i consum es basa en l'allargament de la vida útil dels articles a través de procediments com ara compartir-los, reutilitzar-los, reparar-los o reciclar-los per evitar que es llencin. Escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què proposeu procediments que permetin allargar la vida dels productes. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta de les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. Calgué renunciar al paraigua.

- ☐ complement de règim (o preposicional)
- ☐ complement del nom
- ☐ complement predicatiu
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.2. Posteriorment entendríem els seus motius, però no els va exposar clarament (el client sempre té raó) i insistírem tant, que l'home, sense badar boca, ens desembarcà sota les 640 tones d'acer.

- ☐ complement del nom
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ subjecte
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.3. En lloc de demanar-li que ens tornés a la vila, li pagàrem la cursa.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ construcció o clàusula d'infinitiu temporal

3.1.4. Les dades de tot Europa no deixen indiferent.

- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement predicatiu
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement de règim (o preposicional)

3.1.5. El taxista intentà dissuadir-nos quan vaig demanar-li que ens dugués al pont de Donya Maria.

- ☐ oració subordinada substantiva temporal
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu temporal
- ☐ oració subordinada adverbial temporal
- ☐ construcció o clàusula d'infinitiu temporal

3.2. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a) —_____ no em saben dir quina editorial ha publicat aquest llibre.
—Si en diguessis l'autor _____ del títol potser tindries més sort.
(*en lloc / enlloc*)
- b) Estava _____ cansat després de _____ de córrer que es va asseure a la cadira i ja no es va poder aixecar. (*tan/ tant*)
- c) No _____ que no hagi arribat! _____ és que ha perdut el tren. (*potser/ pot ser*)
- d) No sé _____ va parlar tant si al final no va explicar el _____ de la seva decisió. (*perquè / per què*)
- e) _____ ha de bullir? _____ vegis que el brou s'espesseeix, apaga el foc. (*quan / quant*)

3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. No podeu utilitzar formes perifràstiques. [0,5 punts]

- a) No sé si us convidaré a la festa, perquè sempre _____ (*beure*) massa.
- b) En Joan va dir que _____ (*treure*) un excellent i amb prou feines ha aprovat l'examen.
- c) S'ha _____ (*difondre*) el retrat robot del presumpte assassí.
- d) Vaig demanar al metge que em _____ (*donar*) l'alta, però no ho va voler fer.
- e) _____ (*poder*) fer les coses a temps, sempre les fas a última hora i malament!

3.4. Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so fricatiu alveolar sonor [z]. [0,5 punts]

A mesura que continuava l'ascensió, el paisatge esdevenia més suau i adquiria unes belles tonalitats ocre, que embadalien.

3.5. Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a) Malgrat els donatius, els _____ bàsics no arriben a tots els damnificats. (*subministrar*)
- b) Necessitava diners i va haver d'_____ les seves joies. (*penyora*)
- c) El text tenia unes taques d'humitat i, per aquest motiu, alguns mots eren _____. (*llegir*)
- d) Les llàgrimes li van _____ la vista. (*tèrbol*)
- e) Els càlculs estadístics van demostrar que la mostra estava _____. (*biaix*)

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans

SÈRIE 2

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Sempre m'havia vantat de ser un home essencialment feliç. **Menava** una vida ordenada, dedicada a la musicologia, i el meu nom era respectat. Viví plàcidament fins que va venir la desgràcia.

En aquell temps venturós les meves **dèries** anaven adreçades al rescat i l'edició d'obres desconegudes o que els avatars de la vida havien privat de la fama que mereixien, i la meua feina —a hores d'ara **ho** puc pensar sense **vanaglòria**— havia admirat els entesos. Jo vaig descobrir en un racó d'uns magatzems de gra de vora Marburg tretze *lieds* inèdits de Schubert que constituïen un cicle del qual no es tenia cap notícia i que jo vaig batejar amb el nom una mica **xaró** de *Les aromes del blat*; pels indicis, vaig llançar la hipòtesi, que ara ja és tesi oficial, que aquells *lieds* eren el tribut amorós de l'autor a una camperola desconeguda. Molt schubertià, això d'escampar generosament la producció com si el futur no existís. També havia acabat, en aquell temps, l'edició acuradíssima de l'obra per a orgue del pare Antoni Soler, famós en el seu temps i desconegut avui, i tinc l'alegria íntima de saber que la meua feina està produint els seus fruits lentament i Soler no serà mai més oblidat. I les *Cantates profanes* de Stölben? I la increïble *Sonata en re* de Wolf? I...? Certament hauria d'estar orgullós de les meves activitats com a musicòleg, que em donaven prestigi tot i que no em bastaven per menjar. Però no n'estic, d'orgullós; m'és del tot impossible, després del que va esdevenir-se.

Tot va començar en l'època en què jo vivia encara a Barcelona i Robert Balló s'havia donat a conèixer com a compositor i desorientava la crítica, que s'exclamava dient com és que un violinista tan excepcional és capaç d'escriure aquestes meravelles per a piano, senyores i senyors. Jo també m'ho preguntava. Per això l'havia anat a entrevistar —també perpetrava la crítica a la premsa per raons exclusivament econòmiques tot i que sempre m'ha esverat el comentari immediat, sense perspectiva— i en el meu article, que va fer soroll, vaig arribar a la conclusió que Balló abans que violinista, era músic. No el coneixia personalment, abans de l'entrevista, i a tots dos ens va plaure de trobar-nos. A mi em van impressionar l'amplitud dels seus coneixements i la seguretat de les seves conviccions. Tot això barrejat amb aquell aire de món de què s'envoltava. Era un home elegant, prim, ben vestit, de gestos majestàtics i d'esguard i conversa brillants. Un home que assimilava bé el triomf, que estava avesat als aplaudiments com a intèrpret i que ara **els** esperava

com a compositor perquè sabia que la seva música era bona. L'insigne Pau Cortadella havia estrenat les dues sonates per a piano enmig d'una expectació multitudinària i molts crítics **maldaven** per explicar-se aquella música —més enllà de Wagner, record de Beethoven, retorn al romanticisme, una nova via, l'alternativa a l'impressionisme francès, el classicisme fet música— contradient-se amb aquella alegria.

Jaume CABRÉ, "Nocturn", dins *Vuit narradors actuals*, Barcelona: Edicions 62, 1996, p. 173-174.

1. Comprensió lectora

[4 punts en total]

1.1

[0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

a) Segons explica ell mateix, el narrador era compositor.

Fals

b) El narrador era una persona reputada en el seu ofici.

Vertader

c) Robert Balló era flautista.

Fals

d) El narrador coneixia Balló abans de fer-li l'entrevista.

Fals

e) Les composicions de Robert Balló eren desconcertants per als crítics.

Vertader

1.2

[0,5 punts]

- a) *Portava, duia*: __menava__
- b) *Manies, obsessions*: __dèries__
- c) *Vanitat, presumpció*: __vanaglòria__
- d) *Carrincló, ridícul*: __xaró__
- e) *Intentaven, s'esforçaven*: __maldaven__

1.3

[0,5 punts]

- a) «En aquell temps venturós les meves dèries anaven adreçades al rescat i l'edició d'obres desconegudes o que els avatars de la vida havien privat de la fama que mereixien, i la meva feina —a hores d'ara ho puc pensar sense vanaglòria— havia admirat els entesos»:

.....la feina (del narrador) havia admirat els entesos.....

- b) «Un home que assimilava bé el triomf, que estava avesat als aplaudiments com a intèrpret i que ara els esperava com a compositor perquè sabia que la seva música era bona»:

.....els aplaudiments.....

1.4

[0,5 punts]

El narrador era musicòleg. Es dedicava a rescatar, a editar obres musicals desconegudes o que s'havien perdut, i a buscar-ne els orígens. Va trobar uns *lied* de Schubert i va editar l'obra per a orgue del pare Antoni Soler. També feia de crític a la premsa i entrevistava músics i compositors famosos.

1.5

1.5.1

[1 punt]

Un cop mort en Quimet i acabada la guerra, la Natàlia es troba sense recursos per poder subsistir. No troba feina i ella i els seus dos fills passen molta gana. Després de dos dies sense poder menjar, surt a comprar safumant perquè té la intenció de matar el seus dos fills i alhora suïcidar-se.

1.5.2

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

- a) La narradora de La plaça del Diamant no s'identifica amb la Natàlia, el personatge principal de la novel·la.

Fals

- b) El pis on vivien la Natàlia i en Quimet era de lloguer.

Vertader

- c) En Quimet no mor al front d'Aragó.

Fals

- d) L'Antoni, l'adroguer, venia veges per als coloms.

Vertader

- e) La Natàlia sempre estava d'acord amb en Quimet.

Fals

1.5.3.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

- a) La Cecília es rebel·la contra la societat tradicional en la qual viu.

Vertader

- b) Les aigües estancades simbolitzen les creences populars tradicionals i sense voluntat de canvi.

Vertader

- c) La Cecília està enamorada del mestre del poble.

Fals

- d) La Trinitat, l'esposa del batlle, està en contra de les opinions de Pere Amat.

Fals

- e) L'escena final de l'obra succeeix a casa d'en Romanill.

Fals

2. Expressió escrita

[3 punts en total]

2.1

[1 punt]

A mi m'**impressionaven** l'amplitud dels seus coneixements i la seguretat de les seves conviccions. Tot això barrejat amb aquell aire de món de què s'**envoltava**. **Era** un home elegant, prim, ben vestit, de gestos majestàtics i d'esguard i conversa brillants. Un home que **assimilava** bé el triomf, que **estava** avesat als aplaudiments com a intèrpret i que ara els **esperava** com a compositor perquè **sabia** que la seva música **era** bona. L'insigne Pau Cortadella **estrenava** les dues sonates per a piano enmig d'una expectació multitudinària i molts crítics **maldaven** per explicar-se aquella música —més enllà de Wagner, record de Beethoven, retorn al romanticisme, una nova via, l'alternativa a l'impressionisme francès, el classicisme fet música— contradient-se amb aquella alegria.

A mi m'**impressionen** l'amplitud dels seus coneixements i la seguretat de les seves conviccions. Tot això barrejat amb aquell aire de món de què s'**envolta**. **És** un home elegant, prim, ben vestit, de gestos majestàtics i d'esguard i conversa brillants. Un home que **assimila** bé el triomf, que **està** avesat als aplaudiments com a intèrpret i que ara els **espera** com a compositor perquè **sap** que la seva música **és** bona. L'insigne Pau Cortadella **estrena** les dues sonates per a piano enmig d'una expectació multitudinària i molts crítics **malden** per explicar-se aquella música —més enllà de Wagner, record de Beethoven, retorn al romanticisme, una nova via, l'alternativa a l'impressionisme francès, el classicisme fet música— contradient-se amb aquella alegria.

2.2

[2 punts]

Resposta oberta.

Comentari sobre la correcció:

A l'examen es demana un text formal. En relació amb la correcció d'aquesta prova, la norma no s'ha modificat, ja que les novetats principals de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals.

Recordeu que cal aplicar al text els criteris d'adequació (al registre formal i al tema que es demana), coherència (estructura i organització del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

L'extensió del text s'ha d'ajustar al nombre de paraules que s'han demanat. La distribució dels 2 punts d'aquesta prova és la següent:

- a) adequació (0,5 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- b) coherència (0,75 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- c) cohesió (0,75 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)

Pel que fa a la correcció, les faltes, encara que siguin repetides, resten 0,1. Es resten totes les que s'han comès en els exercicis d'expressió escrita.

D'altra banda, en relació amb la sinonímia, es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Com seria un món on existissin plataformes d'humans virtuals, un món on aquests avatars servissin per testar medicaments o vacunes per als humans reals? Doncs bé, aquest món, que sembla tret d'un episodi de *Black Mirror*, ja és aquí. La companyia biomèdica ELEM, una *spin-off* del Barcelona Supercomputing Center – Centre Nacional de Supercomputació (BSC-CNS), és la primera plataforma amb l'objectiu de crear humans virtuals útils per realitzar assajos clínics. Amb matisos.

“No podíem fabricar un avatar humà de cop, havíem de començar per alguna banda i vam decidir que fos el cor”, explica el fundador d'ELEM Christopher Morton a l'*Emprenem*. El projecte s'anomena *V.Heart*, i consisteix en una plataforma dotada d'una població de 256 cors digitals 3D basats en dades virtuals i reals de pacients. Recentment han obert una ronda de finançament a Capital Cell per valor d'1,2 milions d'euros, dels quals ja han aconseguit més del 64%. L'empresa està valorada en 7,5 milions i **aspira** a arribar als 250 milions l'any 2027.

Actualment els assajos per aprovar medicaments i altres productes farmacèutics han de passar per unes fases específiques. Primer es fan proves al laboratori amb cèl·lules, després es fan amb animals i finalment amb humans. “Els assajos són el **taló d'Aquil·les** de les empreses”, afirma Morton. Hi ha un gran pes de la dimensió ètica. Molts cops els resultats obtinguts en estudis amb animals no són **traslladables** als humans. Sovint també apareixen biaixos en els assajos amb humans, per exemple de sexe o edat. A tot això, s'hi afegeix l'abandonament del 30 % dels voluntaris que participen en assajos clínics, les **traves** reguladores imposades i els grans costos tant temporals com financers.

“Fer proves amb avatars com proposa ELEM ofereix una possible solució a aquests problemes”, afirma Morton. Els cors digitals que bateguen dins un superordinador com el Mare Nostrum no posen en risc ni animals ni persones. A més, permeten eliminar molts dels biaixos que es troben en els assajos tradicionals. Per exemple, si en un estudi disposen de més cors d'homes que de dones, poden modificar les dades i multiplicar els segons. Morton ho veu necessari perquè “el cor femení és anatòmicament diferent del masculí, i no reacciona igual a les malalties”.

Més endavant, gràcies a la ronda de finançament, també volen crear cors de nens i de persones amb malalties cardiovasculars minoritàries. Els assajos tradicionals no es poden fer amb infants per motius ètics, i també és molt difícil fer-**los** en el cas d'algunes malalties rares perquè no es troben voluntaris. Els 256 cors digitals dels quals disposa actualment ELEM són sans, així que combinant-los entre ells o agregant-los malalties se'n poden crear de nous.

Els assajos virtuals només són el primer pas per arribar a la medicina personalitzada. Ara a un pacient amb asincronia cardíaca —és a dir, a qui no li

funcionen els dos ventricles del cor alhora— se li posa un marcapassos i molts cops el cos el **rebutja**. En canvi, amb aquesta nova tecnologia es podria fer una còpia digital exacta del seu cor i preguntar-se què passaria si li canviessin la posició del marcapassos o un fàrmac concret. Així, fins a trobar la millor solució per curar el pacient.

Adaptació feta a partir del text d'Anna REIG. "Avatars humans per portar a terme assajos clínics", *Ara. Emprenem* [en línia] (5 de desembre de 2021).

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1

[0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

a) La companyia biomèdica ELEM pretén fabricar un avatar humà de cop.

Fals

b) La companyia ELEM està valorada en 250 milions d'euros.

Fals

c) Els assajos clínics plantegen problemes ètics.

Vertader

d) La companyia ELEM emmagatzema 256 cors digitals.

Vertader

e) Els marcapassos no provoquen rebuig.

Fals

1.2

[0,5 punts]

- a) Desitja, ambiciona: _ aspira _____
- b) Part vulnerable (d'algú o d'alguna cosa): __ taló d'Aquil·les _____
- c) Transferibles, extrapolables: ____traslladables____
- d) Obstacles, impediments: ____traves____
- e) Refusa: _rebutja_____

1.3

[0,5 punts]

- a) «Els assajos tradicionals no es poden fer amb infants per motius ètics, i també és molt difícil fer-**los** en el cas d'algunes malalties rares perquè no es troben voluntaris»:

.....els assajos tradicionals/ els assaigs tradicionals.....

- b) «Els 256 cors digitals dels quals disposa actualment ELEM són sans, així que combinant-los entre ells o agregant-los malalties se'**n** poden crear de nous»:

...cors (digitals).....

1.4

[0,5 punts]

Les tres fases són les següents: fer proves primer amb cèdules, després amb animals i en darrer lloc amb humans. A més de problemes ètics, no tots els resultats obtinguts es poden fer extensius als humans, els quals també poden variar d'acord amb el sexe o l'edat. Hi ha també l'abandonament de voluntaris i les grans despeses temporals i econòmiques que es generen.

1.5.

1.5.1

[1 punt]

En Vergés és el mestre del poble. Està enamorat de la Cecília, malgrat que ideològicament són diferents. Vol educar el poble i fer-lo sortir de les supersticions. Defensa el Foraster, però no ho fa fins a les últimes conseqüències. És, en definitiva, un personatge conformista, que accepta fins i tot algunes mostres de la religiositat popular.

1.5.2.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

a) La Natàlia té cura del primer colom ferit que entra per una finestra a casa seva.

Vertader

b) La Natàlia i en Quimet van tenir tres fills.

Fals

c) Durant la guerra, en Quimet no torna mai a casa seva.

Fals

d) L'Antoni, l'adroguer, dona feina a la Natàlia.

Vertader

e) L'adroguer sempre anomena *Colometa* a la Natàlia.

Fals

1.5.3.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

a) La Cecília estudia per fer de mestra.

Vertader

b) El Foraster no té cap formació científica.

Fals

c) La Juliana no va mai a l'església.

Fals

d) La Cecília no coincideix ideològicament amb en Vergés.

Vertader

e) Al final de l'obra, la Cecília decideix romandre al poble.

Fals

2. Expressió escrita

[3 punts en total]

2.1.

[1 punt]

«Fer proves amb avatars com **proposa** ELEM **ofereix** una possible solució a aquests problemes», **afirma** Morton. Els cors digitals que **bateguen** dins un superordinador com el Mare Nostrum no **posen** en risc ni animals ni persones. A més, **permeten** eliminar molts dels biaixos que es **troben** en els assajos tradicionals. Per exemple, si en un estudi **disposen** de més cors d'homes que de dones, **poden** modificar les dades i multiplicar els segons. [...]

Més endavant, gràcies a la ronda de finançament, també **volen** crear cors de nens i de persones amb malalties cardiovasculars minoritàries».

«Fer proves amb avatars com **proposava** ELEM **oferia** una possible solució a aquests problemes», **afirmava** Morton. Els cors digitals que **bategaven** dins un superordinador com el Mare Nostrum no **posaven** en risc ni animals ni persones. A més, **permetien** eliminar molts dels biaixos que es **trobaven** en els assajos tradicionals. Per exemple, si en un estudi **disposaven** de més cors d'homes que de dones, **podien** modificar les dades i multiplicar els segons. [...]

Més endavant, gràcies a la ronda de finançament, també **volien** crear cors de nens i de persones amb malalties cardiovasculars minoritàries».

2.2

[2 punts]

Resposta oberta.

Comentari sobre la correcció:

A l'examen es demana un text formal. En relació amb la correcció d'aquesta prova, la norma no s'ha modificat, ja que les novetats principals de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals.

Recordeu que cal aplicar al text els criteris d'adequació (al registre formal i al tema que es demana), coherència (estructura i organització del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

L'extensió del text s'ha d'ajustar al nombre de paraules que s'han demanat. La distribució dels 2 punts d'aquesta prova és la següent:

- a) adequació (0,5 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- b) coherència (0,75 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- c) cohesió (0,75 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)

Pel que fa a la correcció, les faltes, encara que siguin repetides, resten 0,1. Es resten totes les que s'han comès en els exercicis d'expressió escrita.

D'altra banda, en relació amb la sinonímia, es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1

oració subordinada substantiva de complement directe

3.1.2

oració subordinada adverbial condicional

3.1.3

subjecte

3.1.4

complement o objecte directe

3.1.5

complement de règim (o preposicional)

3.2.

[0,5 punts]

- a) TANT - TAN
- b) QUE - QUÈ
- c) COMTE - CONTE
- d) DOBLAR - DOBLEGAR
- e) ALESHORES – A LES HORES

3.3

[0,5 punts]

- a) CONCEBO
- b) TRAIEU
- c) PODENT
- d) DONÉS
- e) VULGUEU

3.4.

[0,5 punts]

Va llegir un altre cop l'escrit que li havien tramès i en va fer mil trossos. Després va encendre un llumí, i el va cremar.

3.5

[0,5 punts]

- a) TRENCADISSA
- b) ABARATIT
- c) ACARNISSAMENT/ENCARNISSAMENT
- d) ALFABETITZACIÓ
- e) VENTUROSOSA

SÈRIE 5

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Tornà el plugim en forma de roina fastigosa. Quedava molt per visitar, a l'aire lliure i a cobert. No ens posàvem d'acord a l'hora de preparar un programa factible i, a **contracor**, el meu home accedí a acompanyar-me a visitar el pont de Maria Pia, obra d'enginyeria que, fa més d'un segle, construï Gustave Eiffel utilitzant el sistema «mecano» de la majestuosa torre que s'alçaria uns quants anys després al cor de París.

Cridàrem un taxi. El taxista intentà dissuadir-nos quan vaig demanar-li que ens dugués al pont de Donya Maria. Posteriorment entendríem els seus motius, però no els va exposar clarament (el client sempre té raó) i insistírem tant, que l'home, sense badar boca, ens desembarcà sota les 640 tones d'acer que **esmerçaren** en la construcció del pont, a 60 metres del riu i els seus 350 metres de llargària. Li donaren el nom de Donya Maria Pia, muller de Don Luis I, el qual també tindria el seu pont de ferro més gran, més ample, més alt i de dos pisos, però no **el** construiria Eiffel, sinó el seu deixeble Teofilo Seyring.

El taxista ja ens havia avisat, i qui avisa no és traïdor. Aquella excursió no tenia sentit. Per entrar al pont calia pujar alguns trams d'escales metàl·liques que duen a les vies construïdes en el seu dia per al tràfec ferroviari al nord de Portugal. Sense sortir del vehicle, les mans al volant i l'expressió enutjada, el taxista ens va mirar com si ens donés una oportunitat de rectificar. En lloc de demanar-li que ens tornés a la vila, li pagàrem la cursa i ens acomiadàrem amb un cop de porta que no agradà gens al taxista i que no es mereixia.

A més de ploure bufava un vent que no ens deixava estendre el paraigua. Vaig cobrir-me el cap amb la bufanda que duia cargolada al coll. Amb prou feines mantenia l'equilibri, **sacsejada** per la ventada. Calgué renunciar al paraigua. No estava gens contenta de mi mateixa i agafant-me fort al braç del meu home li vaig dir que ho sentia molt, que m'avergonyia d'haver insistit en un pla tan descabellat, que em feia càrrec del seu mal humor, procuraria evitar-**li** sortides tan inútils i arriscades, etc., etc. El meu home, que sordeja una mica, no podia sentir-me en aquell marc agredit pel vent i la pluja. El panorama era desolador: ferro, boira, pluja i aquell vent giravoltant que ens sacsejava com ninots de palla.

Buscàrem **aixopluc** en una parada d'autobús, el 88 exactament. No tenia sostre, només la barra de ferro amb l'indicador de la línia, una làmina de metall que **grinyolava** com un penell fuetejat per la rufaga.

No passava un taxi ni per miracle entre els molts automòbils que ens esquitxaven en la seva cursa, sense aturar-se, ni per pietat, davant els dos ancians deseparats i espantats. Volia fer autostop, però el meu home no hauria acceptat la idea. Calia esperar i fer el cor fort.

Teresa PÀMIES, *Nadal a Porto*. Barcelona: Editorial Empúries, 1996, p. 84-86.

1. Comprensió lectora

[4 punts en total]

1.1.

[0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

- a) El pont de Don Luis I va ser construït per Gustave Eiffel. Fals
- b) El pont de Donya Maria Pia tenia 60 metres de llargària. Fals
- c) Els passatgers es van acomiadar del taxista amb un cop de porta. Vertader
- d) Teofilo Seyring va ser alumne de Gustave Eiffel. Vertader
- e) El matrimoni es va poder arrecerar en una parada d'autobús. Fals

1.2.

[0,5 punts]

- a) *A desgrat*: _a contracor_____
- b) *Empraren, utilitzaren, dedicaren*: ____ esmerçaren ____
- c) *Recer, protecció*: ____ aixopluc_____
- d) *Moguda bruscamen*t: _sacsejada_____
- e) *Feia sorolls estridents*: __grinyolava_____

1.3.

[0,5 punts]

- a) ... el pont ...
- b) ...al (meu/seu) marit..

1.4.

[0,5 punts]

La narradora s'entesta a visitar en un dia de pluja un pont, construït per Gustave Eiffel, el qual, a més de no tenir cap interès, té certes dificultats d'accés. A més, les condicions climatològiques empitjoren la situació, per raó de les ràfegues de vent i de la pluja. No troben transport per tornar-se'n a la vila ni lloc per aixoplugar-se.

1.5.

1.5.1.

[1 punt]

L'embut apareix al mateix temps que els coloms en la vida de la Natàlia. La forma que té, que s'estreny en la part de baix, simbolitza l'existència de la protagonista, cada vegada més controlada, angoixada i difícil. Alhora l'embut és l'instrument amb què la Natàlia vol matar els seus fills, on abocaria el sulfumant.

1.5.2.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

- a) La mare de la Natàlia mor durant la guerra. Fals
- b) En Quimet, amb el seu comportament, anul·la la personalitat de la Natàlia. Vertader
- c) En morir el Quimet, la Natàlia torna a demanar feina als senyors de la casa on havia treballat abans. Vertader
- d) Quan es casa amb l'Antoni, la Natàlia té una dona de fer feines. Vertader
- e) Els fills de la Natàlia no s'avenen amb l'Antoni. Fals

1.5.3.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

- a) L'obra planteja una contraposició entre un individu progressista i científic i una societat immobiliària. Vertader
- b) La segona escena de l'obra té lloc a la casa de la vila. Fals
- c) En Romaní primer està d'acord amb les idees del Foraster però després canvia d'opinió. Fals
- d) Al final Mossèn Gregori sent compassió per la Cecília. Vertader
- e) El batlle creu que mossèn Gregori no hauria de tocar el tedèum per aturar el poble. Fals

2. Expressió escrita

[3 punts en total]

2.1.

[1 punt]

Va tornar el plugim en forma de roina fastigosa. Quedava molt per visitar, a l'aire lliure i a cobert. No ens posàvem d'acord a l'hora de preparar un programa factible i, a contracor, el meu home **va accedir** a acompanyar-me a visitar el pont de Maria Pia, obra d'enginyeria que, fa més d'un segle, **va construir** Gustave Eiffel utilitzant el sistema «mecano» de la majestuosa torre que s'alçaria uns quants anys després al cor de París.

Vam cridar un taxi. El taxista **va intentar** dissuadir-nos quan vaig demanar-li que ens duqués al pont de Donya Maria. Posteriorment entendríem els seus motius, però no els **va exposar** clarament (el client sempre té raó) i **vam insistir** tant, que l'home, sense badar boca, ens **va desembarcar** sota les 640 tones d'acer que **van esmerçar** en la construcció del pont, a 60 metres del riu i els seus 350 metres de llargària. Li **van donar** el nom de Donya Maria Pia, muller de Don Luis I, el qual també tindria el seu pont de ferro més gran, més ample, més alt i de dos pisos, però no el construiria Eiffel, sinó el seu deixeble Teófilo Seyring.

2.2.

[2 punts]

Resposta oberta.

Recordeu que cal aplicar al text els criteris d'adequació (al registre formal i al tema que es demana), coherència (estructura i organització del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

L'extensió del text s'ha d'ajustar al nombre de paraules que s'han demanat. La distribució dels 2 punts d'aquesta prova és la següent:

- a) adequació (0,5 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- b) coherència (0,75 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- c) cohesió (0,75 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)

Pel que fa a la correcció, les faltes, encara que siguin repetides, resten 0,1. Es resten totes les que s'han comès en l'examen.

D'altra banda, en relació amb la sinonímia, es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

“Començo a fer pa a les cinc del matí. No hauria pensat mai que hi ha usuaris desperts a aquesta hora”, explica la Lola, una fornera de l'Eixample. Qui comparteix amb ella la matinada és una dels milers de persones que ja han pres com a hàbit una pràctica fins fa poc inusual: comprar a través d'una aplicació de mòbil les sobres que una botiga o restaurant acumularà al final de la jornada. Així s'evita llençar el menjar a les escombraries i, a sobre, se'n treu una **recompensa** econòmica. Cada dia l'establiment de la Lola reparteix com a mínim dues bosses plenes de croissants, empanades i barres de pa. Cada paquet val tres euros i els seus clients poden reservar-**lo** a través del mòbil des de la nit anterior. O també es pot fer a les cinc del matí, com ho fa un client de la Lola cada dia.

En els últims anys la tecnologia ha sortit al rescat d'un problema tant social com econòmic: el **malbaratament** alimentari. ¿Pot ser rendible donar una última sortida als aliments que, si no, acabarien a l'abocador? Això és el que intenten des de fa uns mesos a Barcelona plataformes tecnològiques com Too Good To Go i We Save Eat, un dels primers èxits de l'economia circular en la batalla per convèncer els negocis que cuidar el planeta també és rendible. Aquestes aplicacions permeten comprar aliments frescos de tota mena, sushi inclòs, abans que els locals se'n **desfacin**, i cada cop més gent —especialment joves— ho veuen com una opció perfectament vàlida per comprar el sopar o altres **adquisicions** regulars.

Encara que el sud d'Europa és la part del continent més aferrada al culte a la gastronomia, per entendre el sorgiment d'aquest fenomen cal mirar al nord. Allà és on va néixer la danesa Too Good To Go, que va aterrar a Espanya el setembre passat. La idea va néixer de quatre joves europeus que van quedar **horroritzats** després de veure la quantitat de menjar que acabava a les escombraries en el bufet lliure on sopaven.

En pocs mesos, Too Good To Go ha superat els 200.000 usuaris a l'Estat i ja té més de 700 establiments inscrits, dels quals prop de 200 són a Catalunya. Les dades per a tot Europa no deixen **indiferent**: vuit milions d'usuaris repartits en deu països, més de 17.000 locals i 12 milions de **packs** rescatats de les escombraries.

La realitat, però, és que aquest concepte ha quallat tant en alguns països que hi ha ciutats en què conviuen fins a quatre aplicacions per “rescatar” aliments.

Per ara a Barcelona només existeix una altra opció a part de Too Good To Go: la catalana Eva Jorge és la impulsora de We Save Eat, un projecte que reproduïx el model danès. L'aplicació ja acumula 50.000 descàrregues a Espanya —està disponible a Madrid i Barcelona— i espera triplicar el nombre de comerços fins a un miler aquest any.

Al darrere d'aquest moviment hi ha un tabú compartit per la majoria de grans empreses de producció i distribució alimentària basat en un principi moral: llençar menjar quan hi ha gent que passa gana està mal vist i els negocis són els primers interessats que aquesta informació no surti a la llum.

Adaptació feta a partir del text de Paula SOLANAS. "Salvar el menjar de les escombraries, el primer gran èxit de l'economia circular", *Ara* [en línia] (7 d'abril de 2019)

1. Comprensió lectora

[4 punts en total]

1.1.

[0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

a) Diverses aplicacions informàtiques contribueixen a evitar el malbaratament d'aliments.

Vertader

b) Els joves són els menys disposats a comprar aliments frescos que, en cas contrari, es llençarien a les escombraries.

Fals

c) Les iniciatives per donar una nova oportunitat als aliments han sorgit en el sud d'Europa.

Fals

d) To Good To Go té més usuaris que We Save Eat.

Vertader

e) A les empreses de producció i distribució alimentària no els importa que la gent sàpiga que es llencen molts aliments que no es venen.

Fals

1.2.

[0,5 punts]

a) Compensació, gratificació: __recompensa__

b) Desaprofitament, l'efecte de deixar perdre: __malbaratament__

c) Compres: __adquisicions__

d) Aterrits, esfereïts: __horroritzats__

e) Insensible, desinteressat: __indiferent__

1.3.

[0,5 punts]

- a) ...el paquet.....
- b) ...dels aliments (frescos)...

1.4.

[0,5 punts]

Quatre joves danesos, en veure la quantitat de menjar que es llençava a les escombraries en un restaurant de bufet lliure, van crear l'aplicació Too Good To Go amb la finalitat de rescatar aquests aliments. Els compradors els adquireixen, en establiments que s'adhereixen al projecte, a un preu més baix del que s'han venut durant el dia.

1.5.

1.5.1.

[1 punt]

La Cecília és una persona que estudia, idealista i que vol canviar el món tradicional on viu. S'enfronta constantment als seus pares i, en relació amb la seva mare, li retreu que accepti el paper d'esposa submissa. La mare, que comparteix les mateixes idees que el marit, és molt religiosa i creu que no ha educat correctament la seva filla.

1.5.2.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

- a) En Quimet pensa que amb els coloms que té a casa seva es farà ric. Vertader
- b) El pare de la Natàlia va morir abans que la seva mare. Fals
- c) Un cop casada amb el Quimet, la Natàlia es rebel·la contra la voluntat del seu marit i contra els convencionalismes de l'època. Fals
- d) L'Antoni, al final de la novel·la, es fa càrrec de l'adrogueria del seu padastre. Vertader
- e) La Rita es casa amb en Vicenç, que treballa de botiguer en un forn de pa. Fals

1.5.3.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

- a) El Foraster no és present en el segon acte de l'obra.
Fals
- b) El discurs del Foraster representa una amenaça per als interessos de mossèn Gregori.
Vertader
- c) Mossèn Gregori, al final de l'obra, defensa les idees del Foraster.
Fals
- d) La gent del poble està en contra del Foraster.
Vertader
- e) L'obra es clou amb una conversa entre la Cecília i en Vergés.
Vertader

2. Expressió escrita

[3 punts en total]

2.1.

[1 punt]

“**Començava** a fer pa a les cinc del matí”, **explicava** la Lola, una fornera de l'Eixample. Qui **compartia** amb ella la matinada **era** una de les milers de persones que **tenien** com a hàbit una pràctica fins **feia** poc inusual: comprar a través d'una aplicació de mòbil les sobres que una botiga o restaurant acumularà al final de la jornada. Així s'**evitava** llençar el menjar a les escombraries i, a sobre, se'n **treia** una recompensa econòmica. Cada dia l'establiment de la Lola **repartia** com a mínim dues bosses plenes de croissants, empanades i barres de pa. Cada paquet **valia** tres euros.

Mentre hi hagi coherència, és possible fer servir altres temps de passat diferents de l'imperfet, però cal llegir el text perquè realment el contingut tingui sentit.

2.2.

[2 punts]

Resposta oberta.

Recordeu que cal aplicar al text els criteris d'adequació (al registre formal i al tema que es demana), coherència (estructura i organització del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

L'extensió del text s'ha d'ajustar al nombre de paraules que s'han demanat. La distribució dels 2 punts d'aquesta prova és la següent:

- a) adequació (0,5 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- b) coherència (0,75 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- c) cohesió (0,75 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)

Pel que fa a la correcció, les faltes, encara que siguin repetides, resten 0,1. Es resten totes les que s'han comès en l'examen.

D'altra banda, en relació amb la sinonímia, es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística

[3 punts en total]

3.1.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1.

complement de règim (o preposicional)

3.1.2.

complement circumstancial (o adjunt)

3.1.3.

oració subordinada substantiva de complement directe

3.1.4.

complement predicatiu

3.1.5.

oració subordinada adverbial temporal

3.2.

[0,5 punts]

- a) ENLLOC - EN LLOC
- b) TAN - TANT
- c) POT SER - POTSER
- d) PER QUÈ - PERQUÈ
- e) QUANT – QUAN

3.3.

[0,5 punts]

- a) BEVEU
- b) TRAURIA
- c) DIFÓS
- d) DONÉS
- e) PODENT

3.4.

[0,5 punts]

A mesura que continuava l'ascensió, el paisatge se suavitzava i adquiria unes belles tonalitats ocres, que embadalien.

3.5.

[0,5 punts]

- a) SUBMINISTRAMENTS
- b) EMPENYORAR
- c) IL·LEGIBLES
- d) ENTERBOLIR
- e) ESBIAXADA

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 1

Opció d'examen
(Marqueu l'opció triada)

OPCIÓ A

☐

OPCIÓ B

☐

Qualificació				TR	
1. Comprensió lectora	1.1				
	1.2				
	1.3				
	1.4				
	1.5				
2. Expressió escrita	2.1				
	2.2				
3. Reflexió lingüística	3.1				
	3.2				
	3.3				
	3.4				
	3.5				
Suma de notes parcials					
Descompte per faltes					
Total					
Qualificació final					

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Cal que li digui de camí que vostè i jo no ens hem vist mai de la vida, que no formo part ni dels seus parents, ni dels seus amics, ni tan sols dels seus conciutadans, i l'únic que sé de Berga, la vila on vostè resideix, és el que en diu la *Gran enciclopèdia catalana* a l'article corresponent. Suposo que aquestes paraules esbandiran un seguit de cabòries, lògiques, que l'hauran amoïnat aquests anys; però, de retruc, en desvetllaran d'altres sense, en definitiva, aclarir-ne cap. Només li demano una miqueta de paciència; en acabar de llegir aquests fulls, potser abans, atès que intueixo que és una dona intel·ligent, ho veurà tot més clar que l'aigua.

Jo em dic Estanislau Dellasegre, però la gent em coneix més per Joe Galàxia, el meu nom professional. Sempre he estat artista de circ; formava parella amb la meua dona, la Marieta Castells, i fèiem un número que se'n deia «Joe Galàxia i la Dona Obús». Ara que em trobo a les portes de la mort, que és com la gent fina en diu, i vostè em perdonarà l'expressió, d'estar a punt de cascar-la, això em fa somriure, però la veritat és que ens sortia un número rodó, molt arriscat i espectacular. Teníem un èxit darrere l'altre i ofertes a cabassos; ens permetíem el luxe d'escollir els circs on ens abellia actuar i cobràvem el que volíem. Mal m'està el dir-ho, però tot havia estat ideat i fet per mi, que sempre he tingut la mà trencada per a les coses mecàniques. No la cansaré amb detalls tècnics; només li diré que, en essència, la cosa constava d'una mena de canó que funcionava amb aire comprimit. La Marieta feia d'obús; en disparar-se el canó, ella sortia com una bala, passava a través d'una roda de foc penjada sobre la pista i anava a caure a uns deu metres de distància, a sobre d'una palanca, a l'altra punta de la qual estava un servidor. L'impuls de la Marieta em feia sortir projectat a mi, que passava en sentit invers la roda flamejant i feia cap a una cadireta fixada damunt el canó. Allò era un deliri. Quines ovacions, senyora! La gent no es cansava d'aplaudir i havíem de sortir a saludar un sac de vegades. Comprendrà que ens jugàvem el físic a cada funció i que el nostre treball exigia valor, sang freda i una precisió infal·lible. Sobretot, calia vigilar que la pressió fos la justa i canviar regularment els cuirs que evitaven les fugides d'aire; la Marieta era el que se'n diu un tros de dona i l'eina se'n ressentia.

Suposo que vostè ha començat a lligar caps, però és més lluny de la veritat del que es pensa. No es precipiti. Ara arribem a la part més esfereïdora.

Jesús MONCADA. «L'estremidora confessió de Joe Galàxia (Història de fulletó)».

A: *Vuit narradors actuals*. Barcelona: Edicions 62, 1996, p. 69-70

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Joe Galàxia escriu, quan està a punt de morir, a una senyora de Berga.	☐	☐
b) La dona de Joe Galàxia era molt prima.	☐	☐
c) Per les seves actuacions, Joe Galàxia i la seva parella cobraven molts diners.	☐	☐
d) En la funció, Joe Galàxia i la seva dona travessaven una roda de foc.	☐	☐
e) Mai no calia fer cap adaptació al canó.	☐	☐

1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]

a) *Dispersaran, dissoldran:*

b) *Cavillacions, preocupacions:*

c) *Enlluernador, vistós:*

d) *Agradava, plaïa:*

e) *Aterridora, atroç:*

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. La resposta ha de contenir tots els elements que formen la construcció substituïda pel pronom feble. [0,5 punts]

a) «Suposo que aquestes paraules esbandiran un seguit de cabòries, lògiques, que l'hauran amoïnat aquests anys; però, de retruc, en desvetllaran d'altres sense, en definitiva, aclarir-**ne** cap»:

b) «Mal m'està el dir-**ho**, però tot havia estat ideat i fet per mi, que sempre he tingut la mà trencada per a les coses mecàniques»:

1.4. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, per què l'actuació que feien els artistes en el circ comportava un risc. [0,5 punts]

1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu quines diferències de caràcter hi ha entre en Quimet i l'Antoni, els dos marits de la Natàlia, a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) <i>La plaça del Diamant</i> està escrita en tercera persona.	☐	☐
b) La Natàlia és òrfena de pare i mare.	☐	☐
c) La Natàlia sempre s'aturava a la botiga per mirar les nines.	☐	☐
d) En Quimet tractava la Natàlia d'una manera molt possessiva.	☐	☐
e) L'Antoni, l'adroguer, abans de casar-s'hi, va oferir a la Natàlia de treballar de dependent.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) A <i>Aigües encantades</i> es contraposen l'individu i la societat.	☐	☐
b) La Juliana no és una dona religiosa.	☐	☐
c) A la processó que es fa per a demanar que plogui, els homes van descalços.	☐	☐
d) El pare de la Cecília es nega a pagar-li l'any de carrera que li falta.	☐	☐
e) En Pere Amat modifica, a la fi de l'obra, la seva actitud hostil envers el Foraster.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent canviant els temps verbals en passat per formes de present. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«Jo em dic Estanislau Dellasegre, però la gent em coneix més per Joe Galàxia, el meu nom professional. [...] amb la meua dona, la Marieta Castells, fèiem un número que se'n deia «Joe Galàxia i la Dona Obús». Ara que em trobo a les portes de la mort, que és com la gent fina en diu, i vostè em perdonarà l'expressió, d'estar a punt de cascar-la, això em fa somriure, però la veritat és que ens sortia un número rodó, molt arriscat i espectacular. Teníem un èxit darrere l'altre i ofertes a cabassos; ens permetíem el luxe d'escollir els circs on ens abellia actuar i cobràvem el que volíem. [...] No la cansaré amb detalls tècnics; només li diré que, en essència, la cosa constava d'una mena de canó que funcionava amb aire comprimit.»

- 2.2. El fragment que heu llegit, narrat per Joe Galàxia, es tanca amb les paraules següents: «Ara arribem a la part més esfereïdora». Basant-vos en el que es diu en el text, escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu quin és l'episodi esfereïdor que imagineu que devia haver succeït. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

El llançament el 1957 del primer satèl·lit artificial, l'*Sputnik 1*, per part de la Unió Soviètica va accelerar la cursa espacial dels Estats Units, que el van interpretar com una amenaça, i va acabar derivant en la creació de la NASA, la qual va desenvolupar diversos programes espacials —com el Mercury i el Gemini— amb l'objectiu de posar un peu a la Lluna abans del 1970, un compromís adquirit pel president John Fitzgerald Kennedy. Estava en joc el prestigi dels Estats Units, sobretot des que la Unió Soviètica va posar en òrbita, l'abril del 1961, Iuri Gagarin, el primer home que va viatjar a l'espai.

La missió lunar *Apollo 11* va ser la primera a posar una persona a la superfície de la Lluna. Els sis primers vols del programa *Apollo* van ser llançaments de prova no tripulats i l'*Apollo 11* va ser la cinquena missió tripulada del programa. Tot i la seva forta càrrega simbòlica, tenia un abast científic limitat. Els astronautes hi van recollir roques lunars, hi van muntar un panell reflector per mesurar la distància exacta entre la Terra i la Lluna i hi van deixar un sismògraf per mesurar possibles moviments sísmics. L'emblema de la missió era una àguila amb el cap blanc, l'au nacional dels Estats Units, i una branca d'olivera a les urpes. I l'àguila també va ser l'animal que va donar nom al mòdul lunar, *Eagle*.

La tripulació de l'*Apollo 11* la formaven el comandant de la missió, Neil Armstrong, de trenta-vuit anys —civil, tot i que veterà de la guerra de Corea—, i dos pilots militars, Buzz Aldrin, de trenta-nou anys i pilot de la missió lunar, i Michael Collins, de trenta-vuit anys i pilot del mòdul de comandament. Tots tres havien sigut la tripulació de reserva de l'*Apollo 8*. Tenien personalitats molt diferents. Armstrong era força reservat i defugia el paper de protagonista, i estava més interessat en els aspectes tècnics del viatge que en la seva transcendència històrica, tot i que va pronunciar una frase per a la posteritat: «És un petit pas per a un home però un gran salt per a la humanitat». Doctorat pel MIT, Aldrin tenia una mentalitat analítica i científica i li va tocar ser el segon home a deixar la seva petjada sobre la Lluna. Michael Collins, que va ser l'únic que no va caminar sobre la superfície lunar perquè es va quedar al mòdul de comandament, orbitant la Lluna, va ser a qui menys atenció van prestar els mitjans de comunicació.

2 hores i 17 minuts, és a dir, 137 minuts: aquest és el temps que Neil Armstrong va estar sobre la Lluna. Buzz Aldrin, el segon home que va trepitjar-la, s'hi va estar 1 hora i 49 minuts. El rècord el té Eugene Cernan, astronauta de l'última missió lunar, l'*Apollo 17*, que s'hi va estar 22 hores i 4 minuts. Quan el mòdul lunar de l'*Apollo 11* va aterrar a la Lluna sobre la plana coneguda com a *Mare Tranquillitatis* (mar de la Tranquil·litat), començava a clarejar.

L'arribada de l'home a la Lluna es pot considerar el primer espectacle global, i va congregar a tot el món cinc-cents trenta milions d'espectadors davant del televisor per veure un borror Neil Armstrong en blanc i negre posant un peu sobre la Lluna.

Adaptació feta a partir del text de Lara BONILLA. «Fins a la Lluna i més enllà».

Ara [en línia] (15 juliol 2019)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) L' <i>Apollo 11</i> va ser la primera missió tripulada a l'espai.	☐	☐
b) La Unió Soviètica va ser el primer país a enviar un home a tripular una nau espacial.	☐	☐
c) Els tres pilots de l' <i>Apollo 11</i> tenien trenta-vuit anys.	☐	☐
d) Edwin Aldrin va romandre a la nau, orbitant la Lluna.	☐	☐
e) Tots tres astronautes van rebre la mateixa atenció per part dels mitjans de comunicació.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]
- a) *Intimidació:*
  - b) *Distintiu, insígnia:*
  - c) *Evitava:*
  - d) *Importància:*
  - e) *Reunir, aplegar:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. La resposta ha de contenir tots els elements que formen la construcció substituïda pel pronom feble. [0,5 punts]
- a) «El llançament el 1957 del primer satèl·lit artificial, l'*Sputnik 1*, per part de la Unió Soviètica va accelerar la cursa espacial dels Estats Units, que **el** van interpretar com una amenaça»:
  - b) «2 hores i 17 minuts, és a dir, 137 minuts: aquest és el temps que Neil Armstrong va estar sobre la Lluna. Buzz Aldrin, el segon home que va trepitjar-la, s'**hi** va estar 1 hora i 49 minuts. El rècord el té Eugene Cernan, astronauta de l'última missió lunar, l'*Apollo 17*, que s'**hi** va estar 22 hores i 4 minuts»:
- 1.4. Exposeu, en un màxim de cinquanta mots, per què en l'article s'afirma que la missió de l'*Apollo 11* tenia un abast científic limitat. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. Comenteu aquesta frase de la Cecília, que forma part de la conversa final que té amb en Vergés, a l'obra *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer: «L'àliga deixa el galliner, per sempre...» [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) En Quimet era una persona autoritària.	☐	☐
b) La Natàlia i en Quimet compraven les veces dels coloms a l'Antoni, l'adroguer.	☐	☐
c) La senyora Enriqueta, a l'estiu i a l'hivern, sols venia cacauets i xufles.	☐	☐
d) La filla de la Natàlia i en Quimet es deia Julieta.	☐	☐
e) La mare d'en Quimet va morir després que esclatés la Guerra Civil.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) El mossèn retreu a la Juliana que hagi deixat estudiar la seva filla.	☐	☐
b) La Cecília està acompanyada quan en Vergés va a veure-la a l'inici de l'obra.	☐	☐
c) El Foraster, en arribar al poble, s'adreça a la casa d'en Pere Amat.	☐	☐
d) En Joan Gatell és el metge del poble.	☐	☐
e) El marit de la Juliana és molt més intransigent que ella.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriu el fragment següent canviant els temps verbals en passat perifràstic per formes de passat simple. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«El llançament el 1957 del primer satèl·lit artificial, l'*Sputnik 1*, per part de la Unió Soviètica va accelerar la cursa espacial dels Estats Units, que el van interpretar com una amenaça, i va acabar derivant en la creació de la NASA, la qual va desenvolupar diversos programes espacials —com el Mercury i el Gemini— amb l'objectiu de posar un peu a la Lluna abans del 1970, un compromís adquirit pel president John Fitzgerald Kennedy. Estava en joc el prestigi dels Estats Units, sobretot des que la Unió Soviètica va posar en òrbita, l'abril del 1961, Iuri Gagarin, el primer home que va viatjar a l'espai.

La missió lunar *Apollo 11* va ser la primera a posar una persona a la superfície de la Lluna. [...] Tot i la seva forta càrrega simbòlica, tenia un abast científic limitat. Els astronautes hi van recollir roques lunars, hi van muntar un panell reflector per mesurar la distància exacta entre la Terra i la Lluna i hi van deixar un sismògraf per mesurar possibles moviments sísmics. L'emblema de la missió era una àguila amb el cap blanc, l'au nacional dels Estats Units, i una branca d'olivera a les urpes. I l'àguila també va ser l'animal que va donar nom al mòdul lunar, *Eagle*.»

- 2.2.** El text recorda l'arribada dels tripulants de l'*Apollo 11* a la Lluna, que tingué lloc l'any 1969. Escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què valoreu la importància i les aportacions dels viatges a l'espai. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. Suposo que aquestes paraules esbandiran un seguit de cabòries, lògiques, que l'hauran amoïnat aquests anys.

- ☐ complement agent
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ atribut
- ☐ complement de l'adjectiu

3.1.2. I l'àguila també va ser l'animal que va donar nom al mòdul lunar, Eagle.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ construcció o clàusula d'infinitiu temporal

3.1.3. Van muntar un panell reflector per mesurar la distància exacta entre la Terra i la Lluna i hi van deixar un sismògraf per mesurar possibles moviments sísmics.

- ☐ complement del nom
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ subjecte
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.4. La cosa constava d'una mena de canó que funcionava amb aire comprimit.

- ☐ complement de règim (o preposicional)
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement del nom
- ☐ complement agent

3.1.5. Va ser a qui menys atenció van prestar els mitjans de comunicació.

- ☐ subjecte
- ☐ atribut
- ☐ complement del nom
- ☐ complement o objecte indirecte

3.2. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a) Després de _____ de temps sense veure'l, m'adono que continua _____ loquaç com sempre. (*tan / tant*)
- b) No t'amoïnis _____ pels diners. No et costarà _____ tornar-ho a imprimir. (*gens / res*)
- c) Li vaig dir _____ tingués una mica de paciència i em va demanar per _____. (*què / que*)
- d) No diu _____ ruqueries; hauria estat millor que no hagués vingut, _____ volia intervenir en el programa. (*sinó / si no*)
- e) Hi eren _____ tots. Sols no hi van anar els que no es trobaven _____. (*gaire bé / gairebé*)

3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. No podeu utilitzar formes perifràstiques. [0,5 punts]

- a) Ja em diràs per què vols que ho _____ (*fer*) ells si no són les persones més indicades per a dur a terme aquesta missió.
- b) Aquests pastissers ara sempre es _____ (*lluir*) molt amb els pastissos que fan.
- c) Endavant. _____ (*escollir*) el vestit que t'agradi més.
- d) La Maria s'ha passat el matí _____ (*coure*) els caragols ben a poc a poc.
- e) Vigileu! No _____ (*voler*) anar tan de pressa, que caureu!

3.4. Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so fricatiu alveolar sord [s]. [0,5 punts]

Encara que va insistir molt perquè anés al casament, vaig decidir que no volia passar per aquest tràngol insuportable.

3.5. Completeu les oracions següents amb els verbs o substantius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a) Van arribar al restaurant, i es van _____ tot seguit. (*taula*)
- b) Té una absoluta _____ per a prendre decisions. (*inepte*)
- c) Va actuar amb _____ i al final va aconseguir el seu propòsit. (*perseverar*)
- d) La _____ d'aquest llibre és molt acurada. (*imprimir*)
- e) Tot i que sovint s'_____ de la seva germana, mai no ho va arribar a demostrar. (*gelós*)

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

--

Institut
d'Estudis
Catalans

SÈRIE 1

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1.

[0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

a) Joe Galàxia escriu, quan és a punt de morir, a una senyora de Berga.

Vertader

b) La dona de Joe Galàxia era molt prima.

Fals

c) Per les seves actuacions, Joe Galàxia i la seva parella cobraven molts diners.

Vertader

d) En la funció, Joe Galàxia i la seva dona travessaven una roda de foc.

Vertader

e) Mai no calia fer cap adaptació al canó.

Fals

1.2.

[0,5 punts]

- a) Dispersaran, dissoldran: esbandiran
- b) Cavil·lacions, preocupacions: cabòries
- c) Enlluernador, vistós: espectacular
- d) Agradava, plaïa: abellia
- e) Aterridora, atroç: esfereïdora

1.3.

[0,5 punts]

- a)
.....cabòries / cabòria / un seguit de cabòries / de cabòries.....
- b)
... tot havia estat ideat i fet per Joe Galàxia (pel protagonista)....

1.4.

[0,5 punts]

L'actuació era perillosa perquè la dona del protagonista es posava en una mena de canó i sortia disparada a uns deu metres de distància, passant per enmig d'una roda de foc, fins a arribar a la palanca on era ell, el qual, amb l'impuls, feia el trajecte en sentit contrari i aterrava en una cadira que era a sobre el canó.

1.5.

1.5.1.

[1 punt]

En Quimet és una persona dominant i gelosa. Es comporta de manera egoista i no té en compte en absolut els problemes de la Natàlia. En canvi, l'Antoni és una persona comprensiva i benèvola, que vetlla tant pel benestar de la seva dona com pel dels fills que la Natàlia havia tingut amb en Quimet.

1.5.2.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

a) *La plaça del Diamant* està escrita en tercera persona.

Fals

b) La Natàlia és òrfena de pare i mare.

Fals

c) La Natàlia sempre s'aturava a la botiga per mirar les nines.

Vertader

d) En Quimet tracta la Natàlia d'una manera molt possessiva.

Vertader

e) L'Antoni, l'adrogar, abans de casar-s'hi, va oferir a la Natàlia de treballar de dependent.

Fals

1.5.3.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

a) A *Aigües encantades* es contraposen l'individu i la societat.

Vertader

b) La Juliana no és una dona religiosa.

Fals

c) A la processó que es fa per a demanar que ploqui, els homes van descalços.

Vertader

d) El pare de la Cecília es nega a pagar-li l'any de carrera que li falta.

Vertader

e) En Pere Amat modifica, a la fi de l'obra, la seva actitud hostil envers el Foraster.

Fals

2. Expressió escrita

[3 punts en total]

2.1.

[1 punt]

Jo em dic Estanislau Dellasegre, però la gent em coneix més per Joe Galàxia, el meu nom professional. [...] amb la meva dona, la Marieta Castells, **fem** un número que se'n **diu** «Joe Galàxia i la Dona Obús». Ara que em trobo a les portes de la mort, que és com la gent fina en diu, i vostè em perdonarà l'expressió, d'estar a punt de cascar-la, això em fa somriure, però la veritat és que ens **surt** un número rodó, molt arriscat i espectacular. **Tenim** un èxit darrere l'altre i ofertes a cabassos; ens **permetem** el luxe d'escollir els circs on ens **abelleix** actuar i **cobrem** el que **volem**. [...] No la cansaré amb detalls tècnics; només li diré que, en essència, la cosa **consta** d'una mena de canó que **funciona** amb aire comprimit.

2.2.

[2 punts]

Resposta oberta.

Comentari sobre la correcció:

A l'examen es demana un text formal. En relació amb la correcció d'aquesta prova, la norma no s'ha modificat, ja que les novetats principals de la Gramàtica de la llengua catalana (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals.

Recordeu que cal aplicar al text els criteris d'adequació (al registre formal i al tema que es demana), coherència (estructura i organització del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

L'extensió del text s'ha d'ajustar al nombre de paraules que s'han demanat. La distribució dels 2 punts d'aquesta prova és la següent:

- a) adequació (0,5 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- b) coherència (0,75 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- c) cohesió (0,75 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)

Pel que fa a la correcció, les faltes, encara que siguin repetides, resten 0,1. Es resten totes les que s'han comès en l'examen de l'exercici d'expressió escrita.

D'altra banda, en relació amb la sinonímia, es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

OPCIÓ B

1. Comprensió lectora

[4 punts en total]

1.1.

[0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte. En el text, Edwin Aldrin és la mateixa persona que Buzz Aldrin.]

a) L'*Apollo 11* va ser la primera missió tripulada a l'espai.

Fals

b) La Unió Soviètica va ser el primer país a enviar un home a tripular una nau espacial.

Vertader

c) Els tres pilots de l'*Apollo 11* tenien trenta-vuit anys.

Fals

d) Edwin Aldrin va romandre a la nau, orbitant la Lluna.

Fals

e) Tots tres astronautes van rebre la mateixa atenció per part dels mitjans de comunicació.

Fals

1.2.

[0,5 punts]

- a) Intimidació: amenaça
- b) Distintiu, insígnia: emblema
- c) Evitava: defugia
- d) Importància: transcendència
- e) Reunir, aplegar: congregar

1.3.

[0,5 punts]

- a) ....el llançament de l'*Sputnik 1*.....
- b) ....a la Lluna.....

1.4.

[0,5 punts]

La missió de l'*Apollo 11* respon a la cursa espacial que van dur a terme els Estats Units i la Unió Soviètica. L'aterratge a la Lluna va donar prestigi als americans i fou més aviat un acte simbòlic, atès que, des d'un punt de vista científic, els astronautes sols van recollir diverses mostres de roques i van instal·lar-hi diversos aparells.

1.5

1.5.1.

[1 punt]

La Cecília és una persona idealista que vol canviar el món. Al començament de l'obra diu a en Vergés que se sent com una àliga tancada en un galliner. Quan, al final, decideix anar-se'n del poble amb el Foraster, tot abandonant els seus pares, se sent alliberada per haver sortit d'aquell ambient rural tan opressiu i tradicional.

1.5.2.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

a) En Quimet era un persona autoritària.

Vertader

b) La Natàlia i en Quimet compraven les veces dels coloms a l'Antoni, l'adroguer.

Vertader

c) La senyora Enriqueta, a l'estiu i a l'hivern, sols venia cacauets i xufles.

Fals

d) La filla de la Natàlia i en Quimet es deia Julieta.

Fals

e) La mare d'en Quimet mor després que esclatés la Guerra Civil.

Fals

1.5.3

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

a) El mossèn retreu a la Juliana que hagi deixat estudiar la seva filla.

Vertader

b) La Cecília està acompanyada quan en Vergés va a veure-la a l'inici de l'obra.

Fals

c) El Foraster, en arribar al poble, s'adreça a la casa d'en Pere Amat.

Fals

d) En Joan Gatell és el metge del poble.

Fals

e) El marit de la Juliana és molt més intransigent que ella.

Vertader

2. Expressió escrita

[3 punts en total]

2.1.

[Tot i que hi ha, en el text, 12 temps verbals en passat perifràstic, la puntuació màxima és 1; per tant, n'hi ha prou que l'estudiant respongui correctament 10 formes; si en responen 11 o 12, la puntuació continua sent un 1.]

El llançament el 1957 del primer satèl·lit artificial, l'*Sputnik 1*, per part de la Unió Soviètica **accelerà** la cursa espacial dels Estats Units, que l'**interpretaren** com una amenaça, i **acabà** derivant en la creació de la NASA, la qual **desenvolupà** diversos programes espacials –com el Mercury i el Gemini– amb l'objectiu de posar un peu a la Lluna abans del 1970, un compromís adquirit pel president John Fitzgerald Kennedy. Estava en joc el prestigi dels Estats Units, sobretot des que la Unió Soviètica **posà** en òrbita, l'abril del 1961, Iuri Gagarin, el primer home que **viatjà** a l'espai.

La missió lunar *Apollo 11* **fou** la primera a posar una persona a la superfície de la Lluna. [...] Tot i la seva forta càrrega simbòlica, tenia un abast científic limitat. Els astronautes hi **recolliren** roques lunars, hi **muntaren** un panell reflector per mesurar la distància exacta entre la Terra i la Lluna i hi **deixaren** un sismògraf per mesurar possibles moviments sísmics. L'emblema de la missió era una àguila amb el cap blanc, l'au nacional dels Estats Units, i una branca d'olivera a les urpes. I l'àguila també **fou** l'animal que **donà nom** al mòdul lunar, *Eagle*.

2.2.

[2 punts]

Resposta oberta.

Comentari sobre la correcció:

A l'examen es demana un text formal. En relació amb la correcció d'aquesta prova, la norma no s'ha modificat, ja que les novetats principals de la Gramàtica de la llengua catalana (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals.

Recordeu que cal aplicar al text els criteris d'adequació (al registre formal i al tema que es demana), coherència (estructura i organització del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

L'extensió del text s'ha d'ajustar al nombre de paraules que s'han demanat. La distribució dels 2 punts d'aquesta prova és la següent:

- a) adequació (0,5 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- b) coherència (0,75 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- c) cohesió (0,75 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)

Pel que fa a la correcció, les faltes, encara que siguin repetides, resten 0,1. Es resten totes les que s'han comès en l'examen de l'exercici d'expressió escrita.

D'altra banda, en relació amb la sinonímia, es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1.

complement o objecte directe

3.1.2.

oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom

3.1.3.

complement circumstancial (o adjunt)

3.1.4.

complement de règim (o preposicional)

3.1.5.

subjecte

3.2.

[0,5 punts]

- a) TANT / TAN
- b) GENS / RES
- c) QUE / QUÈ
- d) SINÓ / SI NO
- e) GAIREBÉ / GAIRE BÉ

3.3.

[0,5 punts]

- a) FACIN
- b) LLUEIXEN
- c) ESCULL / ESCOLLEIX
- d) COENT
- e) VULGUEU

3.4.

[0,5 punts]

Encara que va insistir molt perquè anés al casament, vaig decidir que no volia passar per aquest tràngol insuportable.

3.5.

[0,5 punts]

- a) ENTAULAR
- b) INEPTITUD
- c) PERSEVERANÇA
- d) IMPRESSIÓ
- e) ENGELOSIA

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 1

Opció d'examen (Marqueu l'opció triada)

OPCIÓ A

☐

OPCIÓ B

☐

Qualificació				TR	
1. Comprensió lectora	1.1				
	1.2				
	1.3				
	1.4				
	1.5				
2. Expressió escrita	2.1				
	2.2				
3. Reflexió lingüística	3.1				
	3.2				
	3.3				
	3.4				
	3.5				
Suma de notes parcials					
Descompte per faltes					
Total					
Qualificació final					

Etiqueta de l'estudiant

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

Etiqueta de qualificació

Etiqueta de correcció

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Aquell any de la guerra central vaig fer-me ric. Especulant amb coses tan innòcues com el suro i el cartó, fent números i posant-hi els cinc sentits, vaig trobar-me amo de mig milió de la moneda més alta.

Això no tindria interès, ni caldria parlar-ne, si no fos per la relació que té amb la meva casa blanca de la costa. La casa sí que era notable, i ho era, sobretot, per les coses que van passar-m'hi.

Era una casa plantada ran del mar, amb moltes finestres amples i molts vidres: jo mateix vaig acompanyar la mà de l'arquitecte en traçar els plànols i li vaig dir que no hi planyés la rajola de València, ni els jocs d'aigua, ni cap cosa que pogués atreure la llum del sol. Vaig dir-li que la volia ben blanca i ben neta, perquè l'instint em deia que calia viure en una casa on no pogués ocórrer res d'extraordinari.

No em vull precipitar: explicaré les coses ordenadament, i que cadascú s'ho prengui de la manera que vulgui. Em sembla oportú, ara, parlar del meu jardí de la costa: van idear-lo, amb l'ajut meu, tres jardiniers d'anomenada i un artista que diu que era dels millors d'aquells temps. El jardí s'estenia darrera la casa i no era pas gaire gran; però estava carregat de poesia. **Hi** vaig fer plantar totes les plantes que plaguessin alhora al clima i a mi, i herbes bones de països exòtics, que acreditaven la puixança de la meva riquesa. Vaig fer-lo voltar d'una tanca de molta fantasia, destinada a guardar-me de les mirades dels vianants més que no pas de llur rapissaria,¹ i això és el que em va fer mal. Perquè algú, en un determinat moment, hi va poder entrar i deixar-hi quelcom que em va prendre la placidesa. Ja ho contaré quan vindrà més a tomb.

Els tres jardiniers s'encarregaren del jardí, i sis criats tenien cura de la casa i cobraven sous alts per no deixar-me tocar de peus a terra. El caràcter se'm va ablanir, i mireu si va bé d'ésser ric, que de mica en mica anava adquirint bons sentiments, sense arribar a l'extrem que la consciència em fes nosa.

Els veïns cultivaven la meva amistat, i em feien visites i m'enviaven presents, als quals jo responia, ja que les rendes em permetien d'ésser tan pròdig com em semblés. La qui tenia més ganes de guanyar-se la meva amistat era una senyora que, pobra dona, estava tocada de la mania de llegir i d'escriure: em penso que no podré parlar amb simpatia d'ella, ni **en** tinc ganes, perquè fou qui em va descobrir les coses que fa la lluna. ¿Puc dir que això la fes responsable del que s'esdevingué després? No. Tant se valdria acusar el metge de la mort del pacient, perquè ha previst la fi lògica d'una malaltia. Però li tinc rancúnia, perquè, en recordar la conversa del vespre en què em va explicar la rara força dels astres, les meves orelles guarden encara el ressò d'una certa reticència.

1. Del verb *rapissar*: rampinyar.

Pere CALDERS. «El principi de la saviesa».

A: *Cròniques de la veritat oculta*. Barcelona: Edicions 62: La Caixa, 1979, p. 39 i 40

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) El narrador era ric des de la infantesa.	☐	☐
b) El jardí envoltava la casa des del darrere.	☐	☐
c) La casa del narrador era molt lluminosa.	☐	☐
d) Tres criats tenien cura de la casa.	☐	☐
e) El narrador era una persona generosa.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots o expressions següents. [0,5 punts]
- a) *Fent càbales, comerciant:*
  - b) *Fama, bona reputació:*
  - c) *Transeünts:*
  - d) *Suavitzar, estovar:*
  - e) *Regals:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. La resposta ha de contenir tots els elements que formen la construcció substituïda pel pronom feble. [0,5 punts]
- a) «El jardí s'estenia darrera la casa i no era pas gaire gran; però estava carregat de poesia. **Hi** vaig fer plantar totes les plantes que plaguessin alhora al clima i a mi»:
  - b) «La qui tenia més ganes de guanyar-se la meva amistat era una senyora que, pobra dona, estava tocada de la mania de llegir i d'escriure: em penso que no podré parlar amb simpatia d'ella, ni **en** tinc ganes, perquè fou qui em va descobrir les coses que fa la lluna»:
- 1.4. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, quina relació tenia el narrador amb els seus veïns. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu SOLAMENT DUES de les quatre qüestions següents, relatives a les lectures d'aquest curs o a coneixements literaris en general.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu per què els coloms acaben abandonant el colomar a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) Al començament, quan en Vergés la va a veure, la Cecília està sola.	☐	☐
b) El pare de la Cecília l'amenaça de no pagar-li l'any que li falta per a acabar els estudis.	☐	☐
c) La Juliana s'assembla molt a la seva filla.	☐	☐
d) La gent del poble considera que la sequera és un càstig diví.	☐	☐
e) A mossèn Gregori li sembla bé que la Cecília hagi estudiat a ciutat.	☐	☐

1.5.3. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu en què es diferencien l'estil directe i l'estil indirecte en els textos narratius. [1 punt]

1.5.4. Indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) El tòpic literari <i>locus amoenus</i> vol dir 'lloc amè, agradable'.	☐	☐
b) Un vers de set síl·labes s'anomena <i>hexasíl·lab</i> .	☐	☐
c) La cesura divideix un vers en hemistiquis.	☐	☐
d) La hipèrbole és un tòpic literari.	☐	☐
e) Els mites són relats tradicionals protagonitzats per éssers sobrenaturals o extraordinaris.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriu el fragment següent canviant els temps verbals d'imperfet per formes de present. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«Els veïns cultivaven la meua amistat, i em feien visites i m'enviaven presents, als quals jo corresponia, ja que les rendes em permetien d'ésser tan pròdig com em semblés. La qui tenia més ganes de guanyar-se la meua amistat era una senyora que, pobra dona, estava tocada de la mania de llegir i d'escriure: em penso que no podré parlar amb simpatia d'ella, ni en tinc ganes, perquè fou qui em va descobrir les coses que feia la lluna.»

- 2.2. En el text que heu llegit, el narrador es refereix a la conversa sobre la rara força dels astres que havia mantingut amb una veïna. Aquesta conversa sembla que va desencadenar una sèrie de successos que no foren del seu grat. Escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu quins van ser els esdeveniments extraordinaris que imagineu que van passar.
[2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

El britànic Geoffrey Hinton, nascut el 1947, és considerat «el padrí de la intel·ligència artificial» i encara avui n'és un referent. El 1972, com a investigador a la Universitat d'Edimburg, va desenvolupar la idea de xarxa neuronal, un sistema matemàtic que aprèn mitjançant l'anàlisi de dades i que és la llavor a partir de la qual es desenvolupen els sistemes actuals d'intel·ligència artificial (IA) generativa.

El 2012, juntament amb els seus estudiants de la Universitat de Toronto, Hinton va construir una xarxa neuronal que podia analitzar milers de fotografies i aprendre a identificar objectes que hi apareixien. Amb les seves investigacions van guanyar el premi Turing, el més prestigiós del camp de la informàtica, el 2018. Google va comprar l'empresa que va crear amb els seus estudiants per quaranta-quatre milions de dòlars; aquests diners els van invertir en la creació de tecnologies com el popular ChatGPT.

Hinton, informàtic i psicòleg cognitiu, afirma ara que «es penedeix» de la feina de la seva vida i ha deixat el seu lloc de treball a Google, on ha treballat durant més d'una dècada, «per poder parlar lliurement sobre els riscos de la IA». Segons ha explicat a *The New York Times* en una entrevista, està «preocupat» pels «danys greus» que pot causar la tecnologia que ell mateix ha contribuït a desenvolupar.

Segons Hinton i altres líders del sector tecnològic, les noves intel·ligències artificials han estat «el punt d'inflexió més important en dècades» i «poden ser tan importants com la introducció del navegador web a principis dels anys noranta». I, per això, ara tenen por del que pot suposar deixar en llibertat al món quelcom tan perillós. Hinton alerta que la IA generativa «pot ser una eina de desinformació», que «aviat podria ser un risc per als llocs de treball» i que en algun moment podria esdevenir «un risc per a la humanitat». A aquest expert li preocupa l'ús que poden donar a la tecnologia els «actors dolents».

L'informàtic adverteix que els sistemes que desenvolupen OpenAI o Google «poden eclipsar la intel·ligència humana en alguns aspectes». També mostra preocupació per la manera com s'ha «inundat» Internet de vídeos, fotos i textos falsos fets amb IA. «Qualsevol persona ja no podrà saber què és veritat», afirma Hinton. L'informàtic tem que la tecnologia suposi una amenaça per a la humanitat si es permet que generi i executi el seu propi codi informàtic, ja que podria ser realment autònoma i executar comportaments inesperats o perillosos.

El març passat, més de mil experts investigadors i tecnòlegs van signar una carta oberta per demanar una moratòria de sis mesos en el desenvolupament de nous sistemes d'IA generativa encara més potents que ChatGPT. Els signants alertaven que la IA suposa «riscos profunds per a la societat i la humanitat». Hinton no va signar aquestes cartes mentre treballava a Google, però recentment ha notificat a l'empresa la seva baixa. El cap científic de Google, Jeff Dean, va dir en un comunicat que estan «compromesos amb un enfocament responsable de la IA» i que aprenen «contínuament a entendre els riscos emergents i alhora a innovar amb valentia». Hinton, però, creu que l'única manera de frenar l'avenç de la IA és amb una regulació global, i pensa que n'hauríem d'aturar el desenvolupament fins que no puguem entendre si es pot controlar.

Adaptació feta a partir del text de Jordi MARTÍN. «Un dels pioners de la intel·ligència artificial se'n penedeix i adverteix dels possibles perills». *El Nacional* [en línia] (1 maig 2023)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) Hinton i les seves recerques de fa més de quaranta anys són la base dels sistemes actuals d'IA.	☐	☐
b) ChatGPT no té res a veure amb la intel·ligència artificial (IA).	☐	☐
c) Hinton encara treballa a Google.	☐	☐
d) Hinton va vendre la seva empresa a OpenAI.	☐	☐
e) Molts dels vídeos, fotos i textos fets amb IA són falsos.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots o expressions següents. [0,5 punts]
- a) *Model, símbol:*
  - b) *Decenni:*
  - c) *Perill, amenaça:*
  - d) *Independent, lliure, no controlada:*
  - e) *Ajornament:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. La resposta ha de contenir tots els elements que formen la construcció substituïda pel pronom feble. [0,5 punts]
- a) «El britànic Geoffrey Hinton, nascut el 1947, és considerat “el padrí de la intel·ligència artificial” i encara avui **n**’és un referent»:
  - b) «El 2012, juntament amb els seus estudiants de la Universitat de Toronto, Hinton va construir una xarxa neuronal que podia analitzar milers de fotografies i aprendre a identificar objectes que **hi** apareixien»:
- 1.4. Exposeu, en un màxim de cinquanta mots, per què Hinton afirma en el text que «qualsevol persona ja no podrà saber què és veritat», en referir-se a la IA. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu SOLAMENT DUES de les quatre qüestions següents, relatives a les lectures d’aquest curs o a coneixements literaris en general.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu quines dues lluites es plantegen en l’obra *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La Natàlia i en Quimet van tenir dues filles.	☐	☐
b) La Natàlia pregunta a en Quimet qui és la Maria.	☐	☐
c) En Quimet es compra una moto amb el que ha guanyat restaurant mobles.	☐	☐
d) La filla de la Natàlia i en Quimet es diu Natàlia.	☐	☐
e) Quan es proclama la República, en Quimet es passeja pels carrers amb una bandera.	☐	☐

1.5.3. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu quines són les parts principals d'una carta. [1 punt]

1.5.4. Indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Una faula és un relat breu de ficció en què els protagonistes són animals o plantes que parlen.	☐	☐
b) Un text escrit en un registre formal no segueix la normativa.	☐	☐
c) El text teatral es divideix en actes, que poden estar subdividits en escenes.	☐	☐
d) El tòpic literari <i>homo viator</i> vol dir 'home viatger'.	☐	☐
e) Els textos lírics solen expressar emocions, sentiments i pensaments d'una manera objectiva.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescribiu el fragment següent del text canviant els temps verbals en present per formes d'imperfet. Perquè faci sentit, caldrà canviar també els auxiliars. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«L'informàtic adverteix que els sistemes que desenvolupen OpenAI o Google “poden eclipsar la intel·ligència humana en alguns aspectes”. També mostra preocupació per la manera com s'ha “inundat” Internet de vídeos, fotos i textos falsos fets amb IA. [...] L'informàtic tem que la tecnologia suposi una amenaça per a la humanitat si es permet que generi i executi el seu propi codi informàtic.»

- 2.2. El títol del text que heu llegit és «Un dels pioners de la intel·ligència artificial se'n penedeix i adverteix dels possibles perills». Escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què descrigueu quines amenaces o perills creieu que pot tenir l'aplicació de la IA. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats.
[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. Era una casa plantada ran del mar, amb moltes finestres amples i molts vidres: jo mateix vaig acompanyar la mà de l'arquitecte en traçar els plànols i li vaig dir que no hi planyés la rajola de València.

- ☐ complement agent
- ☐ complement o objecte indirecte
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement de l'adjectiu

3.1.2. Google va comprar l'empresa que va crear amb els seus estudiants per quaranta-quatre milions de dòlars.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ construcció o clàusula d'infinitiu temporal

3.1.3. Van idear-lo, amb l'ajut meu, tres jardineros d'anomenada i un artista que diu que era dels millors d'aquells temps.

- ☐ complement del nom
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ subjecte
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.4. La qui tenia més ganes de guanyar-se la meua amistat era una senyora que, pobra dona, estava tocada de la mania de llegir i d'escriure: em penso que no podré parlar amb simpatia d'ella.

- ☐ complement de règim (o preposicional)
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement del nom
- ☐ complement agent

3.1.5. La casa sí que era notable, i ho era, sobretot, per les coses que van passar-m'hi.

- ☐ subjecte
- ☐ atribut
- ☐ complement del nom
- ☐ complement predicatiu

- 3.2.** Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** Recorda _____ la Maria no vindrà a la reunió. Darrerament, no sé _____ fa. Va, realment, a la seva. (*que* / *què*)
  - b)** No el podem esperar _____ estona més. De fet, ja és _____ tard perquè arribi a l'hora per a sopar. (*massa* / *gaire*)
  - c)** —_____ han trobat l'apartament que buscaven. —Si s'haguessin decidit per la platja _____ de la muntanya, hauria estat més senzill. (*en lloc* / *enlloc*)
  - d)** —No sé _____ és tan car! —El _____ d'aquest preu cal cercar-lo en l'encariment de la mà d'obra. (*perquè* / *per què*)
  - e)** —Es veu que no té _____ a fer. —Sí, sempre diu que s'avorreix perquè no té _____ de feina. (*gens* / *res*)
- 3.3.** Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. No podeu utilitzar formes perifràstiques. [0,5 punts]
- a)** Aquestes mongetes són crues. No s'han _____ (*coure*) prou.
  - b)** Tu no li _____ (*donar*) sempre la raó, perquè molt sovint s'equivoca.
  - c)** Ara _____ (*reconèixer*) l'error que he comès.
  - d)** Si cada dia li _____ (*escapçar*) una mica la tija, al final et quedaràs sense planta.
  - e)** Ara em demana que li _____ (*fer*) costat, però jo no em vull comprometre a res.
- 3.4.** Subratlleu en el text següent solament les cinc grafies que corresponen al so fricatiu alveolar sord [s]. [0,5 punts]
- L'Agència Tributària aplicarà el mes de març un nou impost a les transaccions.
- 3.5.** Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** Demà hi haurà boires, boirines i un cel molt _____ (*tèrbol*).
  - b)** Malgrat els favors que li havien fet, en Joan mostrava una actitud plena de menyspreu, indiferència i _____ (*ingrat*).
  - c)** Després d'un espectacular incendi, l'edifici va quedar completament _____ (*carbó*).
  - d)** Abans la Maria era molt esquerpa; per sort, darrerament se li ha _____ (*dolç*) una mica el caràcter.
  - e)** Aquell succés tan lamentable el va _____ (*prestigi*) als ulls de tothom.

--	--

--	--

Etiqueta de l'estudiant

Institut
d'Estudis
Catalans

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 5

Opció d'examen
(Marqueu l'opció triada)

OPCIÓ A

☐

OPCIÓ B

☐

Qualificació				TR	
1. Comprensió lectora	1.1				
	1.2				
	1.3				
	1.4				
	1.5				
2. Expressió escrita	2.1				
	2.2				
3. Reflexió lingüística	3.1				
	3.2				
	3.3				
	3.4				
	3.5				
Suma de notes parcials					
Descompte per faltes					
Total					
Qualificació final					

Etiqueta de l'estudiant

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

Etiqueta de qualificació

Etiqueta de correcció

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

L'euga arrossega penosament el carro, en part per l'edat, però sobretot per la insòlita calorada que feia aquells primers dies de juny de l'any 1882 a Cerdanya. Les dues dones que hi anaven bambolejaven amb el trontollar del pedregar. La més jove, una nena vestida graciosament amb una brusa de coll alt acabada amb un plec senzill i una faldilla acampanada de color crema que duia recollida entre les cames, s'agafava amb força a la barana. La gran, amb una austera vestimenta negra i una faldilla inflada per darrere, com havia estat de moda deu anys abans, s'aferrava a les regnes que governaven la brida de l'animal, tot i que l'equí anava fent la seva d'un costat a l'altre de la pista.

El camí de Sallagosa havia quedat força malmès per les nevades de l'hivern. A més, les pedres arrossegades per les pluges de la primavera havien anat a parar al mig de la calçada, i feien encara més incòmoda la marxa. Feia anys que la carretera pujava fins a Montlluís i moria al coll de Rigat. A partir d'allà la ruta era un camí de carro.

Semblava que a les autoritats de la Tercera República no els importava gaire aquell tros de França perdut al sud. Ni el mateix poder considerava els seus habitants gaire francesos. El subprefecte de Prada reconeixia en un document oficial que, per falta d'una barrera natural important, pels lligams directes entre famílies d'una i altra banda de la frontera i per l'animadversió general de la població vers les disposicions del govern, que consideraven perjudicials als seus interessos, encara molt vinculats al sud, els cerdans del nord no se sentien gens ni mica francesos.

I, per tal com estaven, els camins tampoc se'n devien sentir gaire.

Amb el balandrejar del carro, els bidons de llauna picaven els uns contra els altres. La noia era l'encarregada de vigilar que mantinguessin l'estabilitat. Entre una cosa i l'altra, la Rita i la seva filla, Emília, trigarien més de dues hores a arribar a casa, al poble de Ger. I estaven mortes de set i calor.

—Podríem aturar-nos a fer un beure a cals Roseraires. Tinc molta set —va proposar la filla, alçant la veu per damunt dels renills de l'euga i dels grinyols de l'eix i la caixa del carro.

Cals Roseraires era un hostel que hi havia al camí de França, als afores de Puigcerdà. Encara tenien una estona abans no hi arribessin, però a partir del trencall de Santa Llogaia el camí feia baixada i, a les envistes de Sant Martí d'Ix, l'animal anava més descansat. És clar que els quedava passar la duana, i hi esmerçarien una bona estona més en els tràmits.

Mare i filla havien anat a França a comprar uns quants bidons de petroli que a Espanya tant els costava de trobar, i ni els gendarmes ni els carrabiners no els ho posaven mai fàcil per poder passar la mercaderia. En temps del general Prim i d'en Salmerón semblava que les coses s'arreglarien, que hi hauria petroli suficient i que els duaners no cobrarien propines, a banda dels drets de pas.

Rafael VALLBONA. *La casa de la frontera*. Barcelona: Edicions 62, 2018, p. 41 i 42

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) En el carro hi viatjaven una mare i la seva filla.	☐	☐
b) La narració s'esdevé a la fi del segle XIX.	☐	☐
c) La filla conduïa el carro.	☐	☐
d) La mare i la filla vivien a Puigcerdà.	☐	☐
e) El carro transportava bidons de benzina.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots o expressions següents. [0,5 punts]
- a) *Desacostumada, extraordinària:*
  - b) *Sòbria, senzilla:*
  - c) *S'agafava fort:*
  - d) *Malvolença, enemistat:*
  - e) *Emprarien, invertirien:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. La resposta ha de contenir tots els elements que formen la construcció substituïda pel pronom feble. [0,5 punts]
- a) «Cals Roseraies era un hostel que hi havia al camí de França, als afores de Puigcerdà. Encara tenien una estona abans no **hi** arribessin»:
  - b) «Mare i filla havien anat a França a comprar uns quants bidons de petroli que a Espanya tant els costava de trobar, i ni els gendarmes ni els carrabiners no **els** ho posaven mai fàcil per poder passar la mercaderia»:
- 1.4. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, per què es diu en la narració que «els cerdans del nord no se sentien gens ni mica francesos». [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu SOLAMENT DUES de les quatre qüestions següents, relatives a les lectures d'aquest curs o a coneixements literaris en general.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu, d'una manera general, quins canvis psicològics experimenta la Natàlia a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) La Juliana està d'acord amb les idees de la societat tradicional en la qual viu.	☐	☐
b) Pere Amat s'oposa a la voluntat de mossèn Gregori.	☐	☐
c) La pluja és interpretada com un fet natural, propi de l'estació de l'any.	☐	☐
d) La Cecília admira en Vergés.	☐	☐
e) Al final de l'obra, els pares de la Cecília van a l'església i deixen la seva filla sola.	☐	☐

1.5.3. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu què volen dir les expressions *ser la poma de la discòrdia* i *ser una odissea*, que provenen de la mitologia grega. [1 punt]

1.5.4. Indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) El conte és un exemple de text expositiu.	☐	☐
b) L'epítet és un adjectiu que aporta una informació significativa essencial.	☐	☐
c) <i>Terra baixa</i> , d'Àngel Guimerà, és un drama realista.	☐	☐
d) L'expressió <i>ubi sunt</i> és un tòpic literari.	☐	☐
e) Els textos expositius informen o expliquen fets sense expressar l'opinió personal.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriu el fragment següent del text canviant els temps verbals en passat per formes de present. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«Feia anys que la carretera pujava fins a Montlluís i moria al coll de Rigat. A partir d'allà la ruta era un camí de carro.

Semblava que a les autoritats de la Tercera República no els importava gaire aquell tros de França perdut al sud. Ni el mateix poder considerava els seus habitants gaire francesos. El subprefecte de Prada reconeixia en un document oficial que, per falta d'una barrera natural important, pels lligams directes entre famílies d'una i altra banda de la frontera i per l'animadversió general de la població vers les disposicions del govern, que consideraven perjudicials als seus interessos, encara molt vinculats al sud, els cerdans del nord no se sentien gens ni mica francesos.»

- 2.2. En el fragment que heu llegit s'explica que una mare amb la seva filla, a final del segle XIX, havien anat a França a comprar mercaderies que no podien aconseguir on vivien. Escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què continueu la narració explicant què devien trobar a cals Roseraires. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

La robòtica s'ha obert pas com a principal aportació de les empreses catalanes a l'edició d'enguany del Mobile World Congress (MWC). Mentre que en anys anteriors els nous dispositius, el 5G o la realitat virtual acaparaven totes les mirades, aquest cop els robots han estat els protagonistes dels estands de les companyies nascudes a Catalunya que han exposat al congrés.

«La robòtica és el futur», assegura Irene Gómez, cofundadora de Keybotic, una empresa que es dedica a fer robots autònoms. Entre les novetats més destacades que es poden veure al MWC hi ha robots que fan inspeccions industrials, que acompanyen la gent gran en el dia a dia o que cuinen.

De fet, l'estand de la Generalitat, que acull un centenar d'empreses al pavelló 4, ofereix cada mitja hora durant gairebé tot el dia demostracions de la manera com els robots poden millorar la vida domèstica, i són molts els congressistes que s'hi aturen a fer un cop d'ull i ho graven amb un telèfon mòbil.

La *start-up* Keybotic, fundada el 2020 a Barcelona per Irene Gómez i Hilario Torné, va guanyar un dels premis de robòtica més importants del món, que atorga l'agència americana Darpa, i enguany és el primer cop que participa en el MWC.

Al congrés, Keybotic hi exposa el seu gos robot autònom, que fa inspeccions industrials. «El que fa és detectar fugues de gas o de vapor, entre altres, i envia una alerta a un centre de control quan és necessari», explica la cofundadora de la *start-up*, que detalla que l'aparell opera amb una tecnologia avançada basada en la fusió i interpretació de dades a través de sensors i càmeres integrades. Gómez remarca que el gos robot és capaç d'actuar en entorns perillosos i complexos sense necessitat d'interaccionar amb persones. Així doncs, una de les particularitats és que treballa d'una manera autònoma, a diferència de la majoria dels que hi ha al mercat, que són teledirigits. Actualment l'empresa fa proves del robot amb diversos clients i espera poder començar a comercialitzar-lo a l'estiu.

Una altra de les novetats que es pot veure al MWC és el robot NHoA (sigla en anglès de Never Home Alone), del centre tecnològic Eurecat. «Utilitzem la robòtica i els robots assistencials per acompanyar les persones grans que viuen soles a casa», explica el director de Tecnologies de la Salut d'Eurecat, Felip Miralles. En aquesta línia, apunta que l'aparell, a banda de fer companyia als ancians —és capaç d'interaccionar-hi—, també promou hàbits saludables i ajuda en tasques de rehabilitació física i cognitiva, tot proposant jocs de memòria o exercicis físics. El robot està fet a través d'un consorci que reuneix des d'empreses de robòtica, com la catalana PAL Robotics, especialitzada en robots humanoides, fins a la Fundació Sant Joan de Déu o la Universitat Oberta de Catalunya, entre altres.

L'empresa lleidatana d'electrodomèstics Taurus ha presentat el robot de cuina Mycook Next. L'aparell destaca perquè incorpora una pantalla tàctil de deu polzades i wifi, de manera que permet la interacció amb una comunitat d'usuaris, els quals poden pujar receptes i interaccionar entre ells, i també es pot controlar a través de l'assistent de veu Alexa.

Adaptació feta a partir del text «La robòtica s'obre pas com a principal aportació catalana al Mobile World Congress». *Espai.Mèdia* [en línia] (28 febrer 2023)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) Hi ha moltes empreses catalanes que participen en el Mobile World Congress.	☐	☐
b) El gos robot que presenta Keybotic és teledirigit.	☐	☐
c) Els robots encara no poden interaccionar amb els humans.	☐	☐
d) El gos robot es troba en fase de proves.	☐	☐
e) Alguns robots es poden controlar amb l'assistent de veu Alexa.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]
- a) *Atreien, captaven:*
  - b) *Expositors, instal·lacions:*
  - c) *Revisions, verificacions:*
  - d) *Casolana, familiar:*
  - e) *Descobrir, trobar:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. La resposta ha de contenir tots els elements que formen la construcció substituïda pel pronom feble. [0,5 punts]
- a) «Actualment l'empresa fa proves del robot amb diversos clients i espera poder començar a comercialitzar-**lo** a l'estiu»:
  - b) «En aquesta línia, apunta que l'aparell, a banda de fer companyia als ancians —és capaç d'interaccionar-**hi**—, també promou hàbits saludables i ajuda en tasques de rehabilitació física i cognitiva, tot proposant jocs de memòria o exercicis físics»:
- 1.4. Exposeu, en un màxim de cinquanta mots, per què la cofundadora de Keybotic afirma que «la robòtica és el futur». [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu SOLAMENT DUES de les quatre qüestions següents, relatives a les lectures d'aquest curs o a coneixements literaris en general.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu qui és Pere Amat a l'obra *Aigües encantades*, de Joan Puig i Ferrer. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) Quan arregla el pis on anirà a viure amb en Quimet, la Natàlia no rep ajut de ningú.	☐	☐
b) A en Quimet, la cama li fa mal de dia i de nit.	☐	☐
c) El primer colom que arriba a casa de la Natàlia i en Quimet ho fa per casualitat i amb una ala ferida.	☐	☐
d) Quan la Natàlia és a la feina, els coloms volen per dins el pis.	☐	☐
e) En quedar viuda, la Natàlia torna a demanar feina a la casa dels senyors on havia treballat.	☐	☐

1.5.3. En un màxim de cinquanta mots, esmenteu un tòpic literari i expliqueu-lo. [1 punt]

1.5.4. Indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) La interrogació retòrica consisteix en una pregunta que no espera cap resposta de ningú.	☐	☐
b) Una ressenya d'un llibre és un text narratiu.	☐	☐
c) Els versos de set síl·labes s'anomenen <i>heptasíl·labs</i> .	☐	☐
d) La crítica literària és un gènere literari en què els autors narren històries fictícies per entretenir el lector.	☐	☐
e) Els textos persuasius tenen com a objectiu principal informar el lector sobre un tema específic.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent canviant els temps verbals en present per formes d'imperfet. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«Al congrés, Keybotic hi exposa el seu gos robot autònom, que fa inspeccions industrials. La cofundadora de la *start-up* detalla que l'aparell opera amb una tecnologia avançada basada en la fusió i interpretació de dades a través de sensors i càmeres integrades. Gómez remarca que el gos robot és capaç d'actuar en entorns perillosos i complexos sense necessitat d'interaccionar amb persones. Així doncs, una de les particularitats és que treballa d'una manera autònoma, a diferència de la majoria dels que hi ha al mercat, que són teledirigits.»

- 2.2. En el text que heu llegit es descriuen les activitats que poden desenvolupar tres robots diferents. Escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu els avantatges de la robòtica i quines altres aplicacions podria tenir. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats.
[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. Semblava que a les autoritats de la Tercera República no els importava gaire aquell tros de França perdut al sud.

- ☐ complement agent
- ☐ complement o objecte indirecte
- ☐ atribut
- ☐ complement de l'adjectiu

3.1.2. Mentre que en anys anteriors els nous dispositius, el 5G o la realitat virtual acaparaven totes les mirades, aquest cop els robots han estat els protagonistes dels estands de les companyies nascudes a Catalunya que han exposat al congrés.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ construcció o clàusula d'infinitiu temporal

3.1.3. Al congrés, Keybotic hi exposa el seu gos robot autònom, que fa inspeccions industrials.

- ☐ complement o objecte indirecte
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ subjecte
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.4. Amb el balandrejar del carro, els bidons de llauna picaven els uns contra els altres. La noia era l'encarregada de vigilar que mantinguessin l'estabilitat.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ construcció o clàusula d'infinitiu temporal

3.1.5. El subprefecte de Prada reconeixia en un document oficial que els cerdans del nord no se sentien gens ni mica francesos.

- ☐ subjecte
- ☐ atribut
- ☐ complement del nom
- ☐ complement predicatiu

3.2. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a) _____ vols gastar gaires diners, no vinguis amb avió, _____ amb tren. (*sinó/ si no*)
- b) No siguis _____ exigent! No tinc _____ de temps per perdre. (*tan / tant*)
- c) Avui beurem aigua _____ de vi. No n'he sabut trobar les ampolles _____. (*enlloc / en lloc*)
- d) —No menja _____! —Sí, des que va perdre la feina no tasta _____ del que li posen a taula. (*gens / res*)
- e) —Encara no sé _____ hem vingut. —Quan vingui el vostre cap us explicarà el _____ de la reunió. (*perquè / per què*)

3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. No podeu utilitzar formes perifràstiques. [0,5 punts]

- a) He volgut posar tota la roba a la maleta, però no m'hi ha _____. (*cabre*).
- b) Nois! No _____ (*seure*) a terra que us embrutareu.
- c) Si fos per mi, encara _____ (*treure*) més cotxes de Barcelona.
- d) Aquesta cafetera nova ha _____ (*moldre*) el cafè en un moment.
- e) Què passaria si es _____ (*fondre*) tot el gel del planeta?

3.4. Subratlleu en el text següent solament les cinc grafies que corresponen al so fricatiu alveolar sonor [z]. [0,5 punts]

La resclosa és una obra hidràulica que es fa servir per a pujar i baixar vaixells entre extensions d'aigua de diferents nivells fluvials.

3.5. Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a) Per a enviar el paquet van fer servir un _____ (*embalar*) molt sofisticat.
- b) El músic va interpretar un _____ (*arranjar*) d'una famosa peça de violí.
- c) Aquell home va ser condemnat per _____ (*evadir*) de divises.
- d) Tenia tant mal de cap que els polsos em _____ (*martell*).
- e) Semblava molt més vell amb aquests cabells tan curts i amb la barba _____ (*blanc*).

--	--

--	--

Etiqueta de l'estudiant

Institut
d'Estudis
Catalans

SÈRIE 1

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

1. Comprensió lectora

[4 punts en total]

1.1.

[0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

- a) Fals
- b) Fals
- c) Vertader
- d) Fals
- e) Vertader

1.2.

[0,5 punts]

- a) especulant
- b) anomenada
- c) vianants
- d) ablanir
- e) presents

1.3.

[0,5 punts]

- a) En el / Al jardí
- b) de parlar amb simpatia de la senyora/ d'ella

1.4.

[0,5 punts]

Resposta possible:

El narrador tenia, en general, una bona relació amb els seus veïns: es feien visites, s'intercanviaven regals. Amb tot, no parlava amb simpatia, sinó amb rancúnia, d'una senyora, aficionada a llegir i a escriure, la qual li va parlar de la rara acció dels astres.

1.5.

1.5.1.

[1 punt]

Resposta possible:

En un primer moment, quan se'ls obre el colomar, els coloms no se'n van, sinó que hi tornen sempre. Però amb el desastre de la guerra, la Natàlia no els pot comprar veces per alimentar-los, de manera que el coloms moren o marxen per aconseguir menjar en altres llocs.

1.5.2.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

- a) Vertader
- b) Vertader
- c) Fals
- d) Vertader
- e) Fals

1.5.3

[1 punt]

Resposta possible:

En l'estil directe, les paraules dels personatges es transcriuen de manera literal; es tracta de citacions textuais, que es marquen amb mitjans gràfics i sintàctics. En l'estil indirecte, és el narrador mateix qui explica el que diuen o el que pensen els personatges.

1.5.4.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

- a) Vertader
- b) Fals
- c) Vertader
- d) Fals
- e) Vertader

2. Expressió escrita

[3 punts en total]

2.1.

[1 punt]

Els veïns **cultivaven** la meua amistat, i em **feien** visites i m'**enviaven** presents, als quals jo **corresponia**, ja que les rendes em **permetien** d'ésser tan pròdig com em **semblés**. La qui **tenia** més ganes de guanyar-se la meua amistat **era** una senyora que, pobra dona, **estava** tocada de la mania de llegir i d'escriure: em penso que no podré parlar amb simpatia d'ella, ni en tinc ganes, perquè fou qui em va descobrir les coses que **feia** la lluna.

Els veïns **cultiven** la meua amistat, i em **fan** visites i m'**envien** presents, als quals jo **corresponc**, ja que les rendes em **permeten** d'ésser tan pròdig com em **sembli**. La qui **té** més ganes de guanyar-se la meua amistat **és** una senyora que, pobra dona, **està** tocada de la mania de llegir i d'escriure: em penso que no podré parlar amb simpatia d'ella, ni en tinc ganes, perquè fou qui em va descobrir les coses que **fa** la lluna.

2.2.

[2 punts]

Resposta oberta.

Comentari sobre la correcció:

A l'examen es demana un text formal. En relació amb la correcció d'aquesta prova, la norma no s'ha modificat, ja que les novetats principals de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals.

Recordeu que cal aplicar al text els criteris d'adequació (al registre formal i al tema que es demana), coherència (estructura i organització del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

L'extensió del text s'ha d'ajustar al nombre de paraules que s'han demanat. La distribució dels 2 punts d'aquesta prova és la següent:

- a) adequació (0,5 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- b) coherència (0,75 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- c) cohesió (0,75 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)

Pel que fa a la correcció, les faltes, **encara que siguin repetides**, resten 0,1. Es resten totes les que s'han comès en tots els exercicis de l'examen.

D'altra banda, en relació amb la sinonímia, es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

OPCIÓ B

1. Comprensió lectora

[4 punts en total]

1.1

[0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

- a) Vertader
- b) Fals
- c) Fals
- d) Fals
- e) Vertader

1.2.

[0,5 punts]

- a) referent
- b) dècada
- c) risc
- d) autònoma
- e) moratòria

1.3.

[0,5 punts]

- a) de la intel·ligència artificial / de l'IA / de la IA
- b) en/a les/(els) (milers de) fotografies

1.4.

[0,5 punts]

Resposta possible:

La intel·ligència artificial té molts avantatges, però, alhora, pot comportar riscos, perquè és susceptible de ser manipulada. D'una banda, pot donar lloc a informacions falses, com ara vídeos, fotos i textos, que es poden transmetre a través d'Internet; d'una altra, actuant autònomament, pot provocar situacions incontrolables i també perilloses.

1.5.

1.5.1.

[1 punt].

Resposta possible:

A *Aigües encantades* es presenten dues lluites: d'una banda, la lluita que es produeix entre la Cecília, una jove que estudia a ciutat i vol ser lliure, i els seus pares, que representen la tradició; i, d'una altra, la lluita que s'estableix entre el Foraster i la gent del poble, ja que el primer els vol convèncer, sense èxit, que sols s'aprofitarà l'aigua si es fan servir recursos científics i tecnològics.

1.5.2.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

- a) Fals
- b) Fals
- c) Vertader
- d) Fals
- e) Vertader

1.5.3.

[1 punt]

Resposta possible:

Una carta consta dels següents elements: 1) la destinació, 2) la fórmula de salutació, 3) el nucli del text, on es pot explicar el motiu de l'escrit, també pot fer una exposició argumentada de les qüestions que s'hi tracten, i hi pot haver una conclusió; 4) la fórmula de comiat; 5) la signatura, 6) la data; 7) les anotacions finals, si escau (postdata o *post scriptum*).

1.5.4.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

- a) Vertader
- b) Fals
- c) Vertader
- d) Vertader
- e) Fals

2. Expressió escrita

[3 punts en total]

2.1.

[1 punt]

L'informàtic **adverteix** que els sistemes que **desenvolupen** OpenAI o Google "**poden** eclipsar la intel·ligència humana en alguns aspectes". També **mostra** preocupació per la manera com **s'ha** "inundat" Internet de vídeos, fotos i textos falsos fets amb IA. [...] L'informàtic **tem** que la tecnologia **suposi** una amenaça per a la humanitat si es **permet** que **generi** i **executi** el seu propi codi informàtic.

L'informàtic **advertia** que els sistemes que **desenvolupaven** OpenAI o Google "**podien** eclipsar la intel·ligència humana en alguns aspectes". També **mostrava** preocupació per la manera com **s'havia** "inundat" Internet de vídeos, fotos i textos falsos fets amb IA. [...] L'informàtic **temia** que la tecnologia **suposés** una amenaça per a la humanitat si es **permetia** que **generés** i **executés** el seu propi codi informàtic.

2.2.

[2 punts]

Resposta oberta.

Comentari sobre la correcció:

A l'examen es demana un text formal. En relació amb la correcció d'aquesta prova, la norma no s'ha modificat, ja que les novetats principals de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals.

Recordeu que cal aplicar al text els criteris d'adequació (al registre formal i al tema que es demana), coherència (estructura i organització del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

L'extensió del text s'ha d'ajustar al nombre de paraules que s'han demanat. La distribució dels 2 punts d'aquesta prova és la següent:

- a) adequació (0,5 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- b) coherència (0,75 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- c) cohesió (0,75 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)

Pel que fa a la correcció, les faltes, **encara que siguin repetides**, resten 0,1. Es resten totes les que s'han comès en tots els exercicis de l'examen.

D'altra banda, en relació amb la sinonímia, es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística

[3 punts en total]

3.1.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. complement o objecte indirecte

3.1.2 oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom

3.1.3 subjecte

3.1.4. complement de règim (o preposicional)

3.1.5. atribut

3.2.

[0,5 punts]

- a) QUE / QUÈ
- b) GAIRE / MASSA
- c) ENLLOC / EN LLOC
- d) PER QUÈ / PERQUÈ
- e) RES / GENS

3.3.

[0,5 punts]

- a) CUIT
- b) DONIS
- c) RECONEC
- d) ESCAPCES
- e) FACI

3.4.

[0,5 punts]

L'Agènçia Tributària aplicarà el mes de març un nou impost a les transaccions.

3.5.

[0,5 punts]

- a) ENTERBOLIT
- b) INGRATITUD
- c) CARBONITZAT
- d) ENDOLCIT
- e) DESPRESTIGIAR

SÈRIE 5

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

[4 punts en total]

1. Comprensió lectora

[4 punts en total]

1.1.

[0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

- a) Vertader
- b) Vertader
- c) Fals
- d) Fals
- e) Fals

1.2.

[0,5 punts]

- a) insòlita
- b) austera
- c) s'aferrava
- d) animadversió
- e) esmerçarien

1.3.

[0,5 punts]

- a) A cals Roseraires
- b) elles / a la mare i la filla

1.4.

[0,5 punts]

Resposta possible:

Els habitants dels pobles de la Cerdanya francesa no se sentien francesos per diversos motius: per la inexistència de cap barrera natural que els separés, pels contactes amb les famílies d'una i altra banda de la frontera, pels interessos que encara compartien i per les disposicions administratives que els perjudicaven.

1.5.

1.5.1.

[1 punt]

Resposta possible:

Al començament de la novel·la, la Natàlia és una noia tímida i ingènua. El fet de conèixer en Quimet la fa canviar radicalment, el qual, a més, li canvia el nom. Amb en Quimet, en ser casada, perd progressivament la seva identitat fins que ell mor. Amb l'Antoni, el segon marit, aconsegueix recuperar la seva vertadera identitat.

1.5.2.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

- a) Vertader
- b) Fals
- c) Fals
- d) Fals
- e) Vertader

1.5.3.

[1 punt]

Resposta possible:

“Ser la poma de la discòrdia” es refereix a la persona que provoca, de manera intencionada, que hi hagi conflictes i malentesos entre diferents subjectes.

“Ser una odissea” fa referència al seguit de peripècies o penalitats, generalment llargues i desagradables, que pot experimentar algú per arribar a un lloc o per aconseguir un objectiu.

1.5.4.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

- a) Fals
- b) Fals
- c) Vertader
- d) Vertader
- e) Vertader

2. Expressió escrita

[3 punts en total]

2.1.

[1 punt]

Fa anys que la carretera puja fins Montlluís i mor al coll de Rigat. A partir d'allà la ruta és un camí de carro.

Sembla que a les autoritats de la Tercera República no els importa gaire aquell tros de França perdut al sud. Ni el mateix poder considera els seus habitants gaire francesos. El subprefecte de Prada reconeix en un document oficial que, per falta d'una barrera natural important, pels lligams directes entre famílies d'una i altra banda de la frontera i per l'animadversió general de la població vers les disposicions del govern, que consideren perjudicials als seus interessos, encara molt vinculats al sud, els cerdans del nord no se senten gens ni mica francesos.

2.2.

[2 punts]

Resposta oberta.

Comentari sobre la correcció:

A l'examen es demana un text formal. En relació amb la correcció d'aquesta prova, la norma no s'ha modificat, ja que les novetats principals de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals.

Recordeu que cal aplicar al text els criteris d'adequació (al registre formal i al tema que es demana), coherència (estructura i organització del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

L'extensió del text s'ha d'ajustar al nombre de paraules que s'han demanat. La distribució dels 2 punts d'aquesta prova és la següent:

- a) adequació (0,5 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- b) coherència (0,75 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- c) cohesió (0,75 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)

Pel que fa a la correcció, les faltes, **encara que siguin repetides**, resten 0,1 **de manera il·limitada**. Es resten totes les que s'han comès en **tots** els exercicis de l'examen.

D'altra banda, en relació amb la sinonímia, es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

OPCIÓ B

1. Comprensió lectora

[4 punts en total]

1.1.

[0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

- a) Vertader
- b) Fals
- c) Fals
- d) Vertader
- e) Vertader

1.2.

[0,5 punts]

- a) acaparaven
- b) estands
- c) inspeccions
- d) domèstica
- e) detectar

1.3.

[0,5 punts]

- a) el robot
- b) amb els ancians

1.4.

[0,5 punts]

Resposta possible:

Els robots poden incidir en molts àmbits de la vida domèstica i millorar-los. Com a exemple, s'han dissenyat robots que poden detectar fugues de gas, que poden fer companyia a les persones grans i ajudar-les en tasques de rehabilitació o que poden interactuar amb l'usuari per ajudar-lo cuinar.

1.5.

1.5.1.

[1 punt]

Resposta possible:

Pere Amat és el pare de la Cecília, un terratinent autoritari que representa l'immobilisme de les societats rurals. No entén ni vol entendre la seva filla i reacciona amb violència davant les seves idees progressistes. No sap cedir ni perdonar. Instiga la revolta popular contra el Foraster i comparteix les idees tradicionals de mossèn Gregori.

1.5.2.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

- a) Fals
- b) Fals
- c) Vertader
- d) Vertader
- e) Vertader

1.5.3.

[1 punt]

Resposta oberta.

1.5.4.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

- a) Vertader
- b) Fals
- c) Vertader
- d) Fals
- e) Fals

2. Expressió escrita

[3 punts en total]

2.1.

[1 punt]

Al congrés, Keybotic **exposava** el seu gos robot autònom que **feia** inspeccions industrials. La cofundadora de la *start-up* **detallava** que l'aparell **operava** amb una tecnologia avançada basada en la fusió i interpretació de dades a través dels seus sensors i càmeres integrades. Gómez **remarcava** que el gos robot **era** capaç d'actuar en entorns perillosos i complexos sense necessitat d'interaccionar amb persones. Així doncs, una de les particularitats **era** que **treballava** de manera autònoma, a diferència de la majoria dels que **hi havia** al mercat, que **eren** teledirigits.

2.2.

[2 punts]

Resposta oberta.

Comentari sobre la correcció:

A l'examen es demana un text formal. En relació amb la correcció d'aquesta prova, la norma no s'ha modificat, ja que les novetats principals de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals.

Recordeu que cal aplicar al text els criteris d'adequació (al registre formal i al tema que es demana), coherència (estructura i organització del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

L'extensió del text s'ha d'ajustar al nombre de paraules que s'han demanat. La distribució dels 2 punts d'aquesta prova és la següent:

- a) adequació (0,5 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- b) coherència (0,75 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)
- c) cohesió (0,75 punts, que es pot fraccionar en segments de 0,25 punts)

Pel que fa a la correcció, les faltes, **encara que siguin repetides**, resten 0,1 **de manera il·limitada**. Es resten totes les que s'han comès en **tots** els exercicis de l'examen.

D'altra banda, en relació amb la sinonímia, es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística

[3 punts en total]

3.1.

[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. complement o objecte indirecte

3.1.2. oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom

3.1.3. complement circumstancial (o adjunt)

3.1.4. oració subordinada substantiva de complement directe

3.1.5. complement predicatiu

3.2.

[0,5 punts]

- a) SI NO / SINÓ
- b) TAN / TANT
- c) EN LLOC / ENLLOC
- d) GENS / RES
- e) PER QUÈ / PERQUÈ

3.3.

[0,5 punts]

- a) CABUT
- b) SEGUEU
- c) TRAURIA
- d) MOLT
- e) FONGUÉS/FONIA

3.4.

[0,5 punts]

La resclosa és una obra hidràulica que es fa servir per pujar i baixar vaixells entre extensions d'aigua de diferents nivells fluvials.

3.5.

[0,5 punts]

- a) EMBALATGE
- b) ARRANJAMENT
- c) EVASIÓ
- d) MARTELLEJAVEN
- e) ESBLANQUEÏDA / BLANQUINOSA / EMBLANQUIDA